

Мұғалжар ауданының Ақкемер, Ащысай, Батпақкөл, Еңбек, Қ. Жұбанов атындағы, Құмсай ауылдық округтері және Қандыағаш қаласы бойынша 2025-2029 жылдарға жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспарын бекіту туралы

Ақтөбе облысы Мұғалжар аудандық мәслихатының 2025 жылғы 16 шілдедегі № 421 шешімі

Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасының Жер кодексінің" 15 бабының 1 тармағының 2-1) тармақшасына және Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару" Заңының 6 бабына сәйкес, Мұғалжар аудандық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Мұғалжар ауданының Ақкемер, Ащысай, Батпақкөл, Еңбек, Қ. Жұбанов атындағы, Құмсай ауылдық округтері және Қандыағаш қаласы бойынша 2025-2029 жылдарға жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспары, осы шешімнің 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 қосымшаларына сәйкес бекітілсін.

2. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Мұғалжар аудандық
мәслихатының төрағасы*

К. Ермағамбетов

Мұғалжар аудандық
мәслихатының 2025 жылғы
16 шілдедегі № 421 шешіміне
1 қосымша

Қандыағаш қаласында жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспар

Осы жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар (бұдан әрі-жоспар) "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6 – бабының 4-1) тармақшасына (бұдан әрі-Заң), "Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 29 шілдедегі бұйрығына сәйкес әзірленді 2024 жылғы № 263 "Жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 34831 болып тіркелген).

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, жемшөпке қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуы процестерін болғызбау мақсатында қабылданады.

Жоспарды әзірлеген кезде мыналар ескеріледі:

1) осы Жоспарға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері.

2) осы Жоспарға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері.

3) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 3 ақпандағы № 35 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19987 болып тіркелген) бекітілген Мал қорымдарының (биотермиялық шұңқырлардың) тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес қалыптастырылған мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер;

4) осы Жоспарға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер.

5) осы Жоспарға 4-қосымшаның 1-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, оларды сәйкестендіру дерекқорынан алынған ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы деректер;

6) осы Жоспарға 4-қосымшаның 2-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер.

7) осы Жоспарға 4-қосымшаның 3-кестесіне сәйкес нысан бойынша шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер.

8) екпе және аридтік жайылымдарда, орман, су қорлары мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерлерінде ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы деректер.

9) осы Жоспарға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары;

10) мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы статистикасы бойынша ресми статистикалық ақпарат.

Жоспарда мынадай қосымшалар қамтылған:

1) әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында жайылымдардың жер санаттары бөлінісінде орналасу схемасы (картасы), онда жайылымдардың шекаралары, алаңдары мен түрлері, оның ішінде шалғайдағы, маусымдық, құрғақ және екпе жайылымдар, жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттарының негізінде олардың меншік иелері немесе жер пайдаланушылар туралы мәліметтер көрсетіледі;

2) жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдар, оның ішінде қоғамдық жайылымдар белгіленген

схема (карта), онда жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдардың, оның ішінде қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

3) ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілген схема (карта), онда жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетіледі;

4) ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілері, сондай-ақ мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) белгіленетін схема (карта), онда ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетіледі;

5) жайылымды пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар белгіленген схема (карта).

6) халықтың жеке ауласындағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдарды белгілейтін схема (карта), онда жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі.

7) суды тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, қазандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы, онда жануарлардың су көздеріне қарай жүріп-тұру маршруттары көрсетіледі.

8) ауыл шаруашылығы жануарларының басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы, онда ауыл шаруашылығы жануарларының басын орналастыруға арналған шалғайдағы жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

9) ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі;

10) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте жайылымдарды ұтымды пайдалану үшін қажетті талаптар:

"Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 14 сәуірдегі № 3-3/332 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын сақтау;

Қандыаға ш қаласы	15482000 0	Қандыаға ш	10341
----------------------	---------------	---------------	-------

Кестенің жалғасы

Жайылым алаңы мен түрлері					
жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыруға арналған, гектар	көпшілік пайдаланатын, мың гектар	шалғайдағы, гектар	маусымдық, гектар	аридтік, гектар	екпе жайылымдар, гектар
6	7	8	9	10	11
10341	10341	0	0	0	0

Қандыағаш қаласы аумағында шалғайдағы, маусымдық, аридтік және екпе жайылымдар жоқ. Қалада агроқұрылымдар жоқ.

3-кесте. Жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде меншік иелері мен жер пайдаланушылар туралы мәліметтер

р/с №	Меншік иелерінің, жер пайдаланушылардың атауы	Бизнес сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Жайылымдар алаңы , мың гектар
1	2	3	4	5

Қала аумағындағы ауыл шаруашылығы жануарларының саны: ірі қара мал-1758; қой мен ешкі – 4022 және жылқы-450 бас.

Қаланың жайылымдық жемшөптерінің қоректік коэффициенті 0,28 жем шөп бірлігіне дейін болады. Бұл 100 кг жайылымдық жемде табиғи ылғалдылықта 28-ге дейін жем бірлігі бар дегенді білдіреді. Жайылымдық жемшөптің осындай қоректік коэффициентімен тәулігіне: ірі қара мал -32 кг; ұсақ мал -6,4 кг; жылқы – 35,7 кг; жайылым кезеңінде 240 күн: ірі қара мал -7680 кг; ұсақ мал -1536 кг; жылқы - 8568 кг мал азығы қажет. Өнімділігі 1020 кг/га және жайылымдық жемнің қоректік коэффициенті 0,28 жем. Мал жаю жүктемесі: ІҚМ-7,7; ұсақ мал-1,5 және жылқы-бір басына 8,4 гектар.

4-кесте. Жайылымдарды бөлу

№ п/п	Қала атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Елді мекен атауы	Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар	
				Ірі қара мал	Ұсақ мал
1	2	3	4	5	6
	Қандыағаш	154833000	Қандыағаш	13536	6033

Кестенің жалғасы

--	--	--	--	--	--

Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар		Көпшілік пайдаланатын жайылымдардың алаңы, гектар	Шалғайдағы жайылымдар алаңы, гектар
жылқылар	түйелер		
7	8	9	10
3780	0	10341	0

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю үшін 23349 га қажет.

Ірі қара мал – 1758; қой мен ешкі - 4022 және жылқы – 450 бас қоғамдық жайылымдарда жайылады, ауданы 10341 гектар, алыстағы жайылымдарда 0 Бас жайылады, ауданы 0 мың гектар.

Қандыағаш қаласының қоғамдық жайылым алаңы жайылатын малға жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етпейді. Қандыағаш қаласында жайылымдардың тапшылығы 13008 га құрады, осыған байланысты жайылымдық аумақтарды көрші елді мекендер арасында қайта бөлуді қарастыру қажет.

5-кесте. Қажетті қосымша жайылымдар

p/c №	Босалқы жерлерден қажет етілетін қосымша жайылымдар, мың гектар	Қосымша берілетін жайылымдар	
		жа й ы л ы м пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар, мың гектар	жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық м ұ қ т а ж ы н қанағаттандыру мақсатында резервке қойылуға тиіс жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4

Қандыағаш қаласында жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 2 қосымша

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері

Табиғи азықтық алқаптардың жіктелуі бойынша және түсініксіз бойынша шифрлар, күні	Контурлар мен сипаттамалар нөмірі (жақша ішінде)	Табиғи азықтық алқаптар типтерінің (айырмаларының , түрлендірулерінің) жер бедеріне топыраққа байланыстырылған атауы. Басқа жерлер мен алқаптардың атауы	Алқап түрі	Контурдағы пайыздық қатынас	Алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5	6

Қандыағаш каласы	14, 12, 172, 144, 52,	Селеулі-бетегелі -әртүрлі шөптер және жусанды, бұталы өсімдіктері бар дала жайылымдары	Жазық жайылымдар мен шабындықтар	Селеулі – бетегелі – 60% Әртүрлі шөптер –40%	10,3
------------------	-----------------------	--	----------------------------------	---	------

кестенің жалғасы

Заманауи пайдаланылуы	Жалпы түсімділік, гектарына центнерден	Орташа жыл ішінде желінетін өсімдіктердің түсімділігі: құрғақ массаның гектарына центнерден, азық бірлігінің гектарына центнерден, қорытылатын протеиннің гектарына килограмм					
	(зерттеп-қарау жылы)	маусымдар бойынша жайылымдық азық					
		шабындық	шабылатын жайылым	көктем	жаз	күз	қыс
7	8	9	10	11	12	13	14
Жыл бойы	10,5	-	-	8,8	9,3	10,1	5,1

Кестенің жалғасы

Контур бойынша есептелген түсімділік: құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Контур бойынша азық қоры құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Дақылдық-техникалық жай-күй, дәрілік өсімдіктердің баржоғы	Пайдалану бойынша ұсыныстар, малдың түрі. Жақсарту жөнінде ұсынылған шаралар
15	16	17	18
8,3 2324	85830 24032	қанағаттанарлық	Ұсақ және ірі қара мал және жылқы үшін учаскелерді ауыстырып қолдау

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу мәліметтері

Географиялық орналасуы

Қандыағаш - Қазақстанның Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданындағы қала. Мұғалжар ауданының аудан орталығы. Ақтөбе қаласынан оңтүстікке қарай 95 шақырым жерде орналасқан.

Климаты

Ауылдық округтің климаты құрғақ дала аймағына жатады, қысы ұзақ қатал, қысқа ыстық жазда, қыс пен жаздың температурасының күрт қарама-қайшылықтарымен, жылдық жауын-шашынның аздығымен, құрғақшылықпен сипатталады.

Топырақ

Топырақ негізінен қоңыр және қызыл қоңыр, гумусы аз. Геоботаникалық зерттеу нәтижесінде жайылымдардың мынадай түрлері анықталды: әртүрлі, селеулі-бетегелі жусанды және бетегелі-жусанды, тобылғы-қараған бұталы өсімдіктер. Шөптерде: жусан, бұйырғын, тасбұйырғын, күйреуік, изен, шөгінді, блюграсс, бетеге, камфоросма,

қауырсынды шөп, екпе шөп, ши, тамарикс, шабындық, көкпек, бидай шөптері, вострец, астрагал, тобылғы, қараған, шабындық кездеседі. Ауылдық округ жайылымдарының жалпы проективті жабыны жалпы алаңның 60% құрайды. Қыша, квиноа, адыраспан, ошаған, сафора сияқты шөптердің 3% - от улы және зиянды өсімдіктердің болуы. Бұл жайылымдардың потенциалды өнімділігі табиғи ылғалдылықта 10,5 ц/га дейін болды.

Мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер

Қалада бір мал қорымы бар.

Қандыағаш қаласында
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 3 қосымша

Жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер

р/с№	Жайылымдық инфрақұрылым объектілері	Жұмыс істеп тұрған жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің саны, бірлік	Құрылысты (реконструкцияны) талап ететін, бірліктер	Ұзындығы, километр	Алаңы, мың шаршы метр
1	2	3	4	5	6
1.	Суландыру құрылысжайлары (ұңғымалар, құбырлы және шахталы құдықтар, апандар)				
2.	Құрылысжайлар, көпірлер, жолдар				
3.	Мал айдайтын жолдар, малды аялдануға арналған алаңдар мен суат алаңдары				
	Қойларды тоғытуға арналған ыдыстар, қоралар және қоршалған жерлер, жайылымдардың қоршаулары, шарбақтар (

4.	оның ішінде электрлі шарбақтар), ауыл шаруашылығы жануарларын қоршап-бөлшектеп жаюға арналған қашалар				
5.	Ауыл шаруашылығы жануарларын ветеринариялық емдеуге арналған өткелектер				
6.	Электр және жылу энергиясымен қамтамасыз етуге арналған құрылысжайлар мен объектілер, жаңартылатын және баламалы энергия көздері пайдаланылатын объектілер				
7.	Сумен жабдықтау объектілері және тіршілікті қамтамасыз етудің басқа да түрлері, персоналдың маусымдық тұруына арналған құрылысжайлар және жайылымдарды күтіп-ұстау мен пайдалану үшін қажетті өзге де мүлік				

Қандыағаш қаласында
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 4 қосымша

1 –кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, олардың саны туралы деректер

р/с №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Иесінің типі	Иесінің бизнес сәйкестендіру нөмірі/ жеке сәйкестендіру нөмірі	1	2	3	4	5
1									

Кестенің жалғасы

Жеке тұлғалардың аты, әкесінің аты (бар болса), тегі немесе заңды тұлғалардың атауы	Мал басының саны, бас			
	Ірі қара мал	Ұсақ мал	жылқылар	түйелер
6	7	8	9	10

2-кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер

№ п/п	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны			
			Ірі қара мал			
			бұқалар	сиырлар	қашарлар	бұқашықтар
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:	Қандыағаш	0	11	0	0

Кестенің жалғасы

Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны						
Ұсақ мал			Жылқылар		Түйелер	
қойлар және ешкілер	төл (тоқтылар, шыбыштар)	төл (еркек тоқтылар, текешіктер)	айғырлар, биелер	төл	түйелер	төл
8	9	10	11	12	13	14
7	0	0	3	0	0	0

3- кесте. Шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер

		Численность поголовья, голов
--	--	------------------------------

р/с №	Әкімшілік-ау мақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Ірі қара мал		Ұсақ мал	
			жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:					

Кестенің жалғасы

Численность поголовья, голов			
Жылқылар		Түйелер	
жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
8	9	10	11

Екпе және құрғақ жайылымдарда, орман, су қорлары жерлерінде және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың ерекшеліктері туралы деректер

Екпе жайылымдар мен аридтік жайылымдарда ауылшаруашылық жануарларын жаю әртүрлі факторлармен, соның ішінде өсімдік жамылғысының түрімен, қоршаған орта жағдайларымен және басқару әдістерімен ерекшеленеді. Өсімдік жамылғысы адам қалыптастыратын екпе жайылымдарда жайылым көбінесе бақыланатын және қарқынды басқарылатын болады, бұл жемшөптің өнімділігі мен сапасын оңтайландыруға мүмкіндік береді. Аридтік жайылымдар, керісінше, аз өсімдіктермен және қатал жағдайлармен сипатталады, бұл тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін бейімделгіш жайылым стратегияларын қажет етеді.

Қандыағаш қаласында
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 5 қосымша

Ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары

жылдар	Учаскелердің нөмірлері			
	I	II	III	IV
бірінші жыл	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске
екінші жыл	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым
үшінші жыл	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым
төртінші жыл	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым

Ауылдық округтің жайылымдары маусымдық болып табылады. Түрлік құрамына байланысты маусымдық жайылымдарда мал жаю жемшөптің қоректенуге

жарамдылығымен және оның өнімділігін сақтау ұзақтығымен анықталады. Көктемгі жайылымдар эфемерлердің қайта өсуімен қолданылады. Жазда (бидай шөптері, дәнді-шөптер); көктемде (қауырсын шөптері басым шымтезек-жусан, қауырсынды-типті-тар жусан), күзде (жусан-дәнді дақылдар) және қыста (жартылай бұта - солянка). Жайылымдарды оларды қорғау шараларын сақтамай пайдалану көбінесе жайылымдардың тозып кетуіне, әртүрлі дәрежедегі деградацияға әкеледі. Сондай-ақ, қажетті (оңтайлы) маусымда шөпті пайдаланбау 40-70% жем бірлігін және 60-80% ақуызды жоғалтуға әкеледі. Осыған байланысты жыл сайын жаңартылатын ресурстың жоғалуын болдырмау үшін әрбір учаске өз мерзімінде пайдаланылуы тиіс.

Жайылым алаңдарын жекелеген жайылымдық учаскелерге бөлу;

Әр маусымның (күндердің) жайылым ұзақтығы белгілі бір жылдың шарттарымен анықталады. Жануарларды жаю ауа температурасының +10оС тұрақты көрсеткішіне жеткенде басталуы керек. Жайылым биіктігі 15-20 см қар жамылғысымен аяқталады.

Ауылдық округтің көктемгі жайылымдары селеулі-жусан, қауырсын-бетегелі жусан типтері басым. Жайылымның ұзақтығы **көктемгі жайылымдарда** (сәуір-маусым) – 70 күнді құрайды.

Жазғы жайылымдар бидай шөптері, дәнді дақылдар мен шөптердің түрлерімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (маусым-қыркүйек) 70 күн.

Күзгі жайылымдар жусан-жарма түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қыркүйек-қараша) 70 күн.

Қысқы жайылымдар бұта-солянка түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қараша-желтоқсан) 30 күн.

Ауыл шаруашылығы жануарларының орташа тәуліктік су тұтынуы:

Жазғы уақытта (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-55;

қысыр сиырлар-50;

2 жасқа дейінгі нетели-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-20;

жатырды емізбейтін жұмысшы жылқылар-50;

асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-50;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-40;

7 айға дейінгі құлындар – 10;

ересек қой-8;

1 жасқа дейінгі жас қой-3.

Көктем және күз мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-45;

қысыр сиырлар-40;

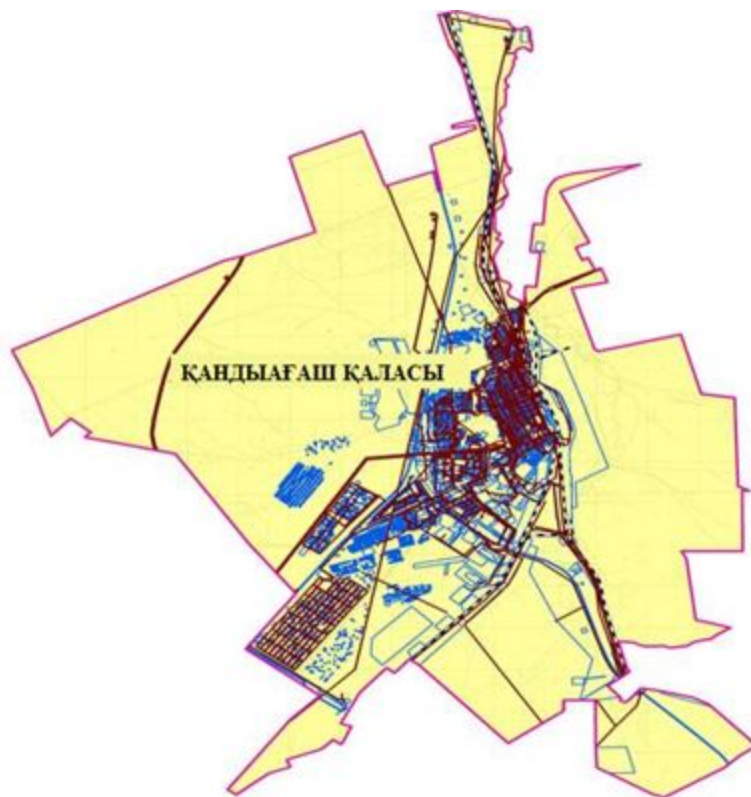
2 жасқа дейінгі баспақтар-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-40;
асыл тұқымды жылқылар,
емізетін жатырлар-40;
1,5 жасқа дейінгі құлындар-30;
7 айға дейінгі құлындар-6;
ересек қойлар-5.
Қыс мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):
сүтті сиырлар-35;
қысыр сиырлар-30;
2 жасқа дейінгі баспақтар-25;
6 айға дейінгі бұзаулар-15;
емізбейтін жұмысшы жылқылар-30;
асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-30;
1,5 жасқа дейінгі құлындар – 20;
ересек қойлар-3.

Ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі. Қандыағаш қаласының қоғамдық жайылым алаңы жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етпейді жайылатын мал. Жайылымдардың тапшылығы 13008 га құрады, осыған байланысты жайылымдық аумақтарды көрші елді мекендер арасында қайта бөлуді қарастыру қажет.

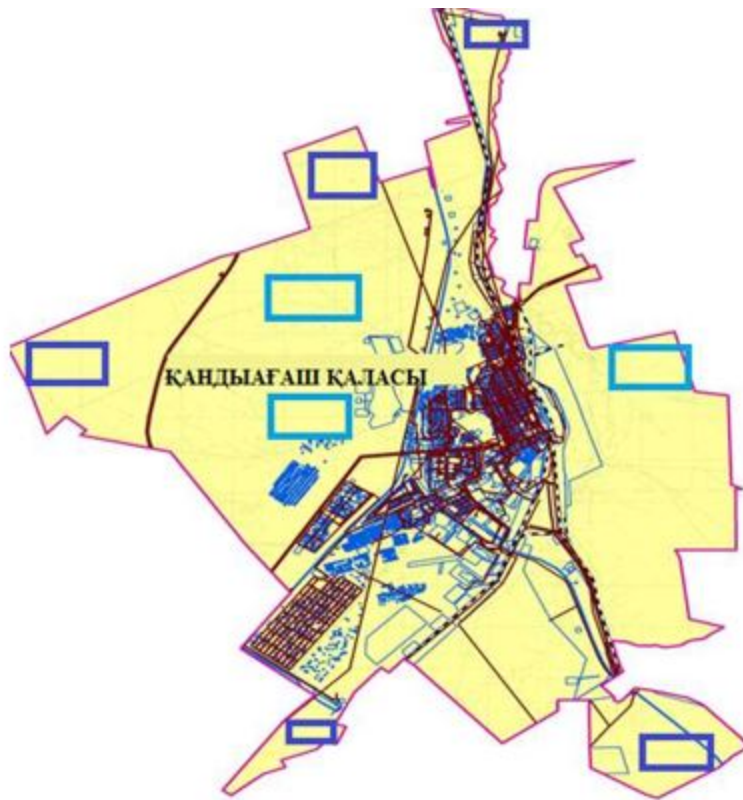
1. Құқық белгілейтін құжаттар негізінде жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде Қандыағаш қаласы аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы)

Шартты белгілер:

- Қандыағаш қаласы шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар (жер пайдаланушылардың жер учаскелері)
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар

2. Жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған жайылымдарды, оның ішінде жайылымдардың, оның ішінде жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетілетін қоғамдық жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

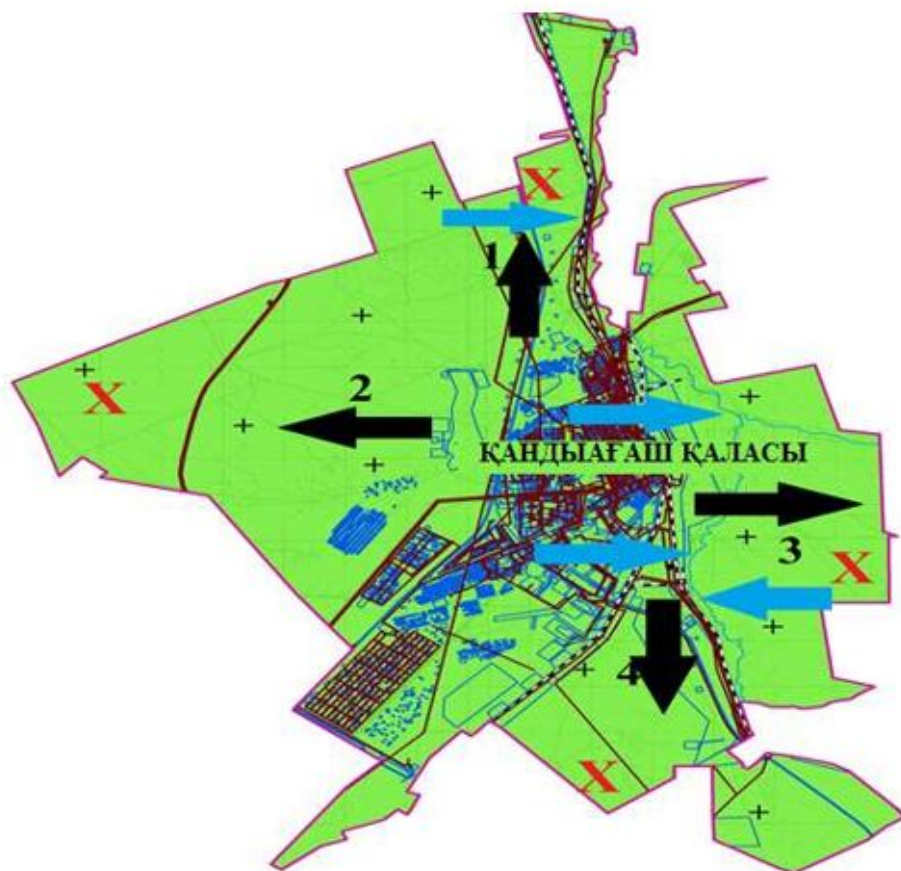
Шартты белгілер:

- Қандыағаш қаласы шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар
- Күз, қыс кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер
- Көктем, жаз кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер

3. Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілетін жайылым айналымдарының ұсынылатын схемалары көрсетілген Схема (карта)

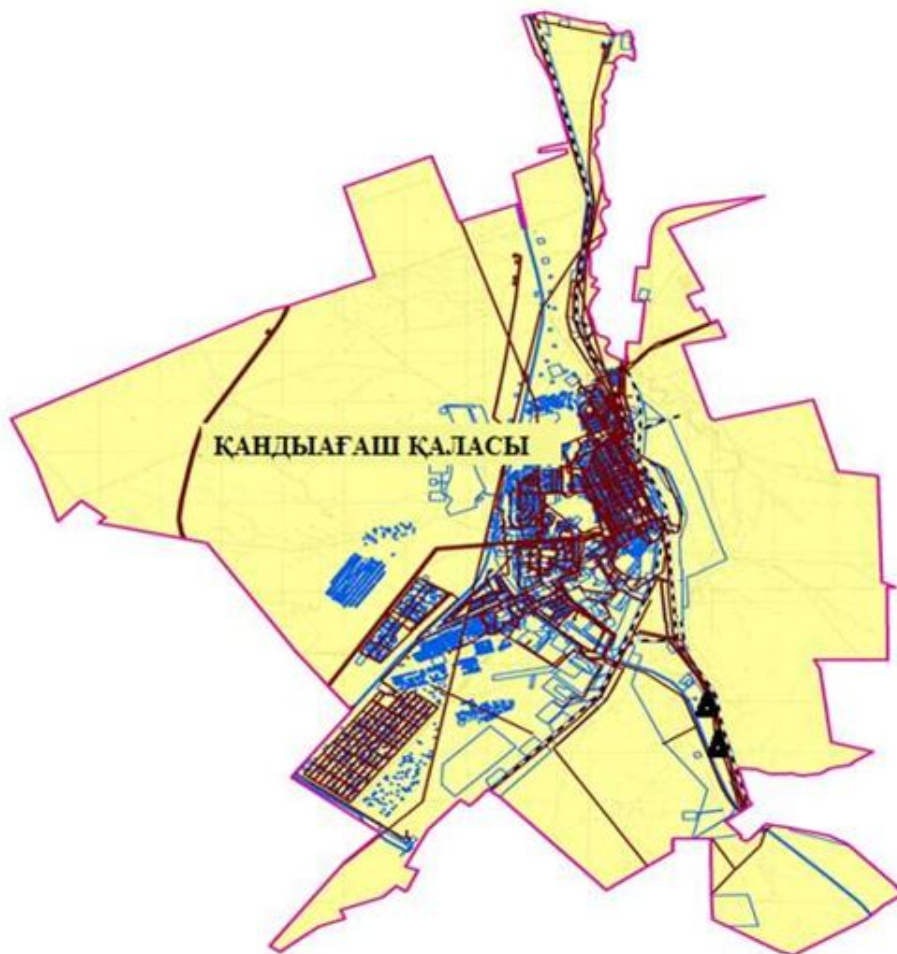
жылдар	1 қамау көктем	2 қамау көктем-жаз	3 қамау көктем-жаз-күз	4 қамау күз
2025	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу
2026	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2027	көктемгі-жазғы маусым 1	Летний период 2	Күзгі маусым 3	демалу
2028	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2029	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу

ескерту: 1, 2, 3, 4 жылына қолданылатын қамаудың реті

Қандыағаш қаласы шекарасы
1,2,3,4 Жайылым айналымдары №

4. Ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттарды, мал айдау трассаларын және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілерін, сондай-ақ ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдау трассалары, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетілетін мал қорымдарын (биометриялық шұңқырларды) белгілейтін Схема (карта)

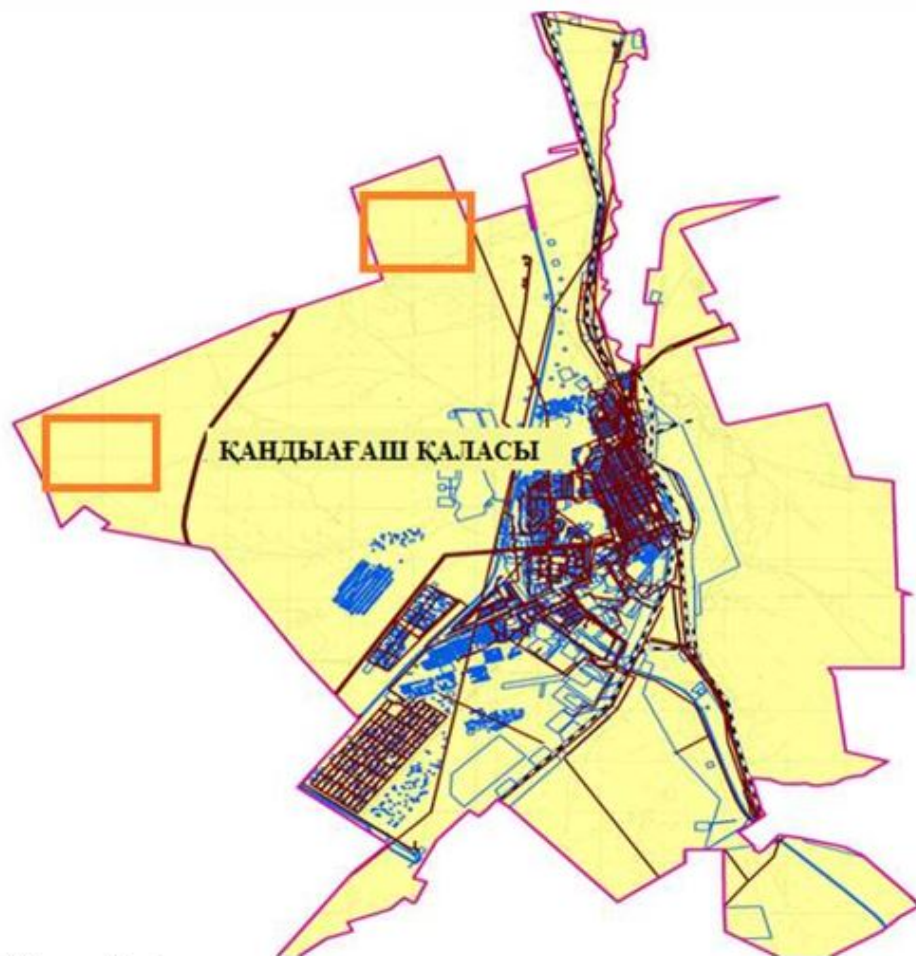

Шартты белгілер:

Мал қорымы

5. Жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

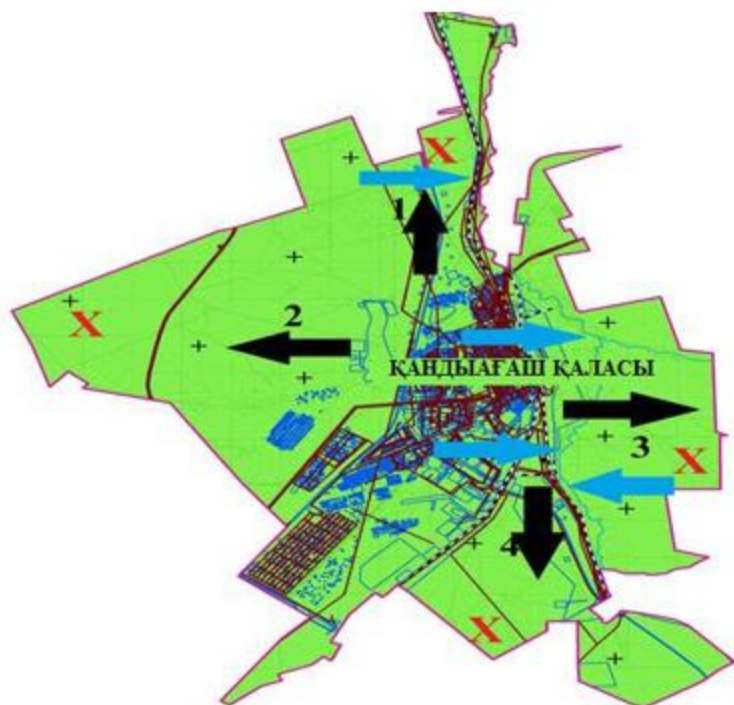

Шартты белгілер:

Жергілікті жағдайлар мен ерекшеліктерге қарай жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаюға халық мұқтажын қанағаттандыру үшін қажетті жайылымдардың сыртқы мен ішкі шекаралары және алаңдары белгіленген картасы

7. Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Шартты белгілер:

- Қандыағаш қаласы шекарасы
- Желілік су объектілері (өзендер)
- Көлдер, өзендер, тоғандар, мал суару орындары және басқа да көздер
- Елді мекендер
- Егістік
- Табиғи жайылымдар
- 1,2,3,4 Жайылым айналымдары №
- Жайылымдық инфрақұрылым объектісі
- Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю және жылжытудың маусымдық маршруттары
- Жайылым пайдаланушылардың су көздеріне қол жеткізу маршруты

8. Ауыл, ауылдық округ жанында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

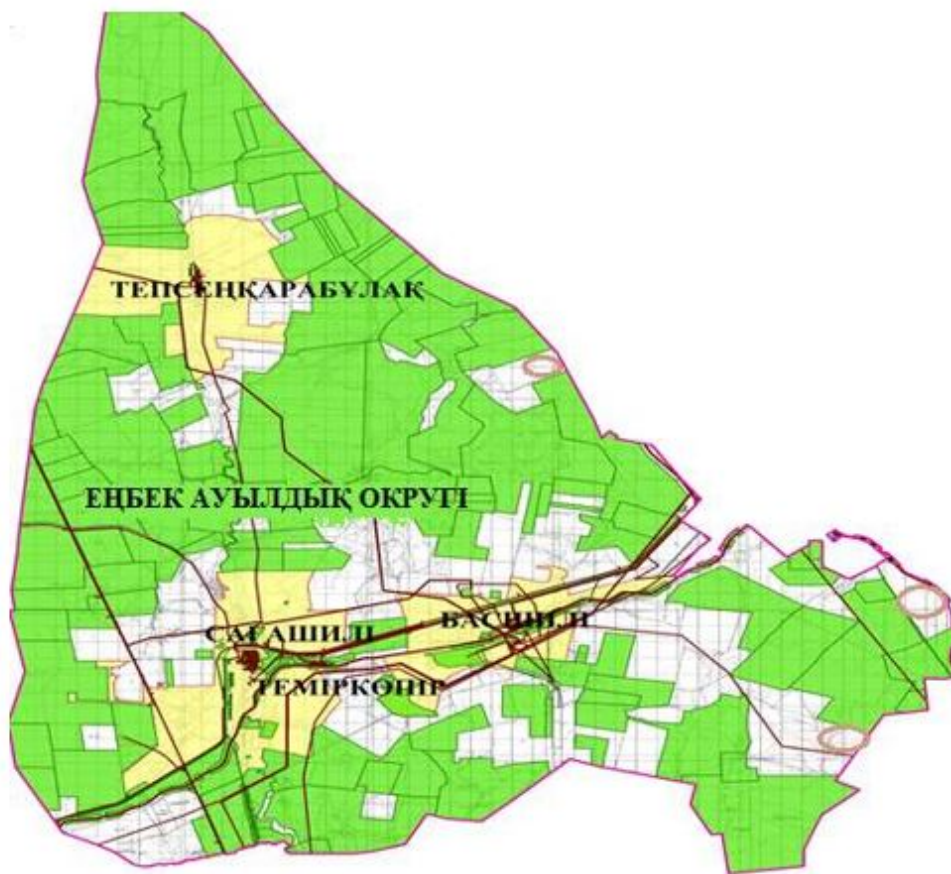

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

9. Ауылда, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

Мұғалжар аудандық
мәслихатының 2025 жылғы
16 шілдедегі № 421 шешіміне
2 қосымша

Ақкемер ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспар

Осы жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар (бұдан әрі-жоспар) "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6 – бабының 4-1) тармақшасына (бұдан әрі-Заң), "Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 29 шілдедегі бұйрығына сәйкес

әзірленді 2024 жылғы № 263 "Жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 34831 болып тіркелген).

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, жемшөпке қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуы процестерін болғызбау мақсатында қабылданады.

Жоспарды әзірлеген кезде мыналар ескеріледі:

1) осы Жоспарға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері.

2) осы Жоспарға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері.

3) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 3 ақпандағы № 35 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19987 болып тіркелген) бекітілген Мал қорымдарының (биотермиялық шұңқырлардың) тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес қалыптастырылған мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер;

4) осы Жоспарға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер.

5) осы Жоспарға 4-қосымшаның 1-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, оларды сәйкестендіру дерекқорынан алынған ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы деректер;

6) осы Жоспарға 4-қосымшаның 2-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер.

7) осы Жоспарға 4-қосымшаның 3-кестесіне сәйкес нысан бойынша шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер.

8) екпе және аридтік жайылымдарда, орман, су қорлары мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерлерінде ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы деректер.

9) осы Жоспарға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары;

10) мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы статистикасы бойынша ресми статистикалық ақпарат.

Жоспарда мынадай қосымшалар қамтылған:

1) әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында жайылымдардың жер санаттары бөлінісінде орналасу схемасы (қартасы), онда жайылымдардың шекаралары, аландары

мен түрлері, оның ішінде шалғайдағы, маусымдық, құрғақ және екпе жайылымдар, жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттарының негізінде олардың меншік иелері немесе жер пайдаланушылар туралы мәліметтер көрсетіледі;

2) жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдар, оның ішінде қоғамдық жайылымдар белгіленген схема (карта), онда жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдардың, оның ішінде қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

3) ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілген схема (карта), онда жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетіледі;

4) ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілері, сондай-ақ мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) белгіленетін схема (карта), онда ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетіледі;

5) жайылымды пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар белгіленген схема (карта).

6) халықтың жеке ауласындағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдарды белгілейтін схема (карта), онда жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі.

7) суды тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, қазандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы, онда жануарлардың су көздеріне қарай жүріп-тұру маршруттары көрсетіледі.

8) ауыл шаруашылығы жануарларының басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы, онда ауыл шаруашылығы жануарларының басын орналастыруға арналған шалғайдағы жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

9) ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі;

10) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте жайылымдарды ұтымды пайдалану үшін қажетті талаптар:

"Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 14 сәуірдегі № 3-3/332 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын сақтау;

жайылым айналымын және суды пайдалану көздерін ескере отырып жайылымдарды пайдалану;

жайылым алаңдарын жекеленген өріс учаскелеріне бөлу;

жайылым учаскелерін жыл маусымдары бойынша кеңістікте және уақытпен (маусым, жыл ішінде) кезектестіру;

жайылым айналымы учаскелерінің бірін жайылымсыз және ауыл шаруашылығы жануарларынсыз жыл сайын қалдыру.

Ақкемер ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 1 қосымша

Өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері

1-кесте. Ақкемер ауылдық округінің жер санаттары бойынша жайылымдарды бөлу, гектар

Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Жерлің санаттары	
		ауыл шаруашылығы мақсатындағы	елді мекендердің
1	2	3	4
Ақкемер ауылдық округі	154833000	123762	34716

Кестенің жалғасы

Жерлің санаттары					жерлер жиыны
өнеркәсіп, көлік және өзге де ауыл шаруашылығы мақсатындағы емес	ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың	орман қорының	су қорының	босалқы жер	
5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	158478

Әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша Ақкемер ауылдық округінде 5 ауылдық елді мекен бар. Ақкемер ауылдық округі аумағының жалпы ауданы 157835 гектар. Санаттар бойынша жерлер: ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер - 123762 гектар; елді мекендердің жерлері – 34716 гектар болып бөлінеді. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың, орман қорының, су қорының жерлері, қоры жоқ.

2-кесте. Елді мекеннің жайылымдарын бөлу, гектар

№ р/с	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	елді мекеннің атауы	Жайылымдардың жалпы алаңы, гектар	1	2	3	4	5
	Ақкемер ауылдық округ	154833000	Ақкемер Көктөбе Жарық Елек Көтібар батыр	9291 3873 5315 6158 9183					

Кестенің жалғасы

Жайылым алаңы мен түрлері					
жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыруға арналған, гектар	көпшілік пайдаланатын, мың гектар	шалғайдағы, гектар	маусымдық, гектар	аридтік, гектар	екпе жайылымдар, гектар
6	7	8	9	10	11
9291	9291				
3873	3873				
5315	5315	0	0	0	0
6158	6158				
9183	9183				

Ақкемер ауылдық округінің аумағында шалғайдағы, маусымдық, аридтік және екпе жайылымдар жоқ. Округте 62 шаруа қожалығы жұмыс істейді, оларға 116 691 гектар жайылым бекітілген.

3-кесте. Жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде меншік иелері мен жер пайдаланушылар туралы мәліметтер

р/с №	Меншік иелерінің, жер пайдаланушылардың атауы	Бизнес сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Жайылымдар алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5
1	"Үдербай" ш/қ	050360009854	02-027-017-082	0,380
	"Үдербай" ш/қ	050360009854	02-027-017-083	0,100
2	"Русь-Альбина" ш/қ	000264018109	02-027-004-104	1,258

	"Рузь-Альбина" ш/к	000264018109	02-027-017-087	0,177
	"Рузь Альбина" ш/к	000264018109	02-027-017-188	0,160
3	"Амирок" ш/к	030964017538	02-027-017-060	6,706
	"Амирок" ш/к	030964017538	02-027-018-042	3,614
	"Амирок" ш/к	030964017538	02-027-010-081	0,200
4	"Ақбидай" ш/к	611019301765	-	0,422
5	"Сағындық" ш/к	120464023967	02-027-017-197	0,389
6	"Ғалымжан" ш/к	120464015601	02-027-017-026	0,178
	"Ғалымжан" ш/к	120464015601	02-027-017-027	0,025
	"Ғалымжан" ш/к	120464015601	02-027-017-315	0,940
	"Ғалымжан" ш/к	120464015601	02-027-017-342	0,247
	"Ғалымжан" ш/к	120464015601	02-027-017-363	1,124
	"Ғалымжан" ш/к	120464015601	02-027-029-141	9,987
7	"Қайрош" ш/к	120864004393	02-027-017-118	0,996
8	"Жоламан" ш/к	120364013790	02-027-017-195	0,205
	"Жоламан" ш/к	120364013790	02-027-017-241	1,154
	"Жоламан" ш/к	120364013790	02-027-017-004	0,607
	"Жоламан" ш/к	120364013790	02-027-017-005	0,818
	"Жоламан" ш/к	120364013790	02-027-017-321	1,013
9	"Жігер" ш/к	070764026517	02-027-017-035	0,175
	"Жігер" ш/к	070764026517	02-027-017-036	0,176
	"Жігер" ш/к	070764026517	02-027-004-019	3,096
10	"Үміт" ш/к	040464072871	02-027-017-070	1,795
	"Үміт" ш/к	040464072871	02-027-017-070	0,660
	"Үміт" ш/к	040464072871	02-027-017-070	0,140
11	"Ақсу" ш/к	530912301363	02-027-017-091	0,297
12	"Манас-К" ш/к	650527301286	02-027-017-100	0,176
13	"Мирнурбек" ш/к	081264000331	02-027-017-276	2,006
	"Мирнурбек" ш/к	081264000331	02-027-017-079	0,303
	"Мирнурбек" ш/к	081264000331	02-027-017-080	0,200
	"Мирнурбек" ш/к	081264000331	02-027-017-407	0,472
14	"Жанат" ш/к	130764004718	02-027-017-125	0,487
	"Жанат" ш/к	130764004718	02-027-017-372	0,205
15	"Ынтымақ" ш/к	101164005761	02-027-017-247	0,230
16	"Азат-2" ш/к	670522301531	02-027-017-084	0,223
	"Азат-2" ш/к	670522301531	02-027-017-290	0,198
17	"Айнат" ш/к	031064017220	02-027-017-130	0,194
	"Айнат" ш/к	031064017220	02-027-017-131	0,025
	"Айнат" ш/к	031064017220	02-027-017-378	0,299
	"Айнат" ш/к	031064017220	02-027-017-373	0,1995
18	"Макар" ш/к	130464003739	02-027-017-052	0,080
	"Макар" ш/к	130464003739	02-027-017-056	0,330

19	"Райымбек" ш/қ	740123300746	02-027-017-169	0,126
20	"Ағайын" ш/қ	710122301199	02-027-017-089	0,040
21	"Рауан-Ж" ш/қ	031164017591	02-027-017-025	0,395
22	"Азамат-Е" ш/қ	041264027613	02-027-017-162	0,300
	"Азамат-Е" ш/қ	041264027613	02-027-017-163	0,100
	"Азамат-Е" ш/қ	041264027613	02-027-017	0,300
	"Азамат-Е" ш/қ	041264027613	02-027-017	0,260
23	"Жанболат" ш/қ	030364018524	02-027-017-271	1,003
	"Жанболат" ш/қ	030364018524	02-027-017-339	0,840
	"Жанболат" ш/қ	030364018524	02-027-017-158	0,100
	"Жанболат" ш/қ	030364018524	02-027-017-292	0,091
24	"Дайана" ш/қ	120264008562	02-027-017-259	0,128
	"Дайана" ш/қ	120264008562	02-027-017-043	0,400
	"Дайана" ш/қ	120264008562	02-027-017-042	0,437
25	"Айбек" ш/қ	050264017883	02-027-017-152	0,228
	"Айбек" ш/қ	050264017883	02-027-017-153	0,139
	"Айбек" ш/қ	050264017883	02-027-017-270	0,690
	"Айбек" ш/қ	050264017883	02-027-017-220	0,105
26	"Жас-Бағлан" ш/қ	041264033757	02-027-017-231	0,172
	"Жас-Бағлан" ш/қ	041264033757	02-027-017-231	0,780
27	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-224	0,0500
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-016	0,4335
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-092	0,380
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-302	0,425
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-303	0,568
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-351	0,422
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-352	0,1370
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-381	0,600
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017-382	1,014
	"Қазина" ш/қ	100264017528	02-027-017	0,251
28	"Майрагүл" ш/қ	040964025184	02-027-017-221	0,090
	"Майрагүл" ш/қ	040964025184	02-027-017-359	0,067
	"Майрагүл" ш/қ	040964025184	02-027-017-387	0,299
	"Майрагүл" ш/қ	040964025184	02-027-017-166	0,083
	"Майрагүл" ш/қ	040964025184	02-027-017-032	0,047
29	"Нұршат" ш/қ	040964024780	02-027-017-213	0,198
	"Нұршат" ш/қ	040964024780	02-027-017-393	0,590
30	"Сейлхан" ш/қ	040364075555	02-027-017-187	0,200
31	"Табыс" ш/қ	091064019882	02-027-017-216	0,201
	"Табыс" ш/қ	091064019882	02-027-017-269	0,197
	"Табыс" ш/қ	091064019882	02-027-017-268	0,232

	"Табыс" ш/қ	091064019882	02-027-017-267	0,173
	"Табыс" ш/қ	091064019882	02-027-017-175	0,020
	"Табыс" ш/қ	091064019882	02-027-017-176	0,287
	"Табыс" ш/қ	091064019882	02-027-017-402	0,781
32	"Нұр-Бер" ш/қ	060364030370	02-027-017-277	0,500
	"Нұр-Бер" ш/қ	060364030370	02-027-017-357	2,252
33	"Айымбек" ш/қ	070460006976	02-027-017-010	0,265
	"Айымбек" ш/қ	070460006976	02-027-017-072	0,566
34	"Мадияр" ш/қ	090764008153	02-027-017-295	0,222
	"Мадияр" ш/қ	090764008153	02-027-017-296	0,300
	"Мадияр" ш/қ	090764008153	02-027-017-375	0,189
	"Мадияр" ш/қ	090764008153	02-027-017-354	0,509
35	"Рассвет" ш/қ	080364005670	02-027-017-301	0,238
36	"Смағұл" ш/қ	080464008609	02-027-017-311	0,416
	"Смағұл" ш/қ	080464008609	02-027-017-331	0,300
	"Смағұл" ш/қ	080464008609	02-027-017-023	1,882
37	"Өмір" ш/қ	090864004721	02-027-017-309	0,295
38	"Жекей" ш/қ	110364006548	02-027-017-310	0,133
	"Жекей" ш/қ	110364006548	02-027-017-360	0,650
39	"Мұса" ш/қ	140164018143	02-027-017-320	0,964
40	"Гаухар" ш/қ	130664014840	02-027-017-322	0,127
41	"Қанат" ш/қ	130864021913	02-027-017-340	0,529
	"Қанат" ш/қ	130864021913	02-027-017-325	0,593
	"Қанат" ш/қ	130864021913	02-027-017-353	0,150
42	"Жарық" ш/қ	140564001470	02-027-017-333	5,747
43	"Премьер" ш/қ	140964026669	02-027-017-334	9,656
	"Премьер" ш/қ	140964026669	02-027-017-335	2,594
44	"Ай-Би" ш/қ	870629302879	02-027-017-337	1,217
45	"Вера" ш/қ	141264017598	02-027-017-338	0,245
46	"Бек-Іңкәр" ш/қ	580727400731	02-027-017-358	2,249
47	"Тайбурыл-О" ш/қ	811124401427	02-027-017-496	0,300
48	"Ислам" ш/қ	820515300635	02-027-017-367	1,908
49	"Алан" ш/қ	8405801301775	02-027-017-370	0,598
50	"Асылжан" ш/қ	030564023012	02-027-017-182	0,210
	"Асылжан" ш/қ	030564023012	02-027-017-183	0,219
	"Асылжан" ш/қ	030564023012	02-027-017-184	1,003
51	"Алхан" ш/қ	030560005479	02-027-017-317	1,567
	"Алхан" ш/қ	030560005479	02-027-017-317	0,230
	"Алхан" ш/қ	030560005479	02-027-017-317	0,177
	"Алхан" ш/қ	030560005479	02-027-017-317	0,376
52	"Өтеғұл-1" ш/қ	040864019463	02-027-017-326	2,007
53	"Тама" ш/қ	120564004302	02-027-017-327	0,195

	"Тама" ш/қ	120564004302	02-027-017-410	0,584
	"Тама" ш/қ	120564004302	02-027-017	0,399
54	"Айнат-Агро" ш/қ	550321400878	02-027-017-379	1,999
55	"Айлан" ш/қ	570408300500	02-027-017-392	0,499
56	"Омар Ата" ш/қ	710530302066	02-027-017-391	1,230
57	"Ағайынды" ш/қ	770511301590	02-027-017-396	0,598
58	"Көктөбе" ш/қ	831202303434	02-027-017-400	0,600
59	"Исмаил" ш/қ	990525300603	02-027-017-371	1,499
60	"Инжу" ш/қ	930111301065	02-027-017-412	0,265
61	"Қайсар" ш/қ	871120302963	02-027-017	0,314
62	"Ерқанат" ш/қ		02-027-017-075	0,098
	"Ерқанат" ш/қ		02-027-017-074	0,400
	"Ерқанат" ш/қ		02-027-017-073	1,460
	"Ерқанат" ш/қ		02-027-017-341	0,700
	жиыны			116,691

Ескерту: аббревиатуралардың транскрипциясы: ш / қ – шаруа қожалығы;

Ауылдық округ аумағындағы ауыл шаруашылығы жануарларының саны: ірі қара мал-2371; қой мен ешкі – 5740 және жылқы-736 бас.

Ақкемер ауылында: ірі қара мал – 1023; қой мен ешкі – 4187, жылқы-412 бас.

Елек ауылында: ірі қара мал – 421; қой мен ешкі – 735, жылқы-137 бас.

Көктөбе ауылында: ірі қара мал – 91; қой мен ешкі – 5, жылқы – 35 бас.

Көтібар батыр ауылында: ірі қара мал – 448; қой мен ешкі – 160 және жылқы-54 бас.

Жарық ауылында: ірі қара мал – 388; қой мен ешкі – 656, жылқы-98 бас.

Ауылдық округтің жайылымдық жемшөптерінің қоректік коэффициенті 0,28 жем шөп бірлігіне дейін болады. Бұл 100 кг жайылымдық жемде табиғи ылғалдылықта 28-ге дейін жем бірлігі бар дегенді білдіреді. Жайылымдық жемшөптің осындай қоректік коэффициентімен тәулігіне: ірі қара мал -32 кг; ұсақ мал -6,4 кг; жылқы – 35,7 кг; жайылым кезеңінде 240 күн: ірі қара мал -7680 кг; ұсақ мал -1536 кг; жылқы-8568 кг мал азығы қажет. Өнімділігі 1020 кг/га және жайылымдық жемнің қоректік коэффициенті 0,28 жем. Мал жаю жүктемесі: ІҚМ-7,7; ұсақ мал-1,5 және жылқы-бір басына 8,4 гектар.

4-кесте. Жайылымдарды бөлу

№ п/п	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Елді мекен атауы	Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар	
				Ірі қара мал	Ұсақ мал
1	2	3	4	5	6
			Ақкемер	7877	6280
			Елек	3242	1102
		154833000	Көктөбе	701	7,5

	Ақкемер ауылдық округі	Котибар батыр	3449	240
		Жарык	2987	984

Кестенің жалғасы

Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар		Көпшілік пайдаланатын жайылымдардың алаңы, гектар	Шалғайдағы жайылымдар алаңы, гектар
жылқылар	түйелер		
7	8	9	10
3461	0	9291	0
1151	0	6158	0
294	0	3873	0
454	0	9183	0
823		5315	0

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю үшін 33 052 га қажет.

Ірі қара мал – 2371; қой мен ешкі - 5740 және жылқы – 736 бас Қоғамдық жайылымдарда жайылады, ауданы 33820 гектар, алыстағы жайылымдарда 0 Бас жайылады, ауданы 0 мың гектар.

Ақкемер ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылатын малға жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді. Алайда, Ақкемер елді мекенінде жайылымдардың тапшылығы 8327 га құрады, осыған байланысты жайылымдық аумақтарды елді мекендер арасында қайта бөлуді қарастыру қажет.

5-кесте. Қажетті қосымша жайылымдар

p/c №	Босалқы жерлерден қажет етілетін қосымша жайылымдар, мың гектар	Қосымша берілетін жайылымдар	
		жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар, мың гектар	жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыру мақсатында резервке қойылуға тиіс жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4

Ақкемер ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 2 қосымша

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері

		Табиғи азықтық алқаптар типтерінің (айырмаларының			
--	--	--	--	--	--

Табиғи азықтық алқаптардың жіктелуі бойынша және түсініксіз бойынша шифрлар, күні	Контурлар мен сипаттамалар нөмірі (жақша ішінде)	, түрлендірулерінің) жер бедеріне топыраққа байланыстырылған атауы. Басқа жерлер мен алқаптардың атауы	Алқап түрі	Контурдағы пайыздық қатынас	Алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5	6
Ақкемер ауылдық округі	14, 12, 172, 144, 52,	Селеулі-бетегелі - әртүрлі шөптер және жусанды, бұталы өсімдіктері бар дала жайылым-дары	Жазық жайылымдар мен шабындықтар	Селеулі бетегелі – 60% Әртүрлі шөптер – 40%	33,5

кестенің жалғасы

Заманауи пайдаланылуы	Жалпы түсімділік, гектарына центнерден (зерттеп-қарау жылы)	Орташа жыл ішінде желінетін өсімдіктердің түсімділігі: құрғақ массаның гектарына центнерден, азық бірлігінің гектарына центнерден, қорытылатын протеиннің гектарына килограмм					
		маусымдар бойынша жайылымдық азық					
		шабындық	шабылатын жайылым	көктем	жаз	күз	қыс
7	8	9	10	11	12	13	14
Жыл бойы	10,5	-	-	8,8	9,3	10,1	5,1

Кестенің жалғасы

Контур бойынша есептелген түсімділік: құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Контур бойынша азық қоры құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Дақылдық-техникалық жай-күй, дәрілік өсімдіктердің бар-жоғы	Пайдалану бойынша ұсыныстар, малдың түрі. Жақсарту жөнінде ұсынылған шаралар
15	16	17	18
8,3 2324	278050 77854	қанағаттанарлық	Ұсақ және ірі қара мал және жылқы үшін учаскелерді ауыстырып қолдау

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу мәліметтері

Географиялық орналасуы

Ақкемер (қаз. Ақкемер) - Қазақстанның Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданындағы ауыл. Ақкемер ауылдық округінің әкімшілік орталығы. Қандыағаш қаласының орталығынан солтүстікке қарай 22 шақырым жерде орналасқан.

Климаты

Ауылдық округтің климаты құрғақ дала аймағына жатады, қысы ұзақ қатал, қысқа ыстық жазда, қыс пен жаздың температурасының күрт қарама-қайшылықтарымен, жылдық жауын-шашынның аздығымен, құрғақшылықпен сипатталады.

Топырақ

Топырақ негізінен қоңыр және қызыл қоңыр, гумусы аз. Геоботаникалық зерттеу нәтижесінде жайылымдардың мынадай түрлері анықталды: әртүрлі, селеулі-бетегелі жусанды және бетегелі-жусанды, тобылғы-қараған бұталы өсімдіктер. Шөптерде: жусан, бұйырғын, тасбұйырғын, күйреуік, изен, шөгінді, блюграсс, бетеге, камфоросма, қауырсынды шөп, екпе шөп, ши, тамарикс, шабындық, көкпек, бидай шөптері, вострец, астрагал, тобылғы, қараған, шабындық кездеседі. Ауылдық округ жайылымдарының жалпы проективті жабыны жалпы алаңның 60% құрайды. Қыша, квиноа, адыраспан, ошаған, сафора сияқты шөптердің 3% - от улы және зиянды өсімдіктердің болуы. Бұл жайылымдардың потенциалды өнімділігі табиғи ылғалдылықта 10,5 ц/га дейін болды.

Мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер

Ауылдық округте бір мал қорымы бар.

Аккемер ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 3 қосымша

Жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер

р/с№	Жайылымдық инфрақұрылым объектілері	Жұмыс істеп тұрған жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің саны, бірлік	Құрылысты (реконструкцияны) талап ететін, бірліктер	Ұзындығы, километр	Алаңы, мың шаршы метр
1	2	3	4	5	6
1.	Суландыру құрылысжайлары (ұңғымалар, құбырлы және шахталы құдықтар, апандар)				
2.	Құрылысжайлар, көпірлер, жолдар	1		0,1	0,1
3.	Мал айдайтын жолдар, малды аялдатуға				

	арналған алаңдар мен суат алаңдары				
4.	Қойларды тоғытуға арналған ыдыстар, қоралар және қоршалған жерлер, жайылымдардың қоршаулары, шарбақтар (оның ішінде электрлі шарбақтар), ауыл шаруашылығы жануарларын қоршап-бөлшектеп жаюға арналған қашалар				
5.	Ауыл шаруашылығы жануарларын ветеринариялық емдеуге арналған өткелектер	1			0,025
6.	Электр және жылу энергиясымен қамтамасыз етуге арналған құрылысжайлар мен объектілер, жаңартылатын және баламалы энергия көздері пайдаланылатын объектілер				
7.	Сумен жабдықтау объектілері және тіршілікті қамтамасыз етудің басқа да түрлері, персоналдың маусымдық тұруына арналған				

кұрылысжайлар және жайылымдарды күтіп-ұстау мен пайдалану үшін қажетті өзге де мүлік				
--	--	--	--	--

Ақкемер ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 4 қосымша

1 –кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, олардың саны туралы деректер

р/с №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Иесінің типі	Иесінің бизнес сәйкестендіру нөмірі/ жеке сәйкестендіру нөмірі
1	2	3	4	5
1	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Үдербай" ш/қ	050360009854
2	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Рузь-Альбина" ш/қ	000264018109
3	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Амирок" ш/қ	030964017538
4	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Ақбидай" ш/қ	611019301765
5	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Сағындық" ш/қ	120464023967
6	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Ғалымжан" ш/қ	120464015601
7	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Қайрош" ш/қ	120864004393
8	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Жоламан" ш/қ	120364013790
9	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Жігер" ш/қ	070764026517
10	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Үміт" ш/қ	040464072871
11	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Ақсу" ш/қ	530912301363
12	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Манас-К" ш/қ	650527301286
13	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Мирнурбек" ш/қ	081264000331

14	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Жанат" ш/қ	130764004718
15	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Ынтымақ" ш/қ	101164005761
16	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Азат-2" ш/қ	670522301531
17	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Айнат" ш/қ	031064017220
18	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Макар" ш/қ	130464003739
19	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Райымбек" ш/қ	740123300746
20	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Ағайын" ш/қ	710122301199
21	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Рауан-Ж" ш/қ	031164017591
22	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Азамат-Е" ш/қ	041264027613
23	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Жанболат" ш/қ	030364018524
24	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Дайана" ш/қ	120264008562
25	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Айбек" ш/қ	050264017883
26	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Жас-Бағлан" ш/қ	041264033757
27	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Қазина" ш/қ	100264017528
28	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Майрагүл" ш/қ	040964025184
29	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Нұршат" ш/қ	040964024780
30	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Сейлхан" ш/қ	040364075555
31	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Табыс" ш/қ	091064019882
32	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Нұр-Бер" ш/қ	060364030370
33	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Айымбек" ш/қ	070460006976
34	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Мадияр" ш/қ	090764008153
35	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Рассвет" ш/қ	080364005670
36	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Смағұл" ш/қ	080464008609

37	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Өмір" ш/қ	090864004721
38	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Жекей" ш/қ	110364006548
39	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Мұса" ш/қ	140164018143
40	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Гаухар" ш/қ	130664014840
41	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Қанат" ш/қ	130864021913
42	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Жарық" ш/қ	140564001470
43	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Премьер" ш/қ	140964026669
44	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Ай-Би" ш/қ	870629302879
45	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Бера" ш/қ	141264017598
46	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Бек-Іңкәр" ш/қ	580727400731
47	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Тайбурыл-О" ш/қ	811124401427
48	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Ислам" ш/қ	820515300635
49	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Алан" ш/қ	8405801301775
50	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Асылжан" ш/қ	030564023012
51	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Алхан" ш/қ	030560005479
52	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Өтеғұл-1" ш/қ	040864019463
53	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Тама" ш/қ	120564004302
54	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Айнат-Агро" ш/қ	550321400878
55	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Айлан" ш/қ	570408300500
56	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Омар Ата" ш/қ	710530302066
57	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Ағайынды" ш/қ	770511301590
58	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Көктөбе" ш/қ	831202303434
59	154833000	Ақкемер ауылдық округі	"Исмаил" ш/қ	990525300603

60	154833000	Аккемер ауылдық округі	"Инжу" ш/қ	930111301065
61	154833000	Аккемер ауылдық округі	"Қайсар" ш/қ	871120302963
62	154833000	Аккемер ауылдық округі	"Ерқанат" ш/қ	

кестенің жалғасы

Жеке тұлғалардың аты, әкесінің аты (бар болса), тегі немесе заңды тұлғалардың атауы	Мал басының саны, бас			
	Ірі қара мал	Ұсақ мал	жылқылар	түйелер
6	7	8	9	10
КенетаеваАлимаМадияровна	60	319	64	-
Миннеғалиев Ислам	33		75	
КурманалинҚадыржанБауыржанович	175		318	
КАРАГУЛОВ СЕРЖАН МЫРЗАШЕВИЧ	11		12	
Ильясов Кәдірбек Абікенұлы		102	221	3
МухамбетовИсатай Кубайевич	138	311	299	
БЕРКИМБАЕВА ГУЛЬЗИРА АЙТБАЕВНА				
Жумабаев СағитжанСерикбаевич	132	881	100	
Маратов Берекет Маратович	109		90	
Умбетрза Аманбек Өтегенұлы		185	61	36
Айтекенов Қуантай Убайдуллович	3	50	2	
Абдуллин Сырлыбай			14	
Кушкенов Бекболат	74	1225	140	
Жылкыбай Саней Жылкыбайқызы	81		1	
Боранкулов Еркимбай	21	112	42	
Асанов Аскар	36	73	35	
Эрматов Авазжан Пулаталиевич	519	10	47	

Жанабаева Загираш	37		21	
МахамбетовКалдыбай	25	193	33	
Алтыбаев Мирлан Ганиевич	1	85		
Ибрашев Жайлыбай Тенелбаевич	5	36		
Мухамбеталин Максат	298	28	93	
Асанов Жолдыбай	259		78	
Айтпаганбетов Жанат Шалтаевич	84		55	
Калин Айбек Самигуллаұлы	34	29	12	
Конысова Кенжегул Айдаркызы	10		134	
Джумашев Мирхан Жумашевич	494	2127	666	
Шарипова Ляйля Имангазиевна	117	10	38	
Шаймарданов Борис Жусупович	72	250	31	
Жукенов Сейлхан Умирзакович	5	37		
Жакенова Айнура Жуматаевна	113			
Жалтыров Кайрат Сагинович	18	245	83	
Мухамедьяров Айбек Айдаралиевич	4	122	20	-
Кустайбеков Самат Назарбаевич	173	-	-	-
Косеменов Маргулан Таминович	59	242	80	-
Сейткамалов Нұрлыбек Нұрланұлы	-	-	107	-
Бакитжанов Нурымжан	11	547	5	-
Косымова Жадыра	16	-	-	-
Калниязов Канат	-	-	77	-
Агиманов Марат Агиманович	-	-	11	-

Ихтияров Салимжан Акылбекович	167	300	171	-
ҚадекқызыОралхан	-	-	255	-
Куанышева Улбосын Хайржановна	706	359	30	-
Жумағалиев Мажит ЖАНАДЫЛОВИЧ	60		82	-
Яцко Сергей	144	-	-	-
Алманиязова Зоя Жалдиевна	-	-	66	-
Елеуова Айнагуль Тажғалиевна	14	77	65	-
ДаировАманжан	-	-	53	-
Сарсенбаев Александр Ерболатович	36	-	17	-
Куканов Жумабек	-	-	-	-
ЖапарТүгелбай	49	199	82	-
ЖакуповУтегенУмбетрзаулы	99	243	-	-
Базарбаев Сундетбай	-	-	-	-
Тасмағамбетова Роза	104	-	55	-
Машаков Канат Таскинбаевич	-	-	80	-
Шабаров Нурлыбек Мырзағалиевич	35	-	23	-
Бимұхамбет Бекзат	-	377	-	
ОтёповСабыржанСламғалиевич	12	4	3	
Төлеген Қасымхан	-	-	-	-
ЕлубайАлматЕрсайынұлы	26	-	-	-
Айтымбетов Нурым	42	147	14	-
Жасакбаев Кикбай	-	-	-	-

2-кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер

№ п/п	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша	Кенттің, ауылдың, ауылдық	Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны			
			Ірі қара мал			

	кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	округтің атауы	бұқалар	сиырлар	қашарлар	бұқашықтар
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:	Аккемер	0	15	0	0

Кестенің жалғасы

Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны						
Ұсақ мал			Жылқылар		Түйелер	
койлар және ешкілер	төл (тоқтылар , шыбыштар)	төл (еркек тоқтылар , текешіктер)	айғырлар, биелер	төл	түйелер	төл
8	9	10	11	12	13	14
10	0	0	4	0	0	0

3- кесте. Шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер

р/с №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Численность поголовья, голов	
			Ірі қара мал	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
			жеке ауладағы	
1	2	3	4	5
	Итого:			

Кестенің жалғасы

Численность поголовья, голов					
Ұсақ мал		Жылқылар		Түйелер	
жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
6	7	8	9	10	11

Екпе және құрғақ жайылымдарда, орман, су қорлары жерлерінде және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың ерекшеліктері туралы деректер

Екпе жайылымдар мен аридтік жайылымдарда ауылшаруашылық жануарларын жаю әртүрлі факторлармен, соның ішінде өсімдік жамылғысының түрімен, қоршаған орта жағдайларымен және басқару әдістерімен ерекшеленеді. Өсімдік жамылғысы адам қалыптастыратын екпе жайылымдарда жайылым көбінесе бақыланатын және қарқынды басқарылатын болады, бұл жемшөптің өнімділігі мен сапасын оңтайландыруға мүмкіндік береді. Аридтік жайылымдар, керісінше, аз өсімдіктермен және қатал жағдайлармен сипатталады, бұл тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін бейімделгіш жайылым стратегияларын қажет етеді.

Ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары

жылдар	Учаскелердің нөмірлері			
	I	II	III	IV
бірінші жыл	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске
екінші жыл	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым
үшінші жыл	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым
төртінші жыл	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым

Ауылдық округтің жайылымдары маусымдық болып табылады. Түрлік құрамына байланысты маусымдық жайылымдарда мал жаю жемшөптің қоректенуге жарамдылығымен және оның өнімділігін сақтау ұзақтығымен анықталады. Көктемгі жайылымдар эфемерлердің қайта өсуімен қолданылады. Жазда (бидай шөптері, дәнді-шөптер); көктемде (қауырсын шөптері басым шымтезек-жусан, қауырсынды-типті-тар жусан), күзде (жусан-дәнді дақылдар) және қыста (жартылай бұта - солянка). Жайылымдарды оларды қорғау шараларын сақтамай пайдалану көбінесе жайылымдардың тозып кетуіне, әртүрлі дәрежедегі деградацияға әкеледі. Сондай-ақ, қажетті (оңтайлы) маусымда шөпті пайдаланбау 40-70% жем бірлігін және 60-80% ақуызды жоғалтуға әкеледі. Осыған байланысты жыл сайын жаңартылатын ресурстың жоғалуын болдырмау үшін әрбір учаске өз мерзімінде пайдаланылуы тиіс.

Жайылым алаңдарын жекелеген жайылымдық учаскелерге бөлу;

Әр маусымның (күндердің) жайылым ұзақтығы белгілі бір жылдың шарттарымен анықталады. Жануарларды жаю ауа температурасының +10oC тұрақты көрсеткішіне жеткенде басталуы керек. Жайылым биіктігі 15-20 см қар жамылғысымен аяқталады.

Ауылдық округтің көктемгі жайылымдары селеулі-жусан, қауырсын-бетегелі жусан типтері басым. Жайылымның ұзақтығы **көктемгі жайылымдарда** (сәуір-маусым) – 70 күнді құрайды.

Жазғы жайылымдар бидай шөптері, дәнді дақылдар мен шөптердің түрлерімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (маусым-қыркүйек) 70 күн.

Күзгі жайылымдар жусан-жарма түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қыркүйек-қараша) 70 күн.

Қысқы жайылымдар бұта-солянка түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қараша-желтоқсан) 30 күн.

Ауыл шаруашылығы жануарларының орташа тәуліктік су тұтынуы:

Жазғы уақытта (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-55;

қысыр сиырлар-50;

2 жасқа дейінгі нетели-30;
6 айға дейінгі бұзаулар-20;
жатырды емізбейтін жұмысшы жылқылар-50;
асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-50;
1,5 жасқа дейінгі құлындар-40;
7 айға дейінгі құлындар – 10;
ересек қой-8;
1 жасқа дейінгі жас қой-3.

Көктем және күз мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

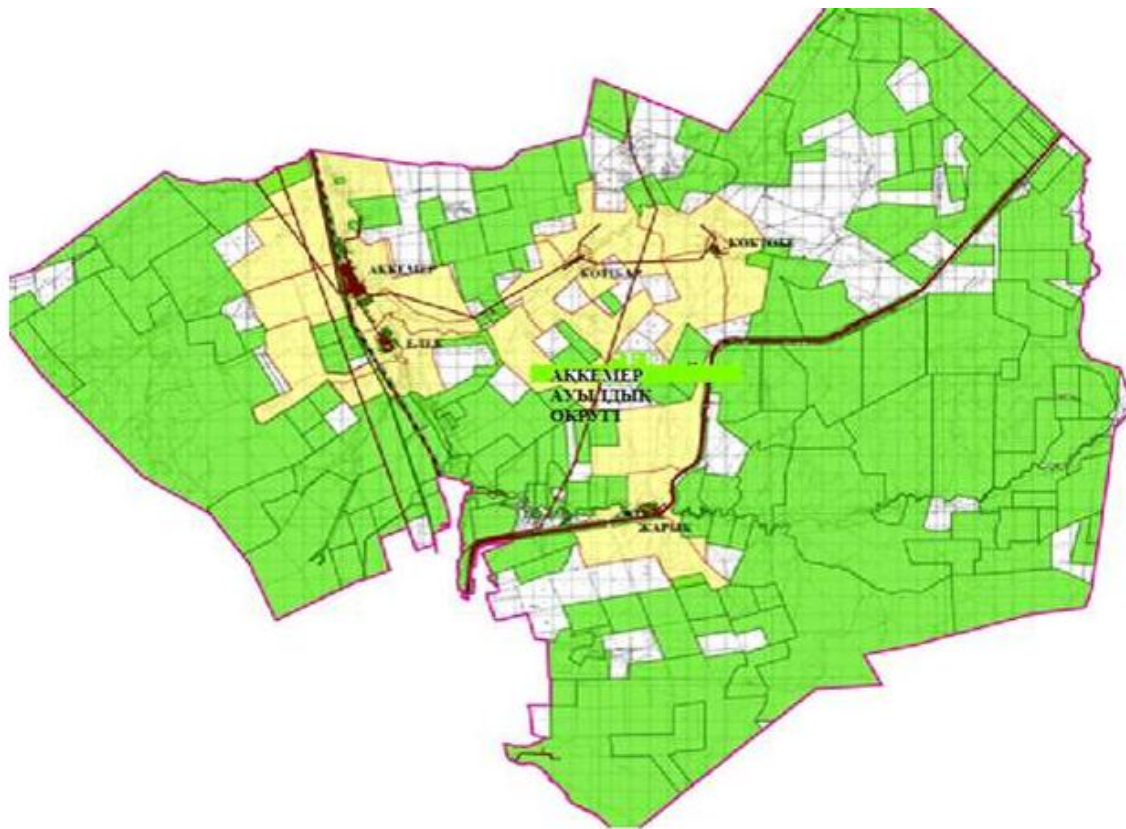
сүтті сиырлар-45;
қысыр сиырлар-40;
2 жасқа дейінгі баспақтар-30;
6 айға дейінгі бұзаулар-15;
емізбейтін жұмысшы жылқылар-40;
асыл тұқымды жылқылар,
емізетін жатырлар-40;
1,5 жасқа дейінгі құлындар-30;
7 айға дейінгі құлындар-6;
ересек қойлар-5.

Қыс мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

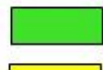

сүтті сиырлар-35;
қысыр сиырлар-30;
2 жасқа дейінгі баспақтар-25;
6 айға дейінгі бұзаулар-15;
емізбейтін жұмысшы жылқылар-30;
асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-30;
1,5 жасқа дейінгі құлындар – 20;
ересек қойлар-3.

Ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі. Ақкемер ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді жайылатын мал. Алайда, Ақкемер елді мекенінде жайылымдардың тапшылығы 8327 га құрады, осыған байланысты жайылымдық аумақтарды елді мекендер арасында қайта бөлуді қарастыру қажет.

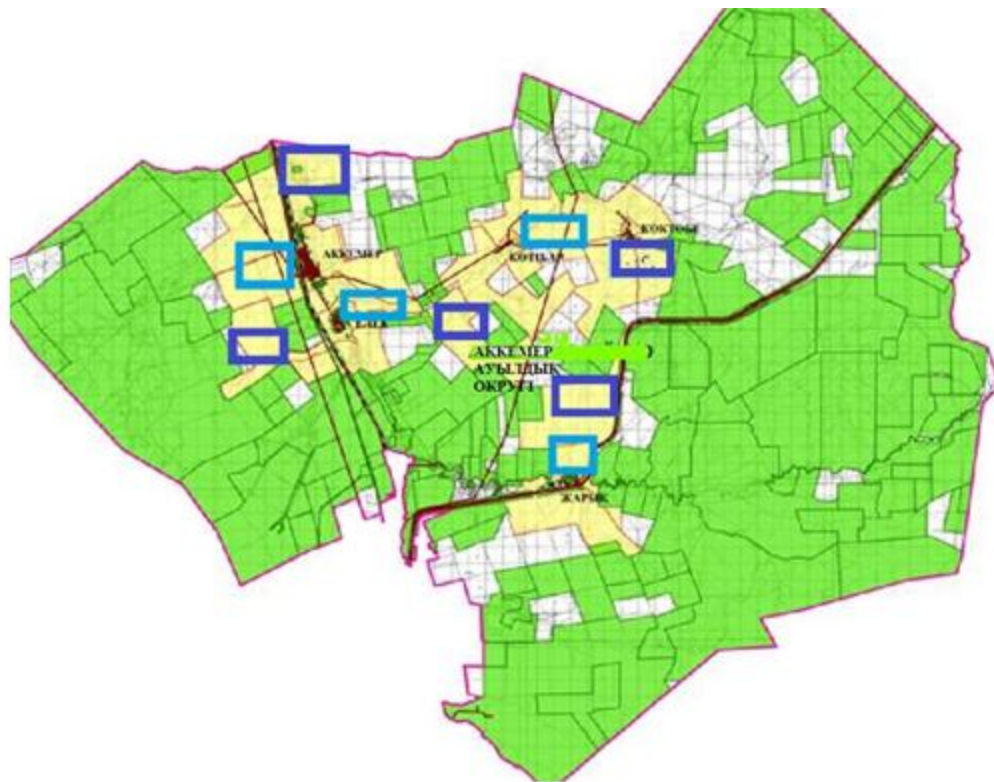
1. Құқық белгілейтін құжаттар негізінде жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде Ақкемер ауылдық округі аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы)

Шартты белгілер:

- Аккемер ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар (жер пайдаланушылардың жер учаскелері)
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар

2. Жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған жайылымдарды, оның ішінде жайылымдардың, оның ішінде жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетілетін қоғамдық жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

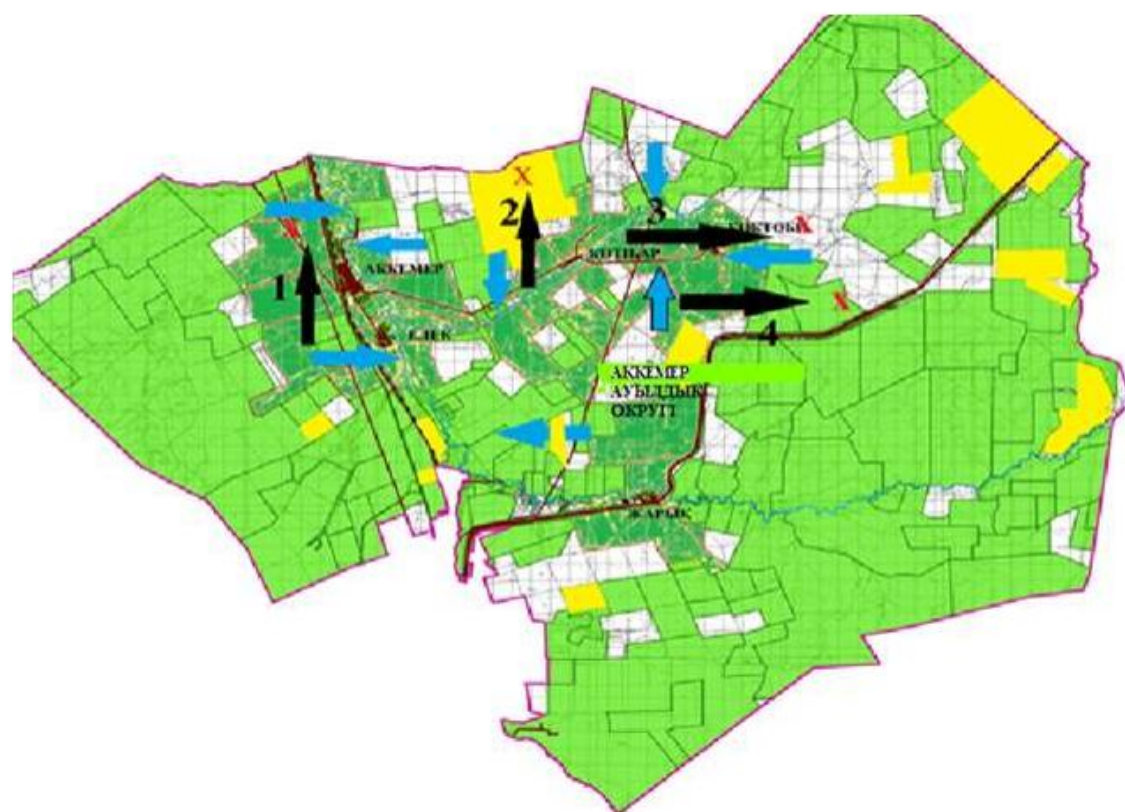
Шартты белгілер:

- Ақкемер ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар
- Күз, қыс кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер
- Көктем, жаз кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер

3. Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілетін жайылым айналымдарының ұсынылатын схемалары көрсетілген Схема (карта)

жылдар	1 қамау көктем	2 қамау көктем-жаз	3 қамау көктем-жаз-күз	4 қамау күз
2025	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу
2026	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2027	көктемгі-жазғы маусым 1	Летний период 2	Күзгі маусым 3	демалу
2028	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2029	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу

ескерту: 1, 2, 3, 4 жылына қолданылатын қамаудың реті

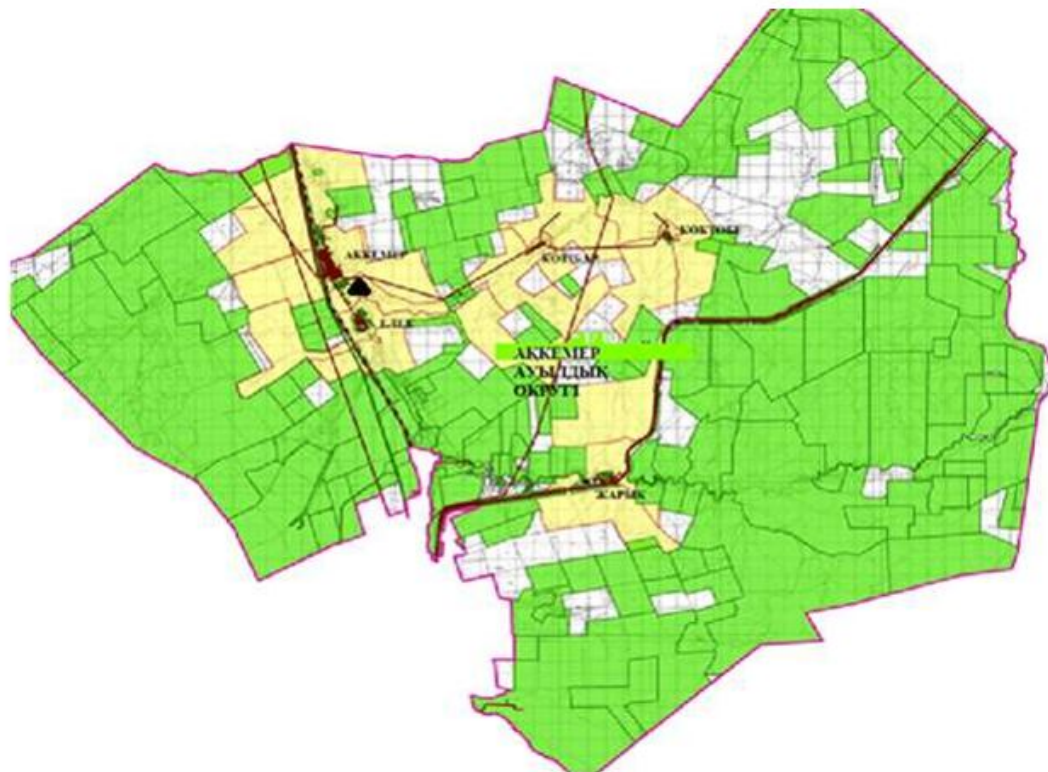

Ақкемер ауылдық округі шекарасы

1,2,3,4

Жайылым айналымдары №

4. Ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттарды, мал айдау трассаларын және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілерін, сондай-ақ ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдау трассалары, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетілетін мал қорымдарын (биометриялық шұңқырларды) белгілейтін Схема (карта)

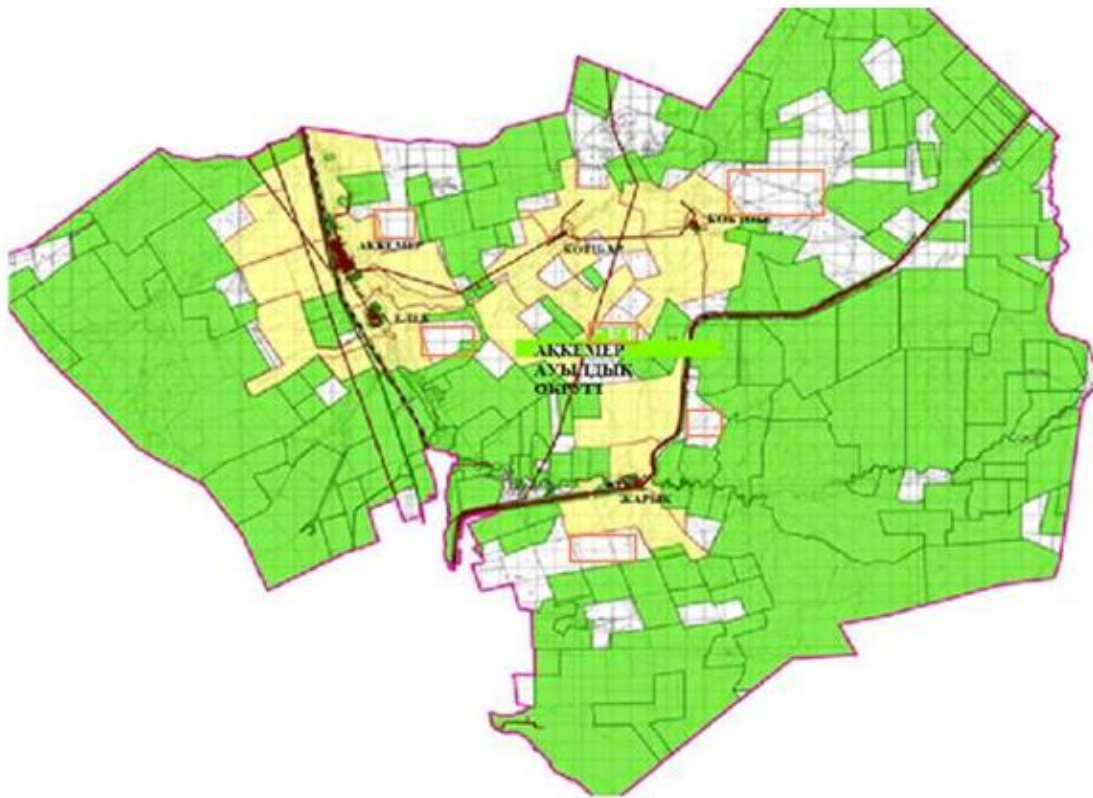

Шартты белгілер:

Мал қорымы

5. Жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

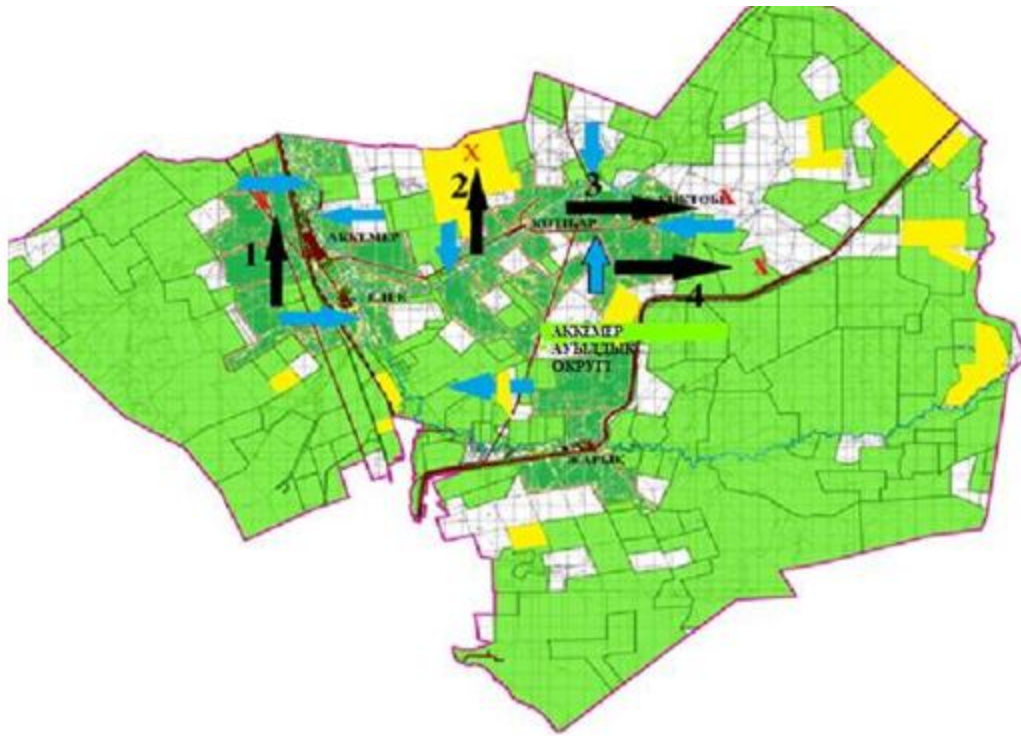

Шартты белгілер:

Жергілікті жағдайлар мен ерекшеліктерге қарай жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаюға халық мұқтажын қанағаттандыру үшін қажетті жайылымдардың сыртқы мен ішкі шекаралары және алаңдары белгіленген картасы

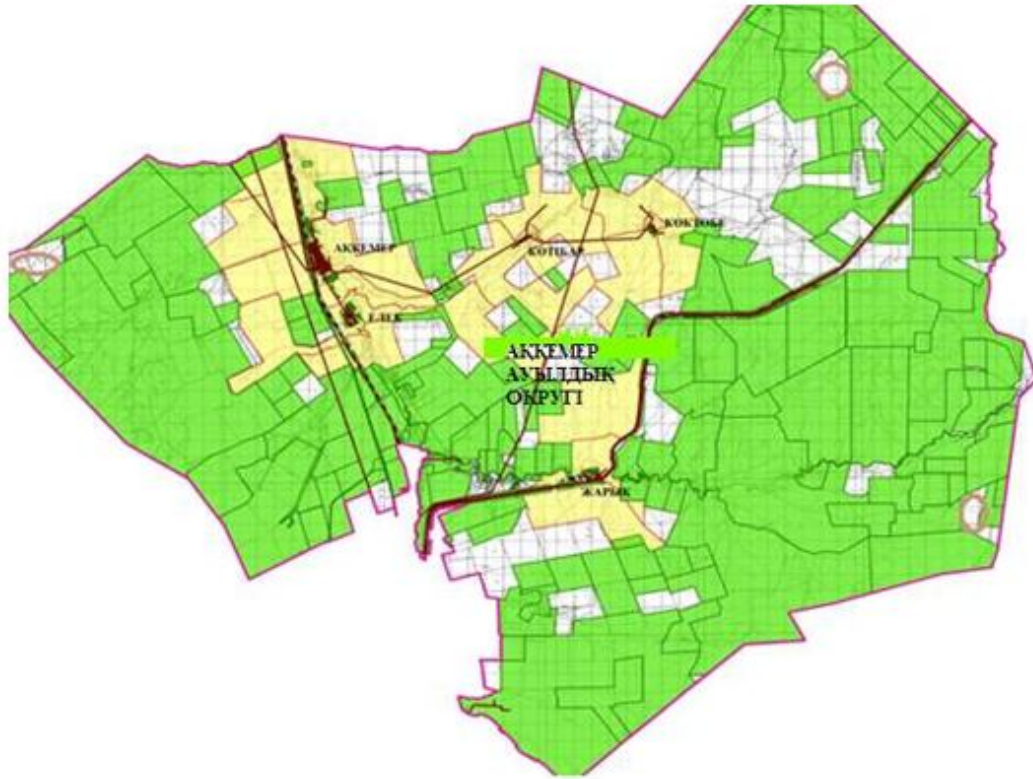
7. Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Шартты белгілер:

- Аккемер ауылдық округі шекарасы
- Желілік су объектілері (өзендер)
- Көлдер, өзендер, тоғандар, мал суару орындары және басқа да көздер
- Елді мекендер
- Егістік
- Табиғи жайылымдар
- 1,2,3,4 Жайылым айналымдары №
- Жайылымдық инфрақұрылым объектісі
- Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю және жылжытудың маусымдық маршруттары
- Жайылым пайдаланушылардың су көздеріне қол жеткізу маршруты

8. Ауыл, ауылдық округ жанында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

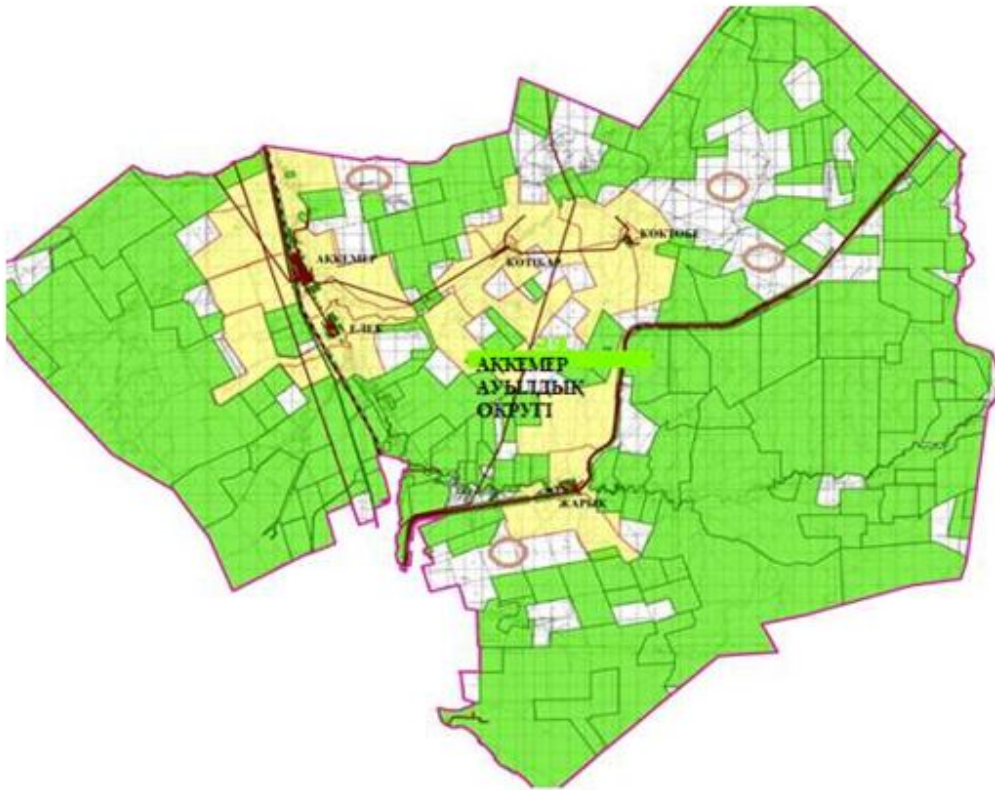

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

9. Ауылда, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

Мұғалжар аудандық
мәслихатының 2025 жылғы
16 шілдедегі № 421 шешіміне
3 қосымша

Апцысай ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспар

Осы жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар (бұдан әрі-жоспар) "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6 – бабының 4-1) тармақшасына (бұдан әрі-Заң), "мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 29 шілдедегі бұйрығына сәйкес әзірленді 2024 жылғы № 263 "жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 34831 болып тіркелген).

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, жемшөпке қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуы процестерін болғызбау мақсатында қабылданады.

Жоспарды әзірлеген кезде мыналар ескеріледі:

1) осы Жоспарға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері.

2) осы Жоспарға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері.

3) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 3 ақпандағы № 35 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19987 болып тіркелген) бекітілген Мал қорымдарының (биотермиялық шұңқырлардың) тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес қалыптастырылған мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер;

4) осы Жоспарға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер.

5) осы Жоспарға 4-қосымшаның 1-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, оларды сәйкестендіру дерекқорынан алынған ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы деректер;

6) осы Жоспарға 4-қосымшаның 2-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер.

7) осы Жоспарға 4-қосымшаның 3-кестесіне сәйкес нысан бойынша шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер.

8) екпе және аридтік жайылымдарда, орман, су қорлары мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерлерінде ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы деректер.

9) осы Жоспарға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары;

10) мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы статистикасы бойынша ресми статистикалық ақпарат.

Жоспарда мынадай қосымшалар қамтылған:

1) әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында жайылымдардың жер санаттары бөлінісінде орналасу схемасы (картасы), онда жайылымдардың шекаралары, алаңдары мен түрлері, оның ішінде шалғайдағы, маусымдық, құрғақ және екпе жайылымдар, жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттарының негізінде олардың меншік иелері немесе жер пайдаланушылар туралы мәліметтер көрсетіледі;

2) жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдар, оның ішінде қоғамдық жайылымдар белгіленген схема (карта), онда жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдардың, оның ішінде қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

3) ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілген схема (карта), онда жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетіледі;

4) ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілері, сондай-ақ мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) белгіленетін схема (карта), онда ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетіледі;

5) жайылымды пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар белгіленген схема (карта).

6) халықтың жеке ауласындағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдарды белгілейтін схема (карта), онда жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі.

7) суды тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, қазандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы, онда жануарлардың су көздеріне қарай жүріп-тұру маршруттары көрсетіледі.

8) ауыл шаруашылығы жануарларының басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы, онда ауыл шаруашылығы жануарларының басын орналастыруға арналған шалғайдағы жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

9) ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі;

10) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте жайылымдарды ұтымды пайдалану үшін қажетті талаптар:

"Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің

2015 жылғы 14 сәуірдегі № 3-3/332 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын сақтау;

жайылым айналымын және суды пайдалану көздерін ескере отырып жайылымдарды пайдалану;

жайылым алаңдарын жекеленген өріс учаскелеріне бөлу;

жайылым учаскелерін жыл маусымдары бойынша кеңістікте және уақытпен (маусым, жыл ішінде) кезектестіру;

жайылым айналымы учаскелерінің бірін жайылымсыз және ауыл шаруашылығы жануарларынсыз жыл сайын қалдыру.

Ащысай ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 1 қосымша

Өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері 1-кесте. Ащысай ауылдық округінің жер санаттары бойынша жайылымдарды бөлу, гектар

Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Жерлің санаттары	
		ауыл шаруашылығы мақсатындағы	елді мекендердің
1	2	3	4
Ащысай ауылдық округі	154835000	123035	37883

Кестенің жалғасы

Жерлің санаттары					жерлер жиыны
өнеркәсіп, көлік және өзге де ауыл шаруашылығы мақсатындағы емес	ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың	орман қорының	су қорының	босалқы жер	
5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	160918

Әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша Ащысай ауылдық округінде 3 ауылдық елді мекен бар. Ащысай ауылдық округі аумағының жалпы ауданы 160918 гектар. Санаттар бойынша жерлер: ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер - 123035 гектар; елді мекендердің жерлері – 37883 гектар болып бөлінеді. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың, орман қорының, су қорының жерлері, қоры жоқ.

Әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша Ащысай ауылдық округінде 3 ауылдық елді мекендер бар.

2-кесте. Елді мекеннің жайылымдарын бөлу, гектар

№ р/с	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	елді мекеннің атауы	Жайылымдардың жалпы алаңы, гектар	1	2	3	4	5
	Ащысай ауылдық округ	154835000	Ақсу Ащысай Сабынды көл	11612 19010 6646					

Кестенің жалғасы

Жайылым алаңы мен түрлері					
жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыруға арналған, гектар	көпшілік пайдаланатын, гектар	шалғайдағы, гектар	маусымдық, гектар	аридтік, гектар	екпе жайылымдар, гектар
6	7	8	9	10	
11612	11612				
19010	19010	0	0	0	0
6646	6646				

Ащысай ауылдық округінің аумағында шалғайдағы, маусымдық, аридтік және екпе жайылымдар жоқ. Округте 31 шаруа қожалығы жұмыс істейді, оларға 119747 гектар жайылым бекітілген.

3-кесте. Жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде меншік иелері мен жер пайдаланушылар туралы мәліметтер

р/с №	Меншік иелерінің, жер пайдаланушылардың атауы	Бизнес сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Жайылымдар алаңы, гектар
1	2	3	4	5
1	"Даража" ш/қ	070664026236	02-027-004-102	0,894
	"Даража" ш/қ	070664026236	02-027-004-086	0,697
	"Даража" ш/қ	070664026236	02-027-017-243	0,413
2	"Қабдол" ш/қ	630215300654	02-027-004-017	0,603
	"Қабдол" ш/қ	630215300654	02-027-004-045	0,125
	"Ерлан-К" ш/қ	090364006432	02-027-004-087	0,963
3	"Ерлан-К" ш/қ	090364006432	02-027-004-018	1,193

	"Ерлан-К" ш/қ	090364006432	02-027-004-020	0,322
4	"Береке" ш/қ	100264008519	02-027-004-002	0,103
5	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-089	3,495
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-058	1,370
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-059	0,860
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-060	0,829
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-004	0,645
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-007	0,331
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-097	4,180
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-098	1,120
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-117	6,677
	"Алим" ш/қ	110964022383	02-027-004-133	0,607
6	"Айдана-М" ш/қ	600720300901	02-027-004-031	0,792
	"Айдана-М" ш/қ	600720300901	02-027-004-079	1,830
7	"Асылбек" ш/қ	030164019743	02-027-004-036	0,363
	"Асылбек" ш/қ	030164019743	02-027-004-113	1,997
8	"Ақбота" ш/қ	990164014957	02-027-004-014	0,469
	"Ақбота" ш/қ	990164014957	02-027-004-095	0,204
9	"Иса" ш/қ	100864012965	02-027-004-030	0,100
	"Иса" ш/қ	100864012965	02-027-004-130	0,999
	"Иса" ш/қ	100864012965	02-027-004-	0,668
10	"Ислам" ш/қ	080664001738	02-027-008-275	3,749
	"Ислам" ш/қ	080664001738	02-027-004-103	14,079
	"Ислам" ш/қ	080664001738	02-027-028-276	4,421
	"Ислам" ш/қ	080664001738	02-027-004-077	0,386
	"Ислам" ш/қ	080664001738	02-027-017-298	0,600
	"Ислам" ш/қ	080664001738	02-027-017-227	0,440
	"Ислам" ш/қ	080664001738	02-027-004-027	0,998
11	"Елдос" ш/қ	030364019265	02-027-004-037	0,398
12	"Сағындық" ш/қ	051064022548	02-027-004-054	0,107
	"Сағындық" ш/қ	051064022548	02-027-004-055	0,193
	"Сағындық" ш/қ	051064022548	02-027-004-	1,498
13	"Темірбек" ш/қ	050764020732	02-027-004-056	0,707
	"Темірбек" ш/қ	050764020732	02-027-004-063	0,244
	"Темірбек" ш/қ	050764020732	02-027-004-064	0,135
14	"Айсултан" ш/қ	090364004169	02-027-004-019	0,800
	"Айсултан" ш/қ	090364004169	02-027-004-113	0,98
	"Айсултан" ш/қ	090364004169	02-027-017-240	0,230
	"Айсултан" ш/қ	090364004169	02-027-004-109	5,958
	"Айсултан" ш/қ	090364004169	02-027-007-174	1,384
	"Айсултан" ш/қ	090364004169	02-027-018-076	0,626
15	"Елубай" ш/қ	070864012114	02-027-004-016	0,597

16	"Сырым" ш/қ	050564025072	02-027-004-091	4,970
	"Сырым" ш/қ	050564025072	02-027-004-051	0,72
	"Сырым" ш/қ	050564025072	02-027-004-052	0,150
	"Сырым" ш/қ	050564025072	02-027-004-053	0,743
	"Сырым" ш/қ	050564025072	02-027-004-128	1,412
	"Сырым" ш/қ	050564025072	02-027-004-088	1,630
17	"Нұрлан-1" ш/қ	101064011544	02-027-004-078	0,498
	"Нұрлан-1" ш/қ	101064011544	02-027-004-090	1,011
18	"Ақжар" ш/қ	110264021687	02-027-004-080	1,393
	"Ақжар" ш/қ	110264021687	02-027-004-081	1,156
	"Ақжар" ш/қ	110264021687	02-027-004-082	2,850
	"Ақжар" ш/қ	110264021687	02-027-004-083	0,451
	"Ақжар" ш/қ	110264021687	02-027-004-126	1,511
	"Ақжар" ш/қ	110264021687	02-027-004-132	0,770
19	"Бердібек" ш/қ	131164019271	02-027-026-043	2,991
	"Бердібек" ш/қ	131164019271	02-027-028-280	0,805
20	"Бес төбе" ш/қ	140964003709	02-027-004-101	1,994
21	"Қуаныш" ш/қ	621129300648	02-027-004-107	0,498
22	"Қамал" ш/қ	860428301442	02-027-004-111	2,496
23	"Шырақ" ш/қ	140364001314	02-027-004-114	3,497
24	"Бақтияр" ш/қ	890414300619	02-027-004-120	2,793
25	"Нұрәділ" ш/қ	880625351024	02-027-004-121	1,734
	"Нұрәділ" ш/қ	880625351024	02-027-004-127	1,280
26	"Нұрали" ш/қ	861010301403	02-027-004-122	2,368
27	"Ибраһим" ш/қ	820722302984	02-027-004-123	1,546
28	"Базарбек" ш/қ	870903300445	02-027-004-129	2,358
29	"Қасен " ш/қ	210564018113	02-027-004-099	2,965
30	"Әділжан" ш/қ	850530301770	02-027-004	2,964
31	Кисин Е			0,224
	жиыны			119,747

Ескерту: аббревиатуралардың транскрипциясы: ш / қ – шаруа қожалығы;

Ауылдық округ аумағындағы ауыл шаруашылығы жануарларының саны: ірі қара мал-2124; қой мен ешкі – 6877 және жылқы-765 бас.

Ащысай ауылында: ірі қара мал – 1210; қой мен ешкі – 3223, жылқы - 251 бас.

Ақсу ауылында: ірі қара мал – 538; қой мен ешкі – 1606, жылқы-416 бас.

Сабындыкөл ауылында: ірі қара мал – 376; қой мен ешкі - 2048 жылқы – 98 бас.

Ауылдық округтің жайылымдық жемшөптерінің қоректік коэффициенті 0,28 жем шөп бірлігіне дейін болады. Бұл 100 кг жайылымдық жемде табиғи ылғалдылықта 28-ге дейін жем бірлігі бар дегенді білдіреді. Жайылымдық жемшөптің осындай қоректік коэффициентімен тәулігіне: ірі қара мал -32 кг; ұсақ мал -6,4 кг; жылқы – 35,7 кг; жайылым кезеңінде 240 күн: ірі қара мал -7680 кг; ұсақ мал -1536 кг; жылқы-8568 кг

мал азығы қажет. Өнімділігі 1020 кг/га және жайылымдық жемнің коректік коэффициенті 0,28 жем. Мал жаю жүктемесі: ІҚМ-7,7; ұсақ мал-1,5 және жылқы-бір басына 8,4 гектар.

4-кесте. Жайылымдарды бөлу

№ п/п	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Елді мекен атауы	Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар	
				Ірі қара мал	Ұсақ мал
1	2	3	4	5	6
	Ащысай ауылдық округі	154835000	Ащысай	9317	4834
			Ақсу	4143	2409
			Сабындыкөл	2895	3072

Кестенің жалғасы

Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар		Көпшілік пайдаланатын жайылымдардың алаңы, гектар	Шалғайдағы жайылымдар алаңы, гектар
жылқылар	түйелер		
7	8	9	10
2108	0	19010	0
3494	0	11612	0
823	0	6646	0

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю үшін 33 095 га қажет.

Ірі қара мал – 2124; қой мен ешкі - 6877 және жылқы – 765 бас қоғамдық жайылымдарда жайылады, ауданы 37268 гектар, алыстағы жайылымдарда 0 Бас жайылады, ауданы 0 мың гектар.

Ащысай ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылатын малға жайылымдық жерге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді.

5-кесте. Қажетті қосымша жайылымдар

р/с №	Босалқы жерлерден қажет етілетін қосымша жайылымдар, мың гектар	Қосымша берілетін жайылымдар	
		жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар, мың гектар	жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыру мақсатында резервке қойылуға тиіс жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4

Ащысай ауылдық округінде жайылымдарды басқару және

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері

Табиғи азықтық алқаптардың жіктелуі бойынша және түсініксіз бойынша шифрлар, күні	Контурлар мен сипаттамалар нөмірі (жақша ішінде)	Табиғи азықтық алқаптар типтерінің (айырмаларының түрлендірулерінің) жер бедеріне топыраққа байланыстырылған атауы. Басқа жерлер мен алқаптардың атауы	Алқап түрі	Контурдағы пайыздық қатынас	Алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5	6
Ащысай ауылдық округі	14, 12, 172, 144, 52,	Селеулі-бетегелі - әртүрлі шөптер және жусанды, бұталы өсімдіктері бар дала жайылымдары	Жазық жайылымдар мен шабындықтар	Селеулі бетегелі – 60% Әртүрлі шөптер – 40%	33,5

кестенің жалғасы

Заманауи пайдаланылуы	Жалпы түсімділік, гектарына центнерден (зерттеп-қарау жылы)	Орташа жыл ішінде желінетін өсімдіктердің түсімділігі: құрғақ массаның гектарына центнерден, азық бірлігінің гектарына центнерден, қорытылатын протеиннің гектарына килограмм					
		маусымдар бойынша жайылымдық азық					
		шабындық	шалатын жайылым	көктем	жаз	күз	қыс
7	8	9	10	11	12	13	14
Жыл бойы	10,5	-	-	8,8	9,3	10,1	5,1

Кестенің жалғасы

Контур бойынша есептелген түсімділік: құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Контур бойынша азық қоры құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Дақылдық-техникалық жай-күй, дәрілік өсімдіктердің бар-жоғы	Пайдалану бойынша ұсыныстар, малдың түрі. Жақсарту жөнінде ұсынылған шаралар
15	16	17	18
8,3 2324	309324 86611	қанағаттанарлық	Ұсақ және ірі қара мал және жылқы үшін учаскелерді ауыстырып қолдау

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу мәліметтері

Географиялық орналасуы

Ащысай - Қазақстанның Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданындағы ауыл. Ащысай ауылдық округінің әкімшілік орталығы. Қандыағаш қаласының орталығынан оңтүстік шығысқа қарай 50 шақырым жерде орналасқан.

Климаты

Ауылдық округтің климаты құрғақ дала аймағына жатады, қысы ұзақ қатал, қысқа ыстық жазда, қыс пен жаздың температурасының күрт қарама-қайшылықтарымен, жылдық жауын-шашынның аздығымен, құрғақшылықпен сипатталады.

Топырақ

Топырақ негізінен қоңыр және қызыл қоңыр, гумусы аз. Геоботаникалық зерттеу нәтижесінде жайылымдардың мынадай түрлері анықталды: әртүрлі, селеулі-бетегелі жусанды және бетегелі-жусанды, тобылғы-қараған бұталы өсімдіктер. Шөптерде: жусан, бұйырғын, тасбұйырғын, күйреуік, изен, шөгінді, блюграсс, бетеге, камфоросма, қауырсынды шөп, екпе шөп, ши, тамарикс, шабындық, көкпек, бидай шөптері, вострец, астрагал, тобылғы, қараған, шабындық кездеседі. Ауылдық округ жайылымдарының жалпы проективті жабыны жалпы алаңның 60% құрайды. Қыша, квиноа, адыраспан, ошаған, сафора сияқты шөптердің 3% - от улы және зиянды өсімдіктердің болуы. Бұл жайылымдардың потенциалды өнімділігі табиғи ылғалдылықта 10,5 ц/га дейін болды.

Мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер

Ауылдық округте бір мал қорымы бар.

Ащысай ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 3 қосымша

Жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер

р/с №	Жайылымдық инфрақұрылым объектілері	Жұмыс істеп тұрған жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің саны, бірлік	Құрылысты (реконструкцияны) талап ететін, бірліктер	Ұзындығы, километр	Алаңы, мың шаршы метр
1	2	3	4	5	6
1.	Суландыру құрылысжайлары (ұңғымалар, құбырлы және шахталы құдықтар, апандар)				

2.	Құрылысжайлар , көпірлер, жолдар	1		0,01	0,01
3.	Мал айдайтын жолдар, малды аялдануға арналған алаңдар мен суат алаңдары				
4.	Қойларды тоғытуға арналған ыдыстар, қоралар және қоршалған жерлер, жайылымдардың қоршаулары, шарбақтар (оның ішінде электрлі шарбақтар), ауыл шаруашылығы жануарларын қоршап-бөлшектеп жаюға арналған қашалар				
5.	Ауыл шаруашылығы жануарларын ветеринариялық емдеуге арналған өткелектер				
6.	Электр және жылу энергиясымен қамтамасыз етуге арналған құрылысжайлар мен объектілер, жаңартылатын және баламалы энергия көздері пайдаланылатын объектілер				
	Сумен жабдықтау объектілері және тіршілікті қамтамасыз				

7.	етудің басқа да түрлері, персоналдың маусымдық тұруына арналған құрылысжайлар және жайылымдарды күтіп-ұстау мен пайдалану үшін қажетті өзге де мүлік				
----	--	--	--	--	--

Ащысай ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 4 қосымша

1 –кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, олардың саны туралы деректер

p/c №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Иесінің типі	Иесінің бизнес сәйкестендіру нөмірі/ жеке сәйкестендіру нөмірі
1	2	3	4	5
1	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Даража" ш/қ	070664026236
2	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Қабдол" ш/қ	630215300654
3	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Ерлан-К" ш/қ	090364006432
4	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Береке" ш/қ	100264008519
5	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Алим" ш/қ	110964022383
6	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Айдана-М" ш/қ	600720300901
7	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Асылбек" ш/қ	030164019743
8	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Ақбота" ш/қ	990164014957
9	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Иса" ш/қ	100864012965
10	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Ислам" ш/қ	080664001738

11	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Елдос" ш/қ	030364019265
12	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Сағындық" ш/қ	051064022548
13	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Темірбек" ш/қ	050764020732
14	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Айсултан" ш/қ	090364004169
15	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Елубай" ш/қ	070864012114
16	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Сырым" ш/қ	050564025072
17	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Нұрлан-1" ш/қ	101064011544
18	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Ақжар" ш/қ	110264021687
19	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Бердібек" ш/қ	131164019271
20	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Бес төбе" ш/қ	140964003709
21	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Қуаныш" ш/қ	621129300648
22	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Қамал" ш/қ	860428301442
23	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Шырақ" ш/қ	140364001314
24	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Бактияр" ш/қ	890414300619
25	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Нұрәділ" ш/қ	880625351024
26	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Нұрали" ш/қ	861010301403
27	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Ибраһим" ш/қ	820722302984
28	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Базарбек" ш/қ	870903300445
29	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Қасен " ш/қ	210564018113
30	154835000	Ащысай ауылдық округі	"Әділжан" ш/қ	850530301770
31	154835000	Ащысай ауылдық округі	Кисин Е	

кестенің жалғасы

Жеке тұлғалардың аты, әкесінің аты (Мал басының саны, бас			

бар болса), тегі немесе заңды тұлғалардың атауы	Ірі қара мал	Ұсақ мал	жылқылар	түйелер
6	7	8	9	10
Хамадинов Съезбек	575	985	251	
Тлегенов Кулмухамбет	106	94	14	
Каримов Жолмурат	426	1073	210	
Елубаев Мерғалий	15	114	26	
Китегуов Алим	447	875	211	2
Айтекенов Мағауия	229	401	22	
Бужиров Алтынбек	188	202	117	
Умаров Болатжан	50	264	36	
Асладин Иса	154	984	8	
Каримов Мырзабай	622	956	137	
Тлегенов Қуат	2	47		
Анесов Серик	132		59	
Сағидуллин Еділбай			179	
Елубаев Нургали	806	2376	864	
Алимбаев Аскарбек	30	22	10	
Алманиязова Акбала	154	467	98	
Жалғасбаев Нурлан		74		
Калыбаева Жамиля	280	731	218	
Нурмагамбетов Бердибек	304	994	154	
Махамбетов Нурлыбек	49		29	
Айтекенов Балғали	116	347	37	
Кульбаев Нурлыбай	148			
Мукашев Женис				
Тамбаев Артур	234			
Айтекенов Ерхан	176	95	26	
Мамбетжанов Нурлан	11		45	
Упетов Дидар	135	234	66	
Кетегұл Нурлыбек	87	94	54	
Арыспаева Гильмира			97	
Кисин Бибит	199	100	0	

2-кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер

--	--	--	--	--

№ п/п	Әкімшілік-ау мақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны			
			Ірі қара мал			
			бұқалар	сиырлар	қашарлар	бұқашықтар
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:	Ащысай	0	14	0	0

Кестенің жалғасы

Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны						
Ұсақ мал			Жылқылар		Түйелер	
койлар және ешкілер	төл (тоқтылар, шыбыштар)	төл (еркек тоқтылар, текешіктер)	айғырлар, биелер	төл	түйелер	төл
8	9	10	11	12	13	14
12	0	0	4	0	0	0

3- кесте. Шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер

р/с №	Әкімшілік-ау мақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Численность поголовья, голов			
			Ірі қара мал		Ұсақ мал	
			жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
1	2	3	4	5	6	7
	жиыны:					

Кестенің жалғасы

Численность поголовья, голов			
Жылқылар		Түйелер	
жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
8	9	10	11

Екпе және құрғақ жайылымдарда, орман, су қорлары жерлерінде және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың ерекшеліктері туралы деректер

Екпе жайылымдар мен аридтік жайылымдарда ауылшаруашылық жануарларын жаю әртүрлі факторлармен, соның ішінде өсімдік жамылғысының түрімен, қоршаған орта жағдайларымен және басқару әдістерімен ерекшеленеді. Өсімдік жамылғысы адам

қалыптастыратын екпе жайылымдарда жайылым көбінесе бақыланатын және қарқынды басқарылатын болады, бұл жемшөптің өнімділігі мен сапасын оңтайландыруға мүмкіндік береді. Аридтік жайылымдар, керісінше, аз өсімдіктермен және қатал жағдайлармен сипатталады, бұл тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін бейімделгіш жайылым стратегияларын қажет етеді.

Ащысай ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 5 қосымша

Ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары

жылдар	Учаскелердің нөмірлері			
	I	II	III	IV
бірінші жыл	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске
екінші жыл	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым
үшінші жыл	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым
төртінші жыл	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым

Ауылдық округтің жайылымдары маусымдық болып табылады. Түрлік құрамына байланысты маусымдық жайылымдарда мал жаю жемшөптің қоректенуге жарамдылығымен және оның өнімділігін сақтау ұзақтығымен анықталады. Көктемгі жайылымдар эфемерлердің қайта өсуімен қолданылады. Жазда (бидай шөптері, дәнді-шөптер); көктемде (қауырсын шөптері басым шымтезек-жусан, қауырсынды-типті-тар жусан), күзде (жусан-дәнді дақылдар) және қыста (жартылай бұта - солянка). Жайылымдарды оларды қорғау шараларын сақтамай пайдалану көбінесе жайылымдардың тозып кетуіне, әртүрлі дәрежедегі деградацияға әкеледі. Сондай-ақ, қажетті (оңтайлы) маусымда шөпті пайдаланбау 40-70% жем бірлігін және 60-80% ақуызды жоғалтуға әкеледі. Осыған байланысты жыл сайын жаңартылатын ресурстың жоғалуын болдырмау үшін әрбір учаске өз мерзімінде пайдаланылуы тиіс.

Жайылым алаңдарын жекелеген жайылымдық учаскелерге бөлу;

Әр маусымның (күндердің) жайылым ұзақтығы белгілі бір жылдың шарттарымен анықталады. Жануарларды жаю ауа температурасының +10oC тұрақты көрсеткішіне жеткенде басталуы керек. Жайылым биіктігі 15-20 см қар жамылғысымен аяқталады.

Ауылдық округтің көктемгі жайылымдары селеулі-жусан, қауырсын-бетегелі жусан типтері басым. Жайылымның ұзақтығы **көктемгі жайылымдарда** (сәуір-маусым) – 70 күнді құрайды.

Жазғы жайылымдар бидай шөптері, дәнді дақылдар мен шөптердің түрлерімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (маусым-қыркүйек) 70 күн.

Күзгі жайылымдар жусан-жарма түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қыркүйек-қараша) 70 күн.

Қысқы жайылымдар бұта-солянка түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қараша-желтоқсан) 30 күн.

Ауыл шаруашылығы жануарларының орташа тәуліктік су тұтынуы:

Жазғы уақытта (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-55;

қысыр сиырлар-50;

2 жасқа дейінгі нетели-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-20;

жатырды емізбейтін жұмысшы жылқылар-50;

асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-50;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-40;

7 айға дейінгі құлындар – 10;

ересек қой-8;

1 жасқа дейінгі жас қой-3.

Көктем және күз мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-45;

қысыр сиырлар-40;

2 жасқа дейінгі баспақтар-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-40;

асыл тұқымды жылқылар,

емізетін жатырлар-40;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-30;

7 айға дейінгі құлындар-6;

ересек қойлар-5.

Қыс мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-35;

қысыр сиырлар-30;

2 жасқа дейінгі баспақтар-25;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-30;

асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-30;

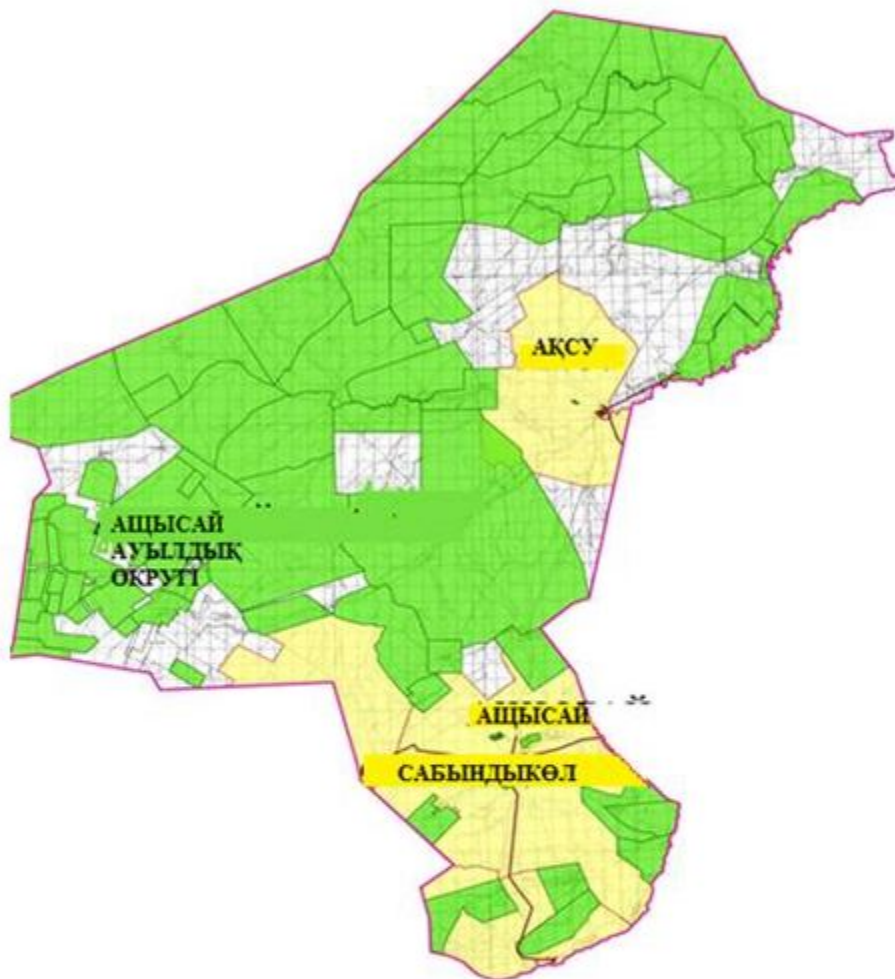
1,5 жасқа дейінгі құлындар – 20;

ересек қойлар-3.

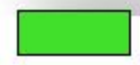

Ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің

ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі. Ащысай ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді.

1. Ащысай ауылдық округінің аумағында құқық белгілейтін құжаттар негізінде жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде жайылымдардың орналасу схемасы (картасы)

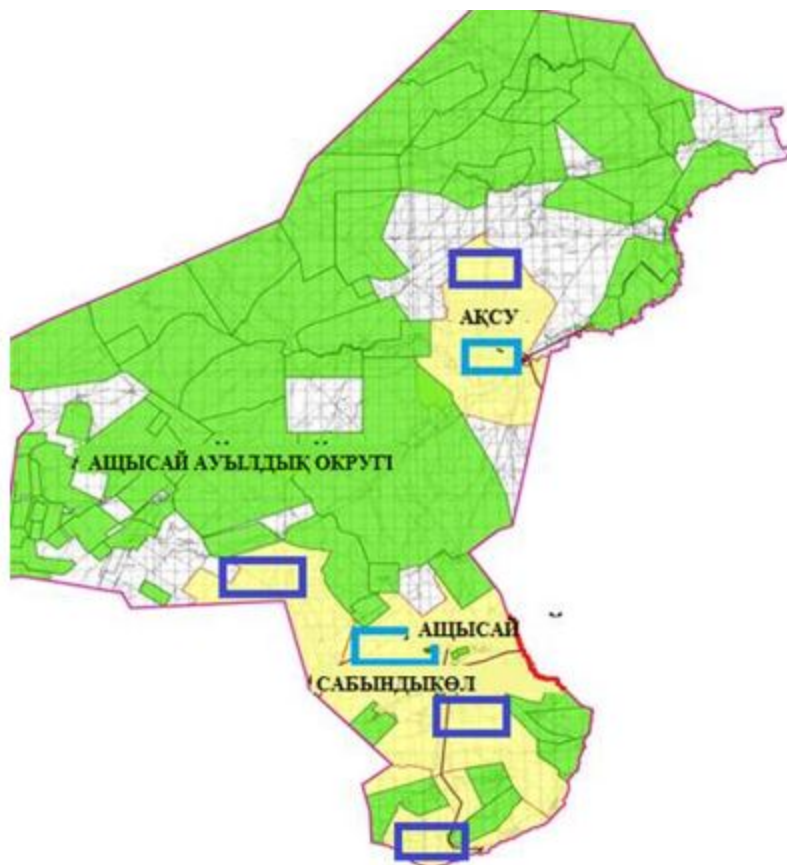

Шартты белгілер:

- Ащысай ауылдық округі шекарасы
- Ауылшаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар (жер пайдаланушылардың жер учаскелері)
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар

2. Жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған жайылымдарды, оның ішінде жайылымдардың, оның ішінде жеке

ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетілетін қоғамдық жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

Шартты белгілер:

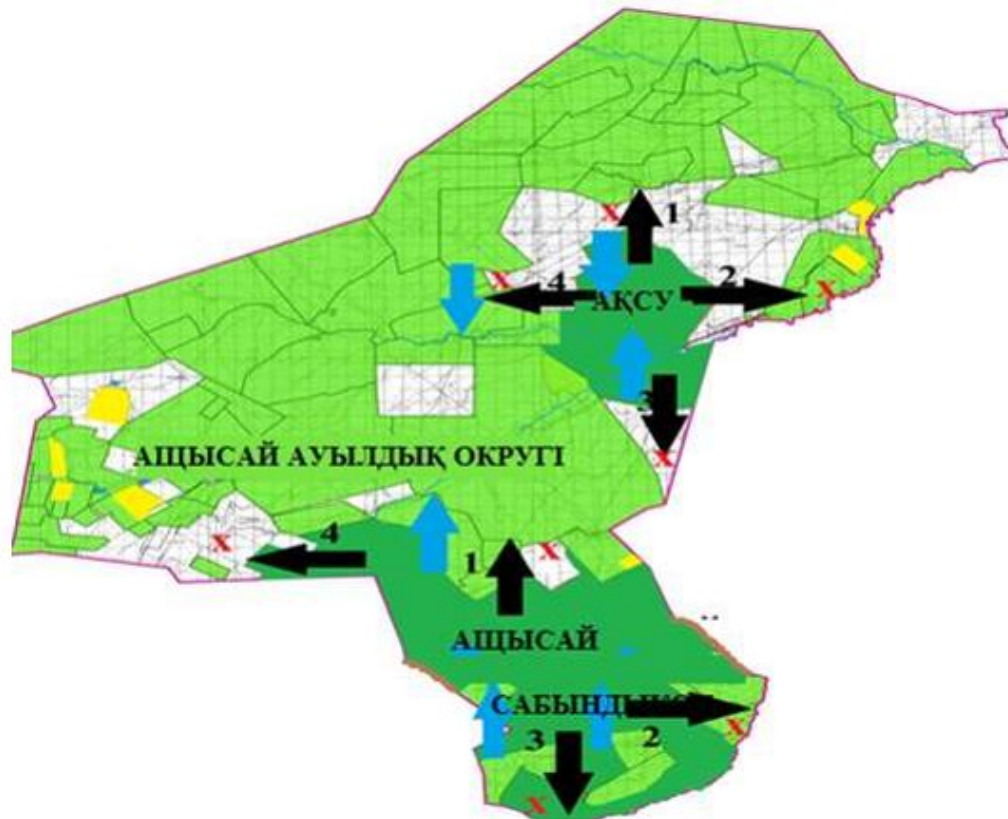
- Ащысай ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар
- Күз, қыс кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер
- Көктем, жаз кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер

3. Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілетін жайылым айналымдарының ұсынылатын схемалары көрсетілген Схема (карта)

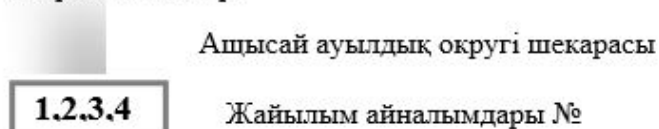
жылдар	1 қамау көктем	2 қамау көктем-жаз	3 қамау көктем-жаз-күз	4 қамау күз
2025	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу
2026	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3

2027	көктемгі-жазғы маусым 1	Летний период 2	Күзгі маусым 3	демалу
2028	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2029	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу

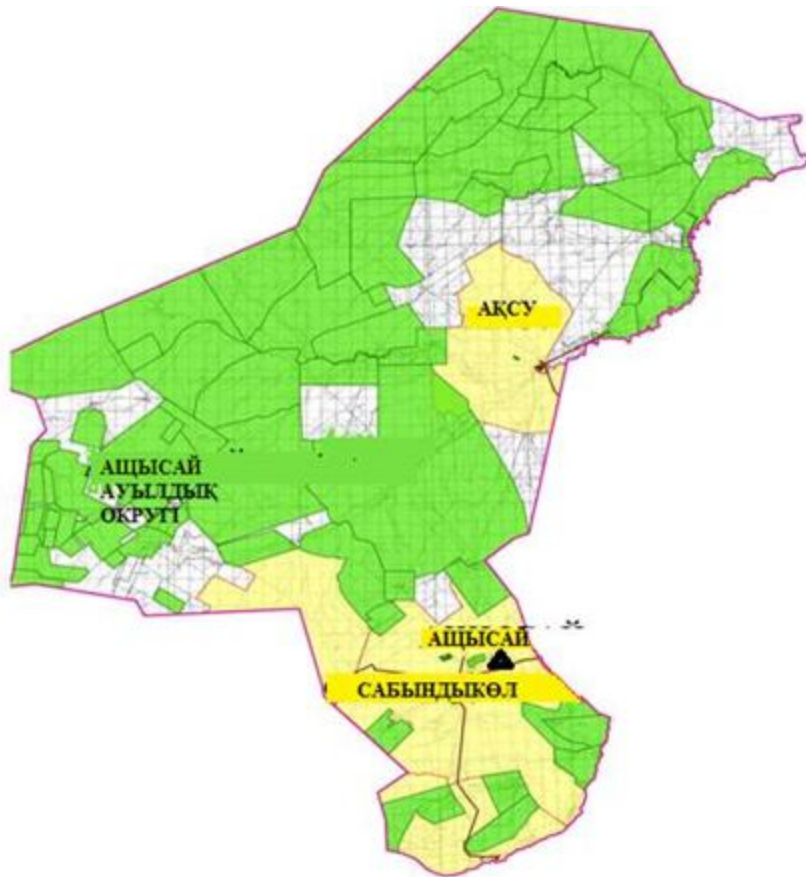
ескерту: 1, 2, 3, 4 жылына қолданылатын қамаудың реті

Шартты белгілер:

4. Ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттарды, мал айдау трассаларын және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілерін, сондай-ақ ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдау трассалары, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетілетін мал қорымдарын (биометриялық шұңқырларды) белгілейтін Схема (карта)

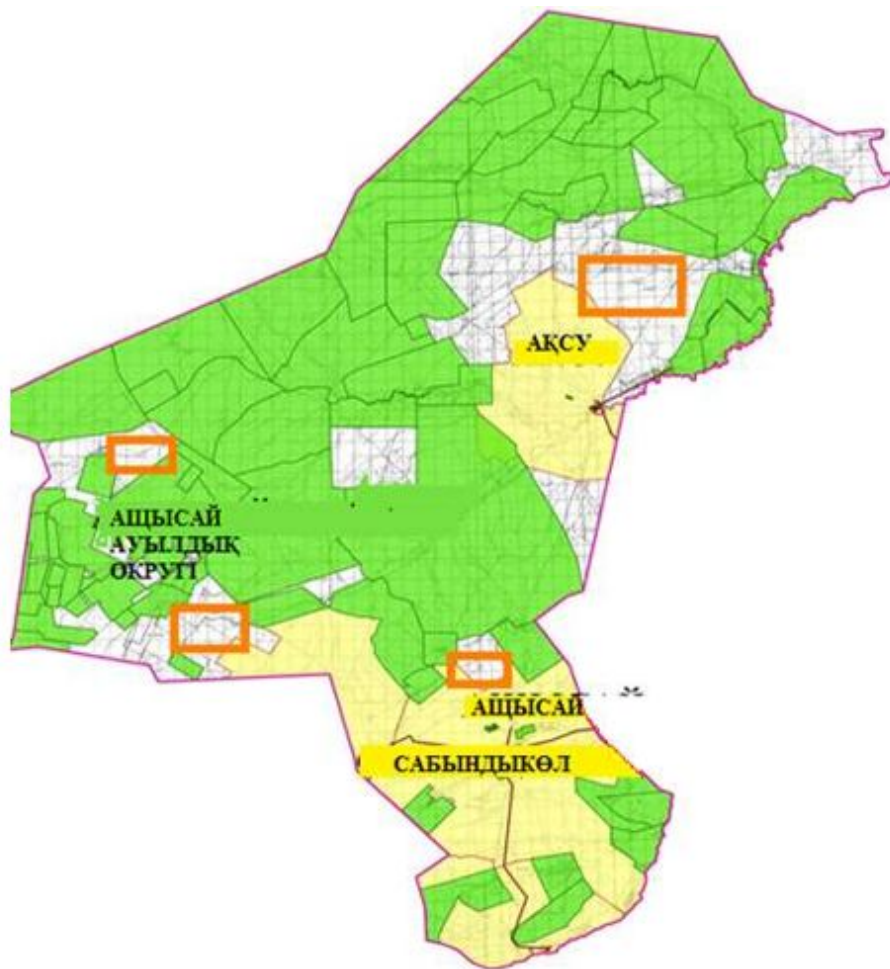

Шартты белгілер:

Мал қорымы

5. Жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

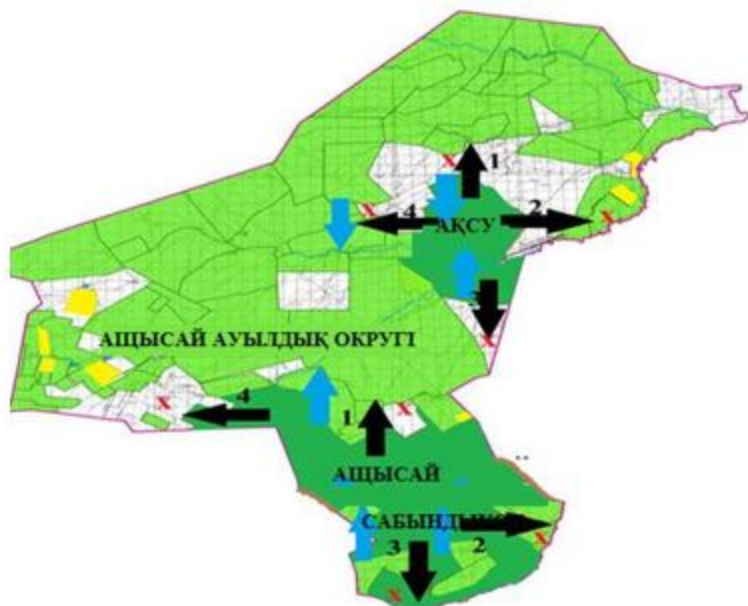

Шартты белгілер:

Жергілікті жағдайлар мен ерекшеліктерге қарай жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаюға халық мұқтажын қанағаттандыру үшін қажетті жайылымдардың сыртқы мен ішкі шекаралары және алаңдары белгіленген картасы

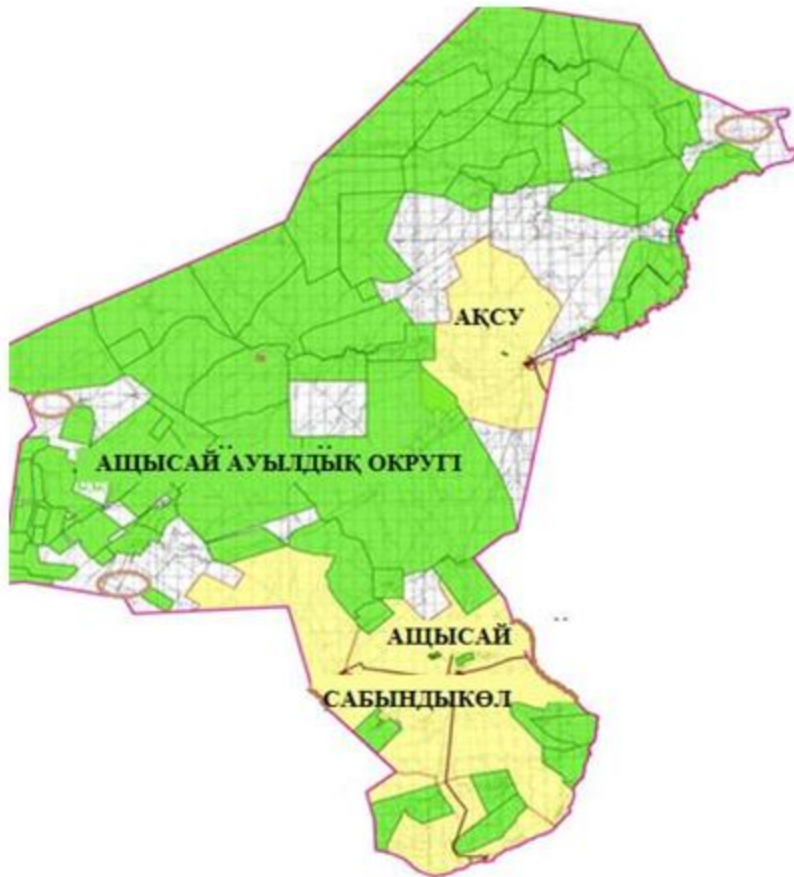
7. Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Шартты белгілер:

- Ащысай ауылдық округі шекарасы
- Желілік су объектілері (өзендер)
- Көлдер, өзендер, тоғандар, мал суару орындары және басқа да көздер
- Елді мекендер
- Егістік
- Табиғи жайылымдар
- 1,2,3,4 Жайылым айналымдары №
- Жайылымдық инфрақұрылым объектісі
- Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю және жылжытудың маусымдық маршруттары
- Жайылым пайдаланушылардың су көздеріне қол жеткізу маршруты

8. Ауыл, ауылдық округ жанында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

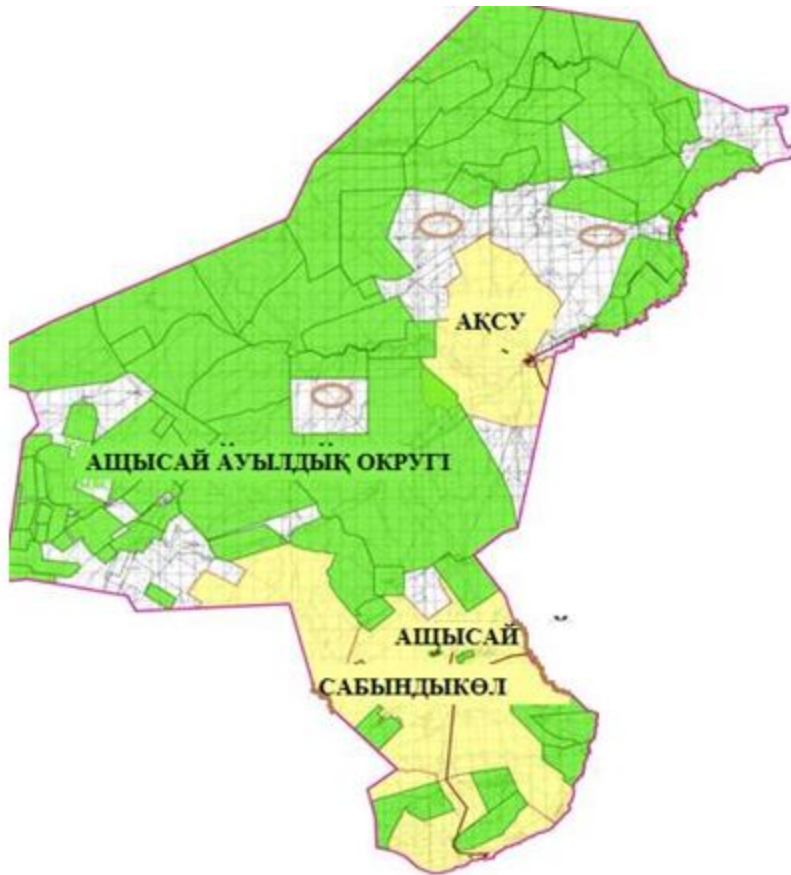

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарда орналастыру схемасы

9. Ауылда, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

Мұғалжар аудандық
мәслихатының 2025 жылғы
16 шілдедегі № 421 шешіміне
4 қосымша

Батпақкөл ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспар

Осы жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар (бұдан әрі-жоспар) "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6 – бабының 4-1) тармақшасына (бұдан әрі-Заң), "мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 29 шілдедегі бұйрығына сәйкес әзірленді 2024 жылғы № 263 "жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 34831 болып тіркелген).

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, жемшөпке қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуы процестерін болғызбау мақсатында қабылданады.

Жоспарды әзірлеген кезде мыналар ескеріледі:

1) осы Жоспарға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері.

2) осы Жоспарға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері.

3) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 3 ақпандағы № 35 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19987 болып тіркелген) бекітілген Мал қорымдарының (биотермиялық шұңқырлардың) тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес қалыптастырылған мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер;

4) осы Жоспарға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер.

5) осы Жоспарға 4-қосымшаның 1-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, оларды сәйкестендіру дерекқорынан алынған ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы деректер;

6) осы Жоспарға 4-қосымшаның 2-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер.

7) осы Жоспарға 4-қосымшаның 3-кестесіне сәйкес нысан бойынша шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер.

8) екпе және аридтік жайылымдарда, орман, су қорлары мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерлерінде ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы деректер.

9) осы Жоспарға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары;

10) мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы статистикасы бойынша ресми статистикалық ақпарат.

Жоспарда мынадай қосымшалар қамтылған:

1) әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында жайылымдардың жер санаттары бөлінісінде орналасу схемасы (картасы), онда жайылымдардың шекаралары, алаңдары мен түрлері, оның ішінде шалғайдағы, маусымдық, құрғақ және екпе жайылымдар, жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттарының негізінде олардың меншік иелері немесе жер пайдаланушылар туралы мәліметтер көрсетіледі;

2) жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдар, оның ішінде қоғамдық жайылымдар белгіленген схема (карта), онда жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдардың, оның ішінде қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

3) ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілген схема (карта), онда жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетіледі;

4) ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілері, сондай-ақ мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) белгіленетін схема (карта), онда ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетіледі;

5) жайылымды пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар белгіленген схема (карта).

6) халықтың жеке ауласындағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдарды белгілейтін схема (карта), онда жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі.

7) суды тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, қазандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы, онда жануарлардың су көздеріне қарай жүріп-тұру маршруттары көрсетіледі.

8) ауыл шаруашылығы жануарларының басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы, онда ауыл шаруашылығы жануарларының басын орналастыруға арналған шалғайдағы жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

9) ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі;

10) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте жайылымдарды ұтымды пайдалану үшін қажетті талаптар:

"Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің

2015 жылғы 14 сәуірдегі № 3-3/332 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын сақтау;

жайылым айналымын және суды пайдалану көздерін ескере отырып жайылымдарды пайдалану;

жайылым алаңдарын жекеленген өріс учаскелеріне бөлу;

жайылым учаскелерін жыл маусымдары бойынша кеңістікте және уақытпен (маусым, жыл ішінде) кезектестіру;

жайылым айналымы учаскелерінің бірін жайылымсыз және ауыл шаруашылығы жануарларынсыз жыл сайын қалдыру.

Батпақкөл ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 1 қосымша

Өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері 1-кесте. Батпақкөл ауылдық округінің жер санаттары бойынша жайылымдарды бөлу, гектар

Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Жерлің санаттары	
		ауыл шаруашылығы мақсатындағы	елді мекендердің
1	2	3	4
Батпақкөл ауылдық округі	154837000	249642	56960

Кестенің жалғасы

Жерлің санаттары					жерлер жиыны
өнеркәсіп, көлік және өзге де ауыл шаруашылығы мақсатындағы емес	ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың	орман қорының	су қорының	босалқы жер	
5	6	7	8	9	10
155019	0	36008	0	208640	706269

Әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша Батпақкөл ауылдық округінде 5 ауылдық елді мекен бар. Батпақкөл ауылдық округі аумағының жалпы ауданы 706269 гектар. Санаттар бойынша жерлер: ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер - 249642 гектар; елді мекендердің жерлері – 56960 гектар; өнеркәсіп жерлері – 155019 гектар; орман қоры жерлері – 36008 гектар; қордағы жерлер 208640 гектар болып бөлінеді. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың, су қорының жерлері жоқ.

2-кесте. Елді мекеннің жайылымдарын бөлу, гектар

№ р/с	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік аумақтың объектілер жіктеуішінің коды	елді мекеннің атауы	Жайылымдардың жалпы алаңы, гектар	1	2	3	4	5
	Батпақкөл ауылдық округ	154833000	Жағабұлақ Жаркемер Саға Қожасай Шенгелші	15456 7916 12488 7251 13849					

Кестенің жалғасы

Жайылым алаңы мен түрлері					
жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыруға арналған, гектар	көпшілік пайдаланатын, мың гектар	шалғайдағы, гектар	маусымдық, гектар	аридтік, гектар	екпе жайылымдар, гектар
6	7	8	9	10	11
15456	15456				
7916	7916				
12488	12488	0	0	0	0
7251	7251				
13849	13849				

Батпақкөл ауылдық округінің аумағында шалғайдағы, маусымдық, аридтік және екпе жайылымдар жоқ. Округте 65 агроқұрылымы жұмыс істейді, оларға 246 434 гектар жайылым бекітілген.

3-кесте. Жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде меншік иелері мен жер пайдаланушылар туралы мәліметтер

р/с №	Меншік иелерінің, жер пайдаланушылардың атауы	Бизнес сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Жайылымдар алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5
1	"Қарлығаш" ш/қ	850615301177	02-027-037-344	0,199
	"Қарлығаш" ш/қ	850615301177	02-027-031-1112	1,590
	"Қарлығаш" ш/қ	850615301177	02-027-037-528	0,274

	"Қарлығаш" ш/қ	850615301177	02-027-037-554	3,594
2	"Күміс-төбе" ш/қ	060664028022	02-027-031-247	0,221
3	"Достан" ш/қ	100364009174	02-027-031-350	1,041
	"Достан" ш/қ	100364009174	02-027-031-018	0,999
4	"Рүстем" ш/қ	460201300681	02-027-031-039	0,150
	"Рүстем" ш/қ	460201300681	02-027-031-1396	3,233
5	"Арман-Ш" ш/қ	720101314752	02-027-031-044	0,500
	"Арман-Ш" ш/қ	720101314752	02-027-031-1481	4,987
6	"Байқадам" ш/қ	030964019356	02-027-037-030	1
	"Байқадам" ш/қ	030964019356	02-027-037-563	3,988
7	"Сарқырама" ш/қ	031164017610	02-027-037-033	0,201
	"Сарқырама" ш/қ	031164017610	02-027-037-368	1,986
	"Сарқырама" ш/қ	031164017610	02-027-037-369	0,190
	"Сарқырама" ш/қ	031164017610	02-027-031-080	0,727
	"Сарқырама" ш/қ	031164017610	02-027-037-552	9,984
	"Сарқырама" ш/қ	031164017610	02-027-037-587	10
8	"Нурберген" ш/қ	060764023907	02-027-031-244	0,819
	"Нурберген" ш/қ	060764023907	02-027-037-586	2,019
9	"Тыныштық" ш/қ	120364011665	02-027-031-1073	0,425
	"Тыныштық" ш/қ	120364011665	02-027-031-1606	1,516
10	"Имангазы" ш/қ	070464029739	02-027-037-152	0,250
	"Имангазы" ш/қ	070464029739	02-027-037-584	0,816
11	"Азамат-У" ш/қ	061064023815	02-027-037169	0,669
	"Азамат-У" ш/қ	061064023815	02-027-037-170	0,24
	"Азамат-У" ш/қ	061064023815	02-027-037-171	0,7
	"Азамат-У" ш/қ	061064023815	02-027-037-133	0,297
	"Азамат-У" ш/қ	061064023815	02-027-037-567	1,496
12	"Кожак" ш/қ	020164021318	02-027-031-329	0,120
	"Кожак" ш/қ	020164021318	02-027-031-330	0,241
13	"Айшолпан" ш/қ	110764010401	02-027-031-398	0,868
	"Айшолпан" ш/қ	110764010401	02-027-031-1582	0,249
	"Айшолпан" ш/қ	110764010401	02-027-031-1605	0,772
14	"Аманкүл" ш/қ	070264019912	02-027-037-149	0,996
	"Аманкүл" ш/қ	070264019912	02-027-037-371	0,895
	"Аманкүл" ш/қ	070264019912	02-027-037-372	0,600
15	"Айбек-1" ш/қ	040664026627	02-027-037-046	1
16	"Әулет" ш/қ	090664021744	02-027-031-744	0,29
17	"Нұрдаулет" ш/қ	090564002665	02-027-037-241	1,491
	"Нұрдаулет" ш/қ	090564002665	02-027-037-570	1,993
18	"Ақтан" ш/қ	120264019766	02-027-037-293	1,495
	"Ақтан" ш/қ	120264019766	02-027-037-533	1,494
19	"Сәңкібай-Б" ш/қ	120164022425	02-027-031-1041	1,988

20	"Әлібек" ш/қ	801004402639	02-027-037-316	0,956
21	"Жан-Ай" ш/қ	121264014034	02-027-037-322	0,989
	"Жан-Ай" ш/қ	121264014034	02-027-037-359	0,249
22	"Айтуған-2012" ш/қ	120464005783	02-027-037-425	0,997
	"Айтуған-2012" ш/қ	120464005783	02-027-037-326	1,482
	"Айтуған-2012" ш/қ	120464005783	02-027-037-533	0,299
	"Айтуған-2012" ш/қ	120464005783	02-027-037-578	14,999
23	"Айдар" ш/қ	130564002972	02-027-037-342	1,575
	"Айдар" ш/қ	130564002972	02-027-031-1109	0,870
	"Айдар" ш/қ	130564002972	02-027-035-543	3,090
24	"Қыналы өріс" ш/қ	130564015230	02-027-031-1114	2,633
25	"ИсАм" ш/қ	130464016176	02-027-037-357	3,128
26	"Сұлтан-Аманат" ш/қ	140464016514	02-027-037-393	2,987
	"Сұлтан-Аманат" ш/қ	140464016514	02-027-037-404	0,400
	"Сұлтан-Аманат" ш/қ	140464016514	02-027-037-405	0,598
27	"Мақсот Мамытов" ш/қ	140764010467	02-027-037-400	0,988
	"Мақсот Мамытов" ш/қ	140764010467	02-027-037-556	9,981
28	"Мақым" ш/қ	150864022565	02-027-037-430	0,997
29	"Уайс" ш/қ	791112301726	02-027-037-439	1,126
30	"Қоңыр" ш/қ	840616301206	02-027-037-440	1,168
31	"Байбек" ш/қ	610101405856	02-027-037-447	0,999
32	"Нұрислам" ш/қ	931104350781	02-027-031-1430	0,631
	"Нұрислам" ш/қ	931104350781	02-027-037-454	0,365
33	"Дәурен" ш/қ	950905350320	02-027-031-1442	14,953
	"Дәурен" ш/қ	950905350320	02-027-031-1435	4,987
	"Дәурен" ш/қ	950905350320	02-027-031-1509	6,685
34	"Майдан" ш/қ	701116302224	02-027-037-488	1,994
35	"Атамұра" ш/қ	710207301140	02-027-037-494	0,996
36	"Бақытбек" ш/қ	640407300263	02-027-037-505	0,994
37	"Еламан" ш/қ	950810451264	02-027-031-1480	7,180
38	"Алмас" ш/қ	681014301285	02-027-037-507	2,992
39	"Марс" ш/қ	540715300148	02-027-037-509	2,145
40	"Мұхаммед" ш/қ	700904400641	02-027-037-514	1,996
41	"Айым" ш/қ	180264016405	02-027-031-1470	9,989
42	"Қартжан" ш/қ	841012301603	02-027-037-540	4,157
	"Қартжан" ш/қ	841012301603	02-027-037-541	1,212
	"Қартжан" ш/қ	841012301603	02-027-037-542	0,210
	"Қартжан" ш/қ	841012301603	02-027-037-527	2,910

	"Қартжан" ш/қ	841012301603	02-027-037-612	5
43	"Кенжебай" ш/қ	380209400961	02-027-037-412	3,991
44	"Бірлік-2050" ш/қ	540802300120	02-027-037-576	3,495
45	"Өркен" ш/қ	720208300665	02-027-031-1542	1,536
46	"Нұр-Жан" ш/қ	820926301608	02-027-037-558	2,088
47	"Мирас" ш/қ	940302351275	02-027-037-555	2,191
48	"Намазбай" ш/қ	740411300612	02-027-037-557	3,293
49	"Ғибрат" ш/қ	821005300833	02-027-037-569	3,446
50	"Мұғалжар" ш/қ	670124401037	02-027-037-564	1,025
51	"Омар" ш/қ	910508301604	02-027-037-588	3,391
52	"Брыс" ш/қ	860420300389	02-027-037-566	1,139
53	"Бек-Сұлтан" ш/қ	850408302000	02-027-031-440	0,695
54	"Даму" ш/қ	870125302660	02-027-031-1581	1,151
55	"Имран" ш/қ	750716301234	02-027-037-577	2
56	"Мейрам" ш/қ	760608450665	02-027-031-1583	4,090
57	"Нұр04" ш/қ	660120300297	02-027-037-579	5,698
58	"Мадина" ш/қ	710123402723	02-027-037-583	2,218
59	"Бихан" ш/қ	610202302705	02-027-037-618	0,200
60	"Асыл жылқы" ш/қ	940626350709	02-027-037-614	4,998
61	"Бақытжан" ш/қ	840320302030	02-027-	2,610
62	"Жаңажол+" ЖШС	990440009021	02-027-031-024	4,040
	"Жаңажол+" ЖШС	990440009021	02-027-031-132	2,372
	"Жаңажол+" ЖШС	990440009021	02-027-031-871	1,027
	"Жаңажол+" ЖШС	990440009021	02-027-037-261	1,350
	"Жаңажол+" ЖШС	990440009021	02-027-037	1,024
63	"Көктас" АҚ	930140000740	02-027-037-278	2,249
64	"Мұғалжар асыл" ЖШС	190540021572	02-027-037-222	0,300
65	Медресе Нугманмолла			0,013

Ескерту: аббревиатуралардың транскрипциясы: ш / қ – шаруа қожалығы;

Ауылдық округ аумағындағы ауыл шаруашылығы жануарларының саны: ірі қара мал-2431; қой мен ешкі – 3332 және жылқы-624 бас.

Жағабұлақ ауылында: ірі қара мал –1478; қой мен ешкі – 1503, жылқы-318 бас, түйе -4 бас.

Жаркемер ауылында: ірі қара мал – 149; қой мен ешкі – 384, жылқы-58 бас, түйе-5 бас.

Қожасай ауылында: ірі қара мал –203; қой мен ешкі – 627, жылқы – 61 бас.

Саға ауылында: ірі қара мал – 377; қой мен ешкі – 265 және жылқы-132 бас, түйе-1 бас.

Шенгелші ауылында: ірі қара мал – 224; қой мен ешкі – 553, жылқы-55 бас.

Ауылдық округтің жайылымдық жемшөптерінің қоректік коэффициенті 0,26 жем шөп бірлігіне дейін болады. Бұл 100 кг жайылымдық жемде табиғи ылғалдылықта 26-ға дейін жем бірлігі бар дегенді білдіреді. Жайылымдық жемшөптің осындай қоректік коэффициентімен тәулігіне: ірі қара мал -34 кг; ұсақ мал -6,4 кг; жылқы – 38,4 кг; жайылым кезеңінде 240 күн: ірі қара мал -8160 кг; ұсақ мал -1368 кг; жылқы-9216 кг, түйе 10152 кг мал азығы қажет. Өнімділігі 850 кг/га және жайылымдық жемнің қоректік коэффициенті 0,26 жем. Мал жаю жүктемесі: ІҚМ-9,6; ұсақ мал-1,6, жылқы-бір басына 10,8 гектар және түйе 11,9 гектар.

4-кесте. Жайылымдарды бөлу

№ п/п	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Елді мекен атауы	Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар	
				Ірі қара мал	Ұсақ мал
1	2	3	4	5	6
	Батпақкөл ауылдық округі	154833000	Жағабұлақ	14188	2404
			Жаркемер	1430	614
			Қожасай	1948	1003
			Саға	3619	424
			Шеңгелші	2150	885

Кестенің жалғасы

Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар		Көпшілік пайдаланатын жайылымдардың алаңы, гектар	Шалғайдағы жайылымдар алаңы, гектар
жылқылар	түйелер		
7	8	9	10
3434	47	15456	0
626	59	7916	0
658	-	12488	0
1425	11	7251	0
594	-	13849	0

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю үшін 35 519 га қажет.

Ірі қара мал – 2431; қой мен ешкі – 3332 және жылқы – 624 бас, түйе 10 бас. Қоғамдық жайылымдарда жайылады, ауданы 56960 гектар, алыстағы жайылымдарда 0 Бас жайылады, ауданы 0 мың гектар.

Батпақкөл ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылатын малға жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді. Алайда, Жағабұлақ елді мекенінде жайылымдардың тапшылығы 4617 га құрады, осыған байланысты жайылымдық аумақтарды елді мекендер арасында қайта бөлуді қарастыру қажет.

5-кесте. Қажетті қосымша жайылымдар

--	--	--

p/c №	Босалқы жерлерден қажет етілетін қосымша жайылымдар, мың гектар	Қосымша берілетін жайылымдар	
		жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар, мың гектар	жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыру мақсатында резервке қойылуға тиіс жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4

Батпақкөл ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 2 қосымша

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері

Табиғи азықтық алқаптардың жіктелуі бойынша және түсініксіз бойынша шифрлар, күні	Контурлар мен сипаттамалар нөмірі (жақша ішінде)	Табиғи азықтық алқаптар типтерінің (айырмаларының түрлендірулерінің) жер бедеріне топыраққа байланыстырылған атауы. Басқа жерлер мен алқаптардың атауы	Алқап түрі	Контурдағы пайыздық қатынас	Алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5	6
Батпақкөл ауылдық округі	28,29,32,33, 145,148,154, 155,158	Қара жусанды және жусанды, бұталы өсімдіктері бар шөл дала жайылымдары	Шөлді жайылымдар, сортаң топырақтар, жазық жайылымдар	Қара жусан – 60% Тас бұйырғын – 40%	56,9

кестенің жалғасы

Заманауи пайдаланылуы	Жалпы түсімділік, гектарына центнерден (зерттеп-қарау жылы)	Орташа жыл ішінде желінетін өсімдіктердің түсімділігі: құрғақ массаның гектарына центнерден, азық бірлігінің гектарына центнерден, қорытылатын протеиннің гектарына килограмм					
		маусымдар бойынша жайылымдық азық					
		шабындық	шабылатын жайылым	көктем	жаз	күз	қыс
7	8	9	10	11	12	13	14
Жыл бойы	10,5	-	-	8,8	9,3	10,1	5,1

Кестенің жалғасы

--	--	--	--	--	--	--	--

Контур бойынша есептелген түсімділік: құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Контур бойынша азық қоры құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Дақылдық-техникалық жай-күй, дәрілік өсімдіктердің бар-жоғы	Пайдалану бойынша ұсыныстар, малдың түрі. Жақсарту жөнінде ұсынылған шаралар
15	16	17	18
8,3 2158	472768 122920	қанағаттанарлық	Ұсақ және ірі қара мал және жылқы үшін учаскелерді ауыстырып қолдау

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу мәліметтері

Географиялық орналасуы

Жағабұлақ - Қазақстанның Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданындағы ауыл. Батпақкөл ауылдық округінің әкімшілік орталығы. Қандыағаш қаласының орталығынан оңтүстікке қарай 55 шақырым жерде орналасқан.

Климаты

Ауылдық округтің климаты құрғақ далалық, жартылай шөлейттік, шөлді аймағына жатады, қысы ұзақ қатал, қысқа ыстық жазда, қыс пен жаздың температурасының күрт қарама-қайшылықтарымен, жылдық жауын-шашынның аздығымен, құрғақшылықпен сипатталады.

Топырақ

Топырақ негізінен ашық қоңыр, гумусы аз. Геоботаникалық зерттеу нәтижесінде жайылымдардың мынадай түрлері анықталды: жартылай бұталы, сортаң, шөл жайылымдары, сортаңды топырақтар. Шөптерде: қара-жусан, көкпек-жусан, бұйырғын, тасбұйырғын, дәнді жусанды шөптер кездеседі. Ауылдық округ жайылымдарының жалпы проективті жабыны жалпы алаңның 50% құрайды. Қыша, квиноа, адыраспан, ошаған, сафора сияқты шөптердің 3% - от улы және зиянды өсімдіктердің болуы. Бұл жайылымдардың потенциалды өнімділігі табиғи ылғалдылықта 9,5 ц/га дейін болды.

Мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер

Ауылдық округте бір мал қорымы бар.

Батпақкөл ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 3 қосымша

Жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер

р/с №		Жұмыс істеп тұрған жайылымдық инфрақұрылым	Құрылысты (реконструкция)	Ұзындығы, километр	
-------	--	--	---------------------------	--------------------	--

	Жайылымдық инфрақұрылым объектілері	объектілерінің саны, бірлік	ы) талап ететін, бірліктер		Алаңы, мың шаршы метр
1	2	3	4	5	6
1.	Суландыру құрылысжайлары (ұңғымалар, құбырлы және шахталы құдықтар, апандар)				
2.	Құрылысжайлар, көпірлер, жолдар				
3.	Мал айдайтын жолдар, малды аялдануға арналған алаңдар мен суат алаңдары				
4.	Қойларды тоғытуға арналған ыдыстар, қоралар және қоршалған жерлер, жайылымдардың қоршаулары, шарбақтар (оның ішінде электрлі шарбақтар), ауыл шаруашылығы жануарларын қоршап-бөлшектеп жаюға арналған қашалар				
5.	Ауыл шаруашылығы жануарларын ветеринариялық емдеуге арналған өткелектер	1			0,0900
	Электр және жылу энергиясымен қамтамасыз етуге арналған				

6.	құрылысжайлар мен объектілер, жаңартылатын және баламалы энергия көздері пайдаланылатын объектілер				
7.	С у м е н жабдықтау объектілері және тіршілікті қамтамасыз етудің басқа да түрлері, персоналдың маусымдық тұруына арналған құрылысжайлар ж әне жайылымдарды күтіп-ұстау мен пайдалану үшін қажетті өзге де мүлік	1			0,0020

Батпақкөл ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 4 қосымша

1 –кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, олардың саны туралы деректер

р/с №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Иесінің типі	Иесінің бизнес сәйкестендіру нөмірі/ жеке сәйкестендіру нөмірі
1	2	3	4	5
1	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Қарлығаш" ш/қ	850615301177
2	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Күміс-төбе" ш/қ	060664028022
3	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Достан" ш/қ	100364009174
4	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Рүстем" ш/қ	460201300681
5	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Арман-III" ш/қ	720101314752

6	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Байқадам" ш/қ	030964019356
7	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Сарқырама" ш/қ	031164017610
8	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Нурберген" ш/қ	060764023907
9	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Тыныштық" ш/қ	120364011665
10	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Имангазы" ш/қ	070464029739
11	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Азамат-У" ш/қ	061064023815
12	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Кожак" ш/қ	020164021318
13	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Айшолпан" ш/қ	110764010401
14	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Аманкүл" ш/қ	070264019912
15	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Айбек-1" ш/қ	040664026627
16	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Әулет" ш/қ	090664021744
17	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Нұрдаулет" ш/қ	090564002665
18	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Ақтан" ш/қ	120264019766
19	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Сәңкібай-Б" ш/қ	120164022425
20	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Әлібек" ш/қ	801004402639
21	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Жан-Ай" ш/қ	121264014034
22	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Айтуған-2012" ш/қ	120464005783
23	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Айдар" ш/қ	130564002972
24	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Қыналы өріс" ш/қ	130564015230
25	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"ИсАм" ш/қ	130464016176
26	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Сұлтан-Аманат" ш/қ	140464016514
27	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Мақсот Мамытов" ш/қ	140764010467
28	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Мақым" ш/қ	150864022565

29	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Уайс" ш/қ	791112301726
30	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Қоныр" ш/қ	840616301206
31	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Байбек" ш/қ	610101405856
32	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Нұрислам" ш/қ	931104350781
33	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Дәурен" ш/қ	950905350320
34	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Майдан" ш/қ	701116302224
35	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Атамұра" ш/қ	710207301140
36	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Бақытбек" ш/қ	640407300263
37	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Еламан" ш/қ	950810451264
38	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Алмас" ш/қ	681014301285
39	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Марс" ш/қ	540715300148
40	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Мұхаммед" ш/қ	700904400641
41	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Айым" ш/қ	180264016405
42	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Қартжан" ш/қ	841012301603
43	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Кенжебай" ш/қ	380209400961
44	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Бірлік-2050" ш/қ	540802300120
45	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Өркен" ш/қ	720208300665
46	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Нұр-Жан" ш/қ	820926301608
47	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Мирас" ш/қ	940302351275
48	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Намазбай" ш/қ	740411300612
49	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Ғибрат" ш/қ	821005300833
50	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Мұғалжар" ш/қ	670124401037
51	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Омар" ш/қ	910508301604

52	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Ырыс" ш/қ	860420300389
53	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Бек-Сұлтан" ш/қ	850408302000
54	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Даму" ш/қ	870125302660
55	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Имран" ш/қ	750716301234
56	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Мейрам" ш/қ	760608450665
57	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Нұр04" ш/қ	660120300297
58	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Мадина" ш/қ	710123402723
59	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Бихан" ш/қ	610202302705
60	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Асыл жылқы" ш/қ	940626350709
61	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Бақытжан" ш/қ	840320302030
62	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Жаңажол+" ЖШС	990440009021
63	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Көктас" АҚ	930140000740
64	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	"Мұғалжар асыл" ЖШС	190540021572
65	154837000	Батпақкөл ауылдық округі	М е д р е с е Нугманмолла	

кестенің жалғасы

Жеке тұлғалардың аты, әкесінің аты (бар болса), тегі немесе заңды тұлғалардың атауы	Мал басының саны, бас			
	Ірі кара мал	Ұсақ мал	жылқылар	түйелер
6	7	8	9	10
Кабаев Едильжан Досанович	134		78	
Мырзабеков Бактыбай	20	23		
Қанқожа Бегім	9		35	
Абилкаев Мухамбетали	265		188	
Шоматов Арман			323	
Мамытов Султанғали	9		129	
Шарединов Канторе	287	786	880	

Аймагамбетов Нурберген	146	490	29	24
Каналина Рая	236	873	15	
Жандуллина Адина			30	
Талмагамбетов Саят	134	162	116	
Бирмагамбетов Курманали	4	32	3	
Садыкова Роза	38		125	
Избанов Лескен			84	5
Биманалин Ибадулла	189	395	54	
Қонақбаев Берік	99	67	38	
Бирмаганбетов Н	139	29	198	
Утебалиева Науша	103		80	
Имангазин Даурен			108	
Утебалиева Асель			30	
Айсагимов Асхат			98	
Құрмашев Еркін	538		150	
Алданиязов Азамат			153	
Құлшаров Ақберген	51			
Дусипов Руслан			45	
Абжанов Қанат			238	
Мамитов Султанғали			644	
Кульбаев Сейтхан	104	196	20	
Утемисов Уайс	23		18	
Қонақбаев Демеу	157	106	93	
Черниязова Маржан			24	
Шүрен Нұржан	48		1	
Имангазин Дәурен	650		796	
Тулмаганбетов Рақымжан	129			
Жулаев Айтжан				
Балгазин Мирман	43	60	30	
Төлебвай Азиза		250	266	
Шинбаев А			47	
Бисенов Муханбетсалий			91	
Сартаева Айғаным			11	
Мирғалиев Серік			257	
Мұқатаев Алмас		632	117	
Утемисова Алма	32		221	
Калиев Ғабдулғазы	35			

Жиенкулов Жасұлан	64			9
Елеусизов Ғарифулла	74	96	111	
Абдуллин Күмісбек			55	
Намазбаев Жансерік	25	72	30	
Акимов Мурат		41	81	
Жандуллина Жанар	16	49	12	
Зұлқаш Рахымжан	28	95	22	
Шимбаев Батырхан			82	
Бейсов Нұрбек	54		59	
Шарипов Мади	52	29	40	
Курманбаев Ахат			26	
Абдирова Зульмира			130	
Тынымкулов Жузумбек	92	53	68	1
Иванова Алтынгүл	122			
Черниязов Аманғали				
Кенжебай Самалбек				
Жасин Бақытжан				
Мамытов Султанғали	377	1963		
Мамытов Султанғали			301	
			1669	

2-кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер

№ п/п	Әкімшілік-ау мақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны			
			Ірі қара мал			
			бұқалар	сиырлар	қашарлар	бұқашықтар
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:	Батпақкөл	0	15	0	0

Кестенің жалғасы

Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны						
Ұсақ мал			Жылқылар		Түйелер	

койлар және ешкілер	төл (тоқтылар, шыбыштар)	төл (еркек тоқтылар, текешіктер)	айғырлар, биелер	төл	түйелер	төл
8	9	10	11	12	13	14
6	0	0	3	0	0	0

3- кесте. Шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер

p/c №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Численность поголовья, голов			
			Ірі қара мал		Ұсақ мал	
			жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:					

Кестенің жалғасы

Численность поголовья, голов			
Жылқылар		Түйелер	
жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
8	9	10	11

Екпе және құрғақ жайылымдарда, орман, су қорлары жерлерінде және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың ерекшеліктері туралы деректер

Екпе жайылымдар мен аридтік жайылымдарда ауылшаруашылық жануарларын жаю әртүрлі факторлармен, соның ішінде өсімдік жамылғысының түрімен, қоршаған орта жағдайларымен және басқару әдістерімен ерекшеленеді. Өсімдік жамылғысы адам қалыптастыратын екпе жайылымдарда жайылым көбінесе бақыланатын және қарқынды басқарылатын болады, бұл жемшөптің өнімділігі мен сапасын оңтайландыруға мүмкіндік береді. Аридтік жайылымдар, керісінше, аз өсімдіктермен және қатал жағдайлармен сипатталады, бұл тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін бейімделгіш жайылым стратегияларын қажет етеді.

Батпақкөл ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 5 қосымша

Ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары

Учаскелердің нөмірлері

жылдар	I	II	III	IV
бірінші жыл	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске
екінші жыл	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым
үшінші жыл	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым
төртінші жыл	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым

Ауылдық округтің жайылымдары маусымдық болып табылады. Түрлік құрамына байланысты маусымдық жайылымдарда мал жаю жемшөптің қоректенуге жарамдылығымен және оның өнімділігін сақтау ұзақтығымен анықталады. Көктемгі жайылымдар эфемерлердің қайта өсуімен қолданылады. Жазда (бидай шөптері, дәнді-шөптер); көктемде (қауырсын шөптері басым шымтезек-жусан, қауырсынды-типті-тар жусан), күзде (жусан-дәнді дақылдар) және қыста (жартылай бұта - солянка). Жайылымдарды оларды қорғау шараларын сақтамай пайдалану көбінесе жайылымдардың тозып кетуіне, әртүрлі дәрежедегі деградацияға әкеледі. Сондай-ақ, қажетті (оңтайлы) маусымда шөпті пайдаланбау 40-70% жем бірлігін және 60-80% ақуызды жоғалтуға әкеледі. Осыған байланысты жыл сайын жаңартылатын ресурстың жоғалуын болдырмау үшін әрбір учаске өз мерзімінде пайдаланылуы тиіс.

Жайылым алаңдарын жекелеген жайылымдық учаскелерге бөлу;

Әр маусымның (күндердің) жайылым ұзақтығы белгілі бір жылдың шарттарымен анықталады. Жануарларды жаю ауа температурасының +10оС тұрақты көрсеткішіне жеткенде басталуы керек. Жайылым биіктігі 15-20 см қар жамылғысымен аяқталады.

Ауылдық округтің көктемгі жайылымдары селеулі-жусан, қауырсын-бетегелі жусан типтері басым. Жайылымның ұзақтығы **көктемгі жайылымдарда** (сәуір-маусым) – 70 күнді құрайды.

Жазғы жайылымдар бидай шөптері, дәнді дақылдар мен шөптердің түрлерімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (маусым-қыркүйек) 70 күн.

Күзгі жайылымдар жусан-жарма түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қыркүйек-қараша) 70 күн.

Қысқы жайылымдар бұта-солянка түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қараша-желтоқсан) 30 күн.

Ауыл шаруашылығы жануарларының орташа тәуліктік су тұтынуы:

Жазғы уақытта (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-55;

қысыр сиырлар-50;

2 жасқа дейінгі нетели-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-20;

жатырды емізбейтін жұмысшы жылқылар-50;

асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-50;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-40;

7 айға дейінгі құлындар – 10;

ересек қой-8;

1 жасқа дейінгі жас қой-3.

Көктем және күз мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-45;

қысыр сиырлар-40;

2 жасқа дейінгі баспақтар-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-40;

асыл тұқымды жылқылар,

емізетін жатырлар-40;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-30;

7 айға дейінгі құлындар-6;

ересек қойлар-5.

Қыс мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-35;

қысыр сиырлар-30;

2 жасқа дейінгі баспақтар-25;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-30;

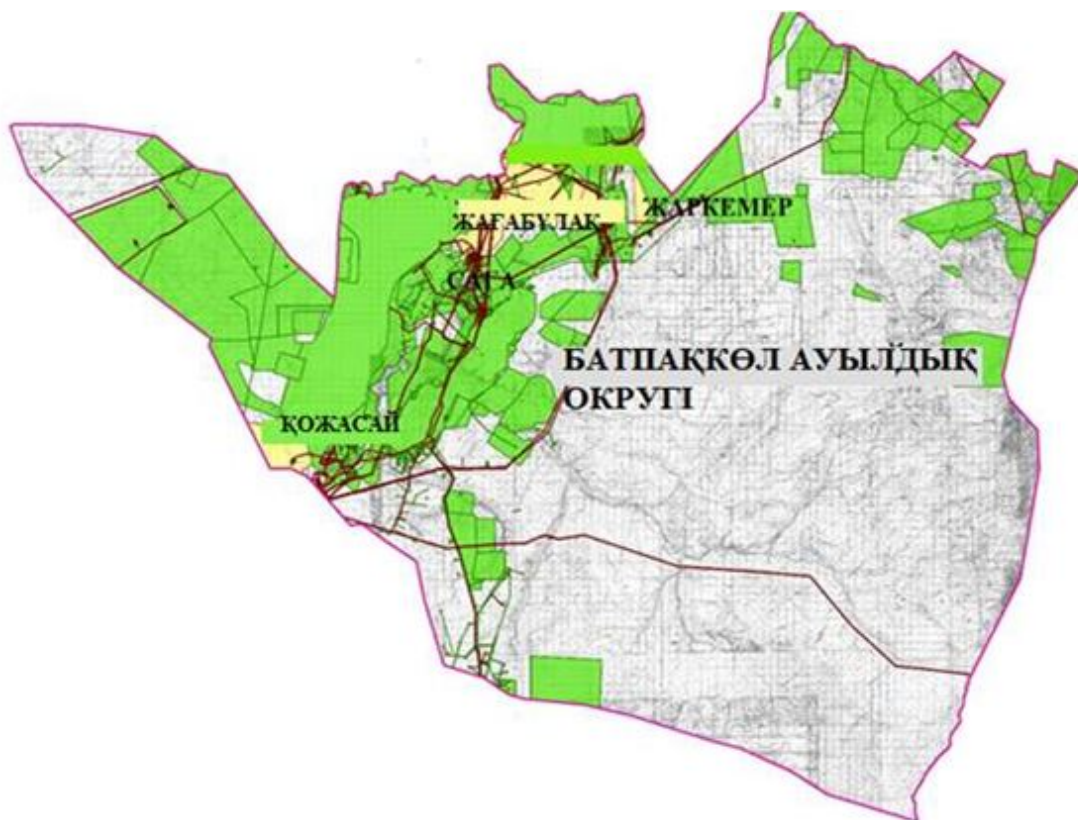
асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-30;

1,5 жасқа дейінгі құлындар – 20;

ересек қойлар-3.

Ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі. Батпақкөл ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді жайылатын мал. Алайда, Жағабұлақ елді мекенінде жайылымдардың тапшылығы 4617 га құрады, осыған байланысты жайылымдық аумақтарды елді мекендер арасында қайта бөлуді қарастыру қажет.

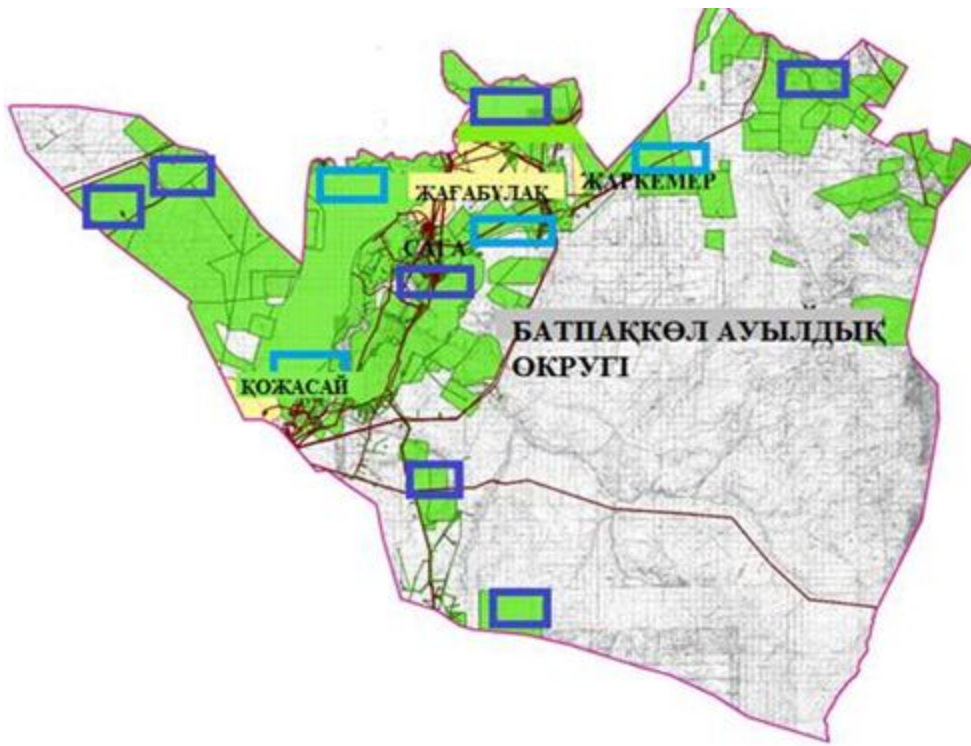
1. Құқық белгілейтін құжаттар негізінде жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде Батпақкөл ауылдық округі аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы)

Шартты белгілер:

- Батпақкөл ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар (жер пайдаланушылардың жер учаскелері)
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар

2. Жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған жайылымдарды, оның ішінде жайылымдардың, оның ішінде жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетілетін қоғамдық жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

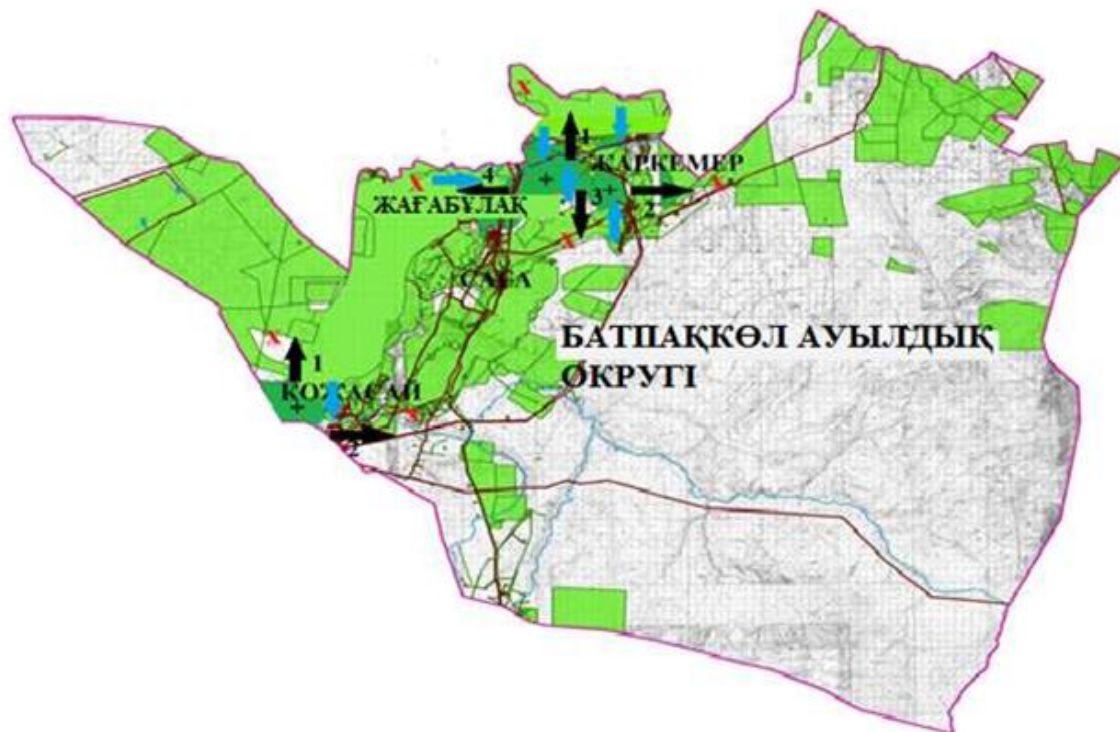
Шартты белгілер:

- Батпақкөл ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар
- Күз, қыс кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер
- Көктем, жаз кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер

3. Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілетін жайылым айналымдарының ұсынылатын схемалары көрсетілген Схема (карта)

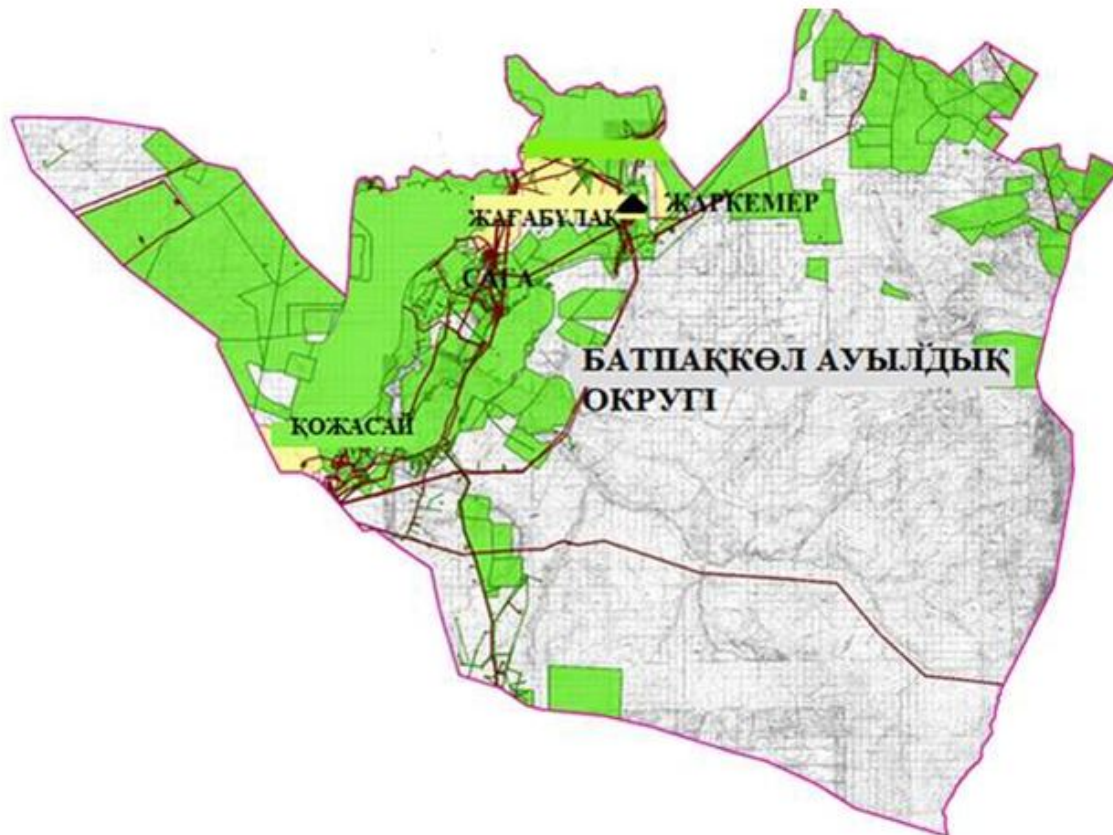
жылдар	1 қамау көктем	2 қамау көктем-жаз	3 қамау көктем-жаз-күз	4 қамау күз
2025	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу
2026	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2027	көктемгі-жазғы маусым 1	Летний период 2	Күзгі маусым 3	демалу
2028	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2029	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу

ескерту: 1, 2, 3, 4 жылына қолданылатын қамаудың реті

- Батпақкөл ауылдық округі шекарасы
- 1,2,3,4 Жайылым айналымдары №

4. Ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттарды, мал айдау трассаларын және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілерін, сондай-ақ ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдау трассалары, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетілетін мал қорымдарын (биометриялық шұңқырларды) белгілейтін Схема (карта)

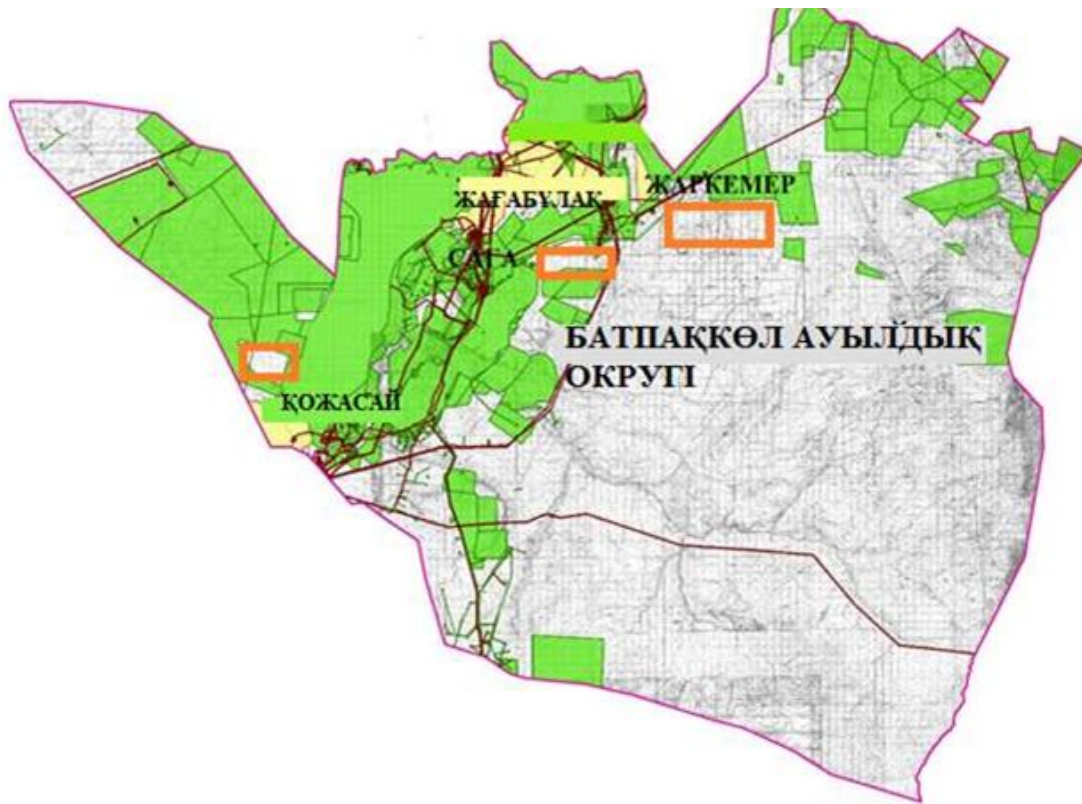

Шартты белгілер:

Мал қорымы

5. Жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

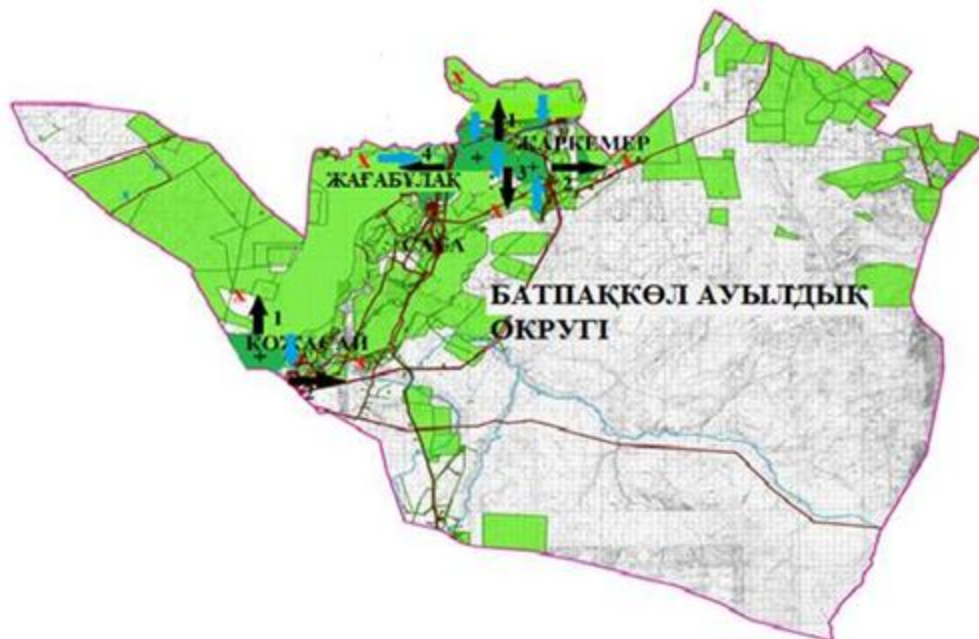

Шартты белгілер:

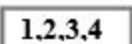

Жергілікті жағдайлар мен ерекшеліктерге қарай жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаюға халық мұқтажын қанағаттандыру үшін қажетті жайылымдардың сыртқы мен ішкі шекаралары және аяндары белгіленген картасы

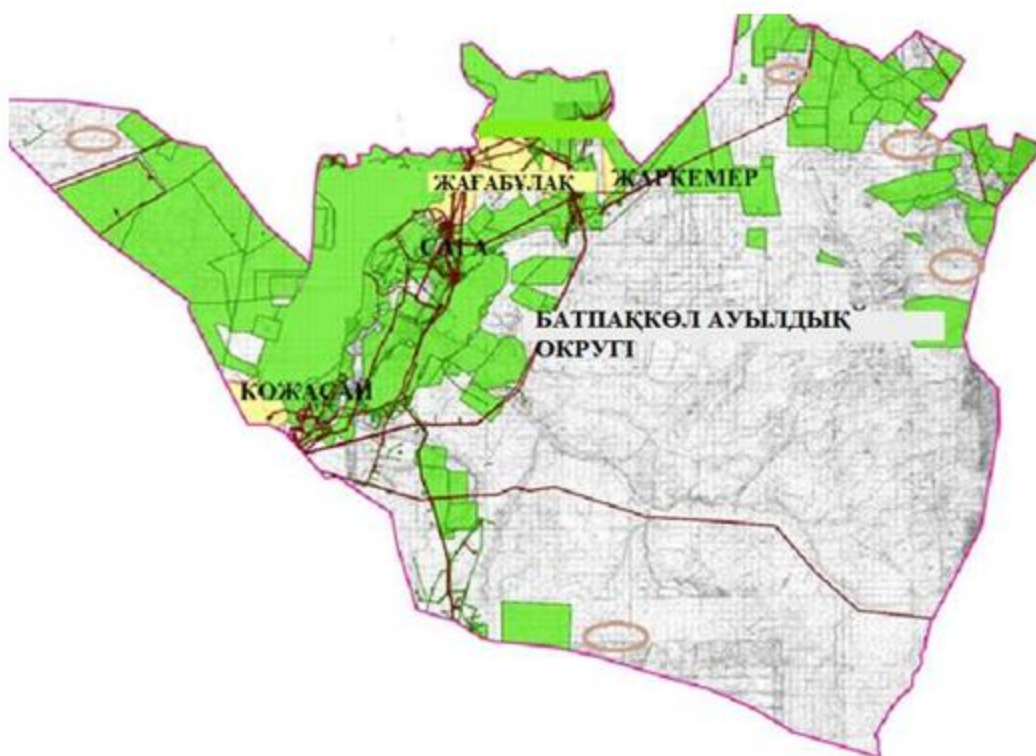
7. Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Шартты белгілер:

- Батпақкөл ауылдық округі шекарасы
- Желілік су объектілері (өзендер)
- Көлдер, өзендер, тоғандар, мал суару орындары және басқа да көздер
- Елді мекендер
- Егістік
- Табиғи жайылымдар
- Жайылым айналымдары №
- Жайылымдық инфрақұрылым объектісі
- Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю және жылжытудың маусымдық маршруттары
- Жайылым пайдаланушылардың су көздеріне қол жеткізу маршруты

8. Ауыл, ауылдық округ жанында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

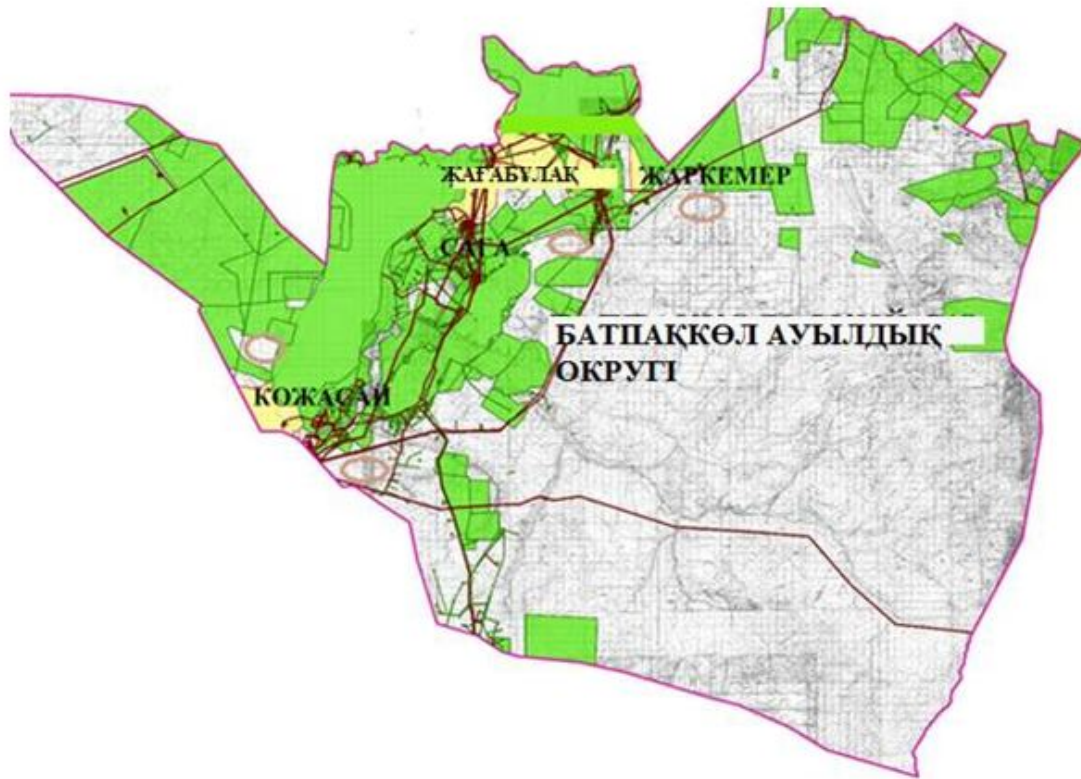

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

9. Ауылда, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

Мұғалжар аудандық
мәслихатының 2025 жылғы
16 шілдедегі № 421 шешіміне
5 қосымша

Еңбек ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспар

Осы жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар (бұдан әрі-жоспар) "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6 – бабының 4-1) тармақшасына (бұдан әрі-Заң), "мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 29 шілдедегі бұйрығына сәйкес әзірленді 2024 жылғы № 263 "жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 34831 болып тіркелген).

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, жемшөпке қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуы процестерін болғызбау мақсатында қабылданады.

Жоспарды әзірлеген кезде мыналар ескеріледі:

1) осы Жоспарға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері.

2) осы Жоспарға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері.

3) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 3 ақпандағы № 35 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19987 болып тіркелген) бекітілген Мал қорымдарының (биотермиялық шұңқырлардың) тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес қалыптастырылған мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер;

4) осы Жоспарға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер.

5) осы Жоспарға 4-қосымшаның 1-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, оларды сәйкестендіру дерекқорынан алынған ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы деректер;

6) осы Жоспарға 4-қосымшаның 2-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер.

7) осы Жоспарға 4-қосымшаның 3-кестесіне сәйкес нысан бойынша шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер.

8) екпе және аридтік жайылымдарда, орман, су қорлары мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерлерінде ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы деректер.

9) осы Жоспарға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары;

10) мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы статистикасы бойынша ресми статистикалық ақпарат.

Жоспарда мынадай қосымшалар қамтылған:

1) әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында жайылымдардың жер санаттары бөлінісінде орналасу схемасы (картасы), онда жайылымдардың шекаралары, алаңдары мен түрлері, оның ішінде шалғайдағы, маусымдық, құрғақ және екпе жайылымдар, жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттарының негізінде олардың меншік иелері немесе жер пайдаланушылар туралы мәліметтер көрсетіледі;

2) жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдар, оның ішінде қоғамдық жайылымдар белгіленген схема (карта), онда жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдардың, оның ішінде қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

3) ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілген схема (карта), онда жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетіледі;

4) ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілері, сондай-ақ мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) белгіленетін схема (карта), онда ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетіледі;

5) жайылымды пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар белгіленген схема (карта).

6) халықтың жеке ауласындағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдарды белгілейтін схема (карта), онда жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі.

7) суды тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, қазандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы, онда жануарлардың су көздеріне қарай жүріп-тұру маршруттары көрсетіледі.

8) ауыл шаруашылығы жануарларының басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы, онда ауыл шаруашылығы жануарларының басын орналастыруға арналған шалғайдағы жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

9) ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі;

10) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте жайылымдарды ұтымды пайдалану үшін қажетті талаптар:

"Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің

№ р/с	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	елді мекеннің атауы	Жайылымдардың жалпы алаңы, гектар	1	2	3	4	5
	Еңбек ауылдық округ	154841000	Сағашилі Басшилі Тепсең Қарабұлақ Темір көпір	13995 7584 6648					

Кестенің жалғасы

Жайылым алаңы мен түрлері					
жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыруға арналған, гектар	көпшілік пайдаланатын, мың гектар	шалғайдағы, гектар	маусымдық, гектар	аридтік, гектар	екпе жайылымдар, гектар
6	7	8	9	10	11
13995	13995				
7584	7584	0	0	0	0
6648	6648				

Еңбек ауылдық округінің аумағында шалғайдағы, маусымдық, аридтік және екпе жайылымдар жоқ. Округте 48 агроқұрылым жұмыс істейді, оларға 83 436 гектар жайылым бекітілген.

3-кесте. Жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде меншік иелері мен жер пайдаланушылар туралы мәліметтер

р/с №	Меншік иелерінің, жер пайдаланушылардың атауы	Бизнес сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Жайылымдар алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5
1	"Атадастүр" ш/қ	810620400521	02-027-010-047	1,011
	"Атадастүр" ш/қ	810620400521	02-027-010-048	0,886
	"Атадастүр" ш/қ	810620400521	02-027-010-367	
2	"Сағыныш" ш/қ	040864019403	02-027-010-275	0,285
	"Сағыныш" ш/қ	040864019403	02-027-010-276	0,180
3	"Арыс" ш/қ	041164023111	02-027-010-196	0,096

	"Арыс" ш/қ	041164023111	02-027-017-336	1,911
4	"Жан" ш/қ	070664002556	02-027-010-146	0,178
5	"Бирлик-К" ш/қ	111264016554	02-027-010-353	0,189
6	"Саян" ш/қ	090564008981	02-027-010-326	0,493
	"Саян" ш/қ	090564008981	02-027-002-015	0,656
	"Саян" ш/қ	090564008981	02-027-002-210	0,507
	"Саян" ш/қ	090564008981	02-027-010-331	0,856
7	"Абай" ш/қ	070664026038	02-027-010-057	0,816
	"Абай" ш/қ	070664026038	02-027-010-263	0,050
8	"Жарасхан" ш/қ	060664028340	02-027-010-323	0,173
	"Жарасхан" ш/қ	060664028340	02-027-010-053	0,187
	"Жарасхан" ш/қ	060664028340	02-027-010-054	0,295
9	"Асқар" ш/қ	100464002130	02-027-010-049	0,842
	"Асқар" ш/қ	100464002130	02-027-010-257	0,270
	"Асқар" ш/қ	100464002130	02-027-010-258	0,323
	"Асқар" ш/қ	100464002130	02-027-010-202	0,225
	"Асқар" ш/қ	100464002130	02-027-010-316	0,780
	"Асқар" ш/қ	100464002130	02-027-010-203	0,259
	"Асқар" ш/қ	100464002130	02-027-010-375	0,728
	"Асқар" ш/қ	100464002130	02-027-010-379	1,102
10	"Бейбарыс" ш/қ	040664025649	02-027-010-259	0,320
	"Бейбарыс" ш/қ	040664025649	02-027-010	0,618
11	"Тайбурыл" ш/қ	570901302587	02-027-010-037	7,867
	"Тайбурыл" ш/қ	570901302587	02-027-010-121	2,156
	"Тайбурыл" ш/қ	570901302587	02-027-007-142	1,056
	"Тайбурыл" ш/қ	570901302587	02-027-010-297	1,627
	"Тайбурыл" ш/қ	570901302587	02-027-010-298	0,568
	"Тайбурыл" ш/қ	570901302587	02-027-010	1,347
	"Тайбурыл" ш/қ	570901302587	02-027-010-352	1,431
12	"Үмбет" ш/қ	610215301758	02-027-010-302	0,815
13	"Байқар" ш/қ	060664027554	02-027-010-035	4,564
	"Байқар" ш/қ	060664027554	02-027-010-036	2,115
	"Байқар" ш/қ	060664027554	02-027-010-300	0,633
	"Байқар" ш/қ	060664027554	02-027-010315	1,341
	"Байқар" ш/қ	060664027554	02-027-010-354	0,192
14	"Ел-қоныс" ш/қ	060464028203	02-027-010-110	0,050
	"Ел-қоныс" ш/қ	060464028203	02-027-010-034	1,991
	"Ел-қоныс" ш/қ	060464028203	02-027-010-061	2,252
	"Ел-қоныс" ш/қ	060464028203	02-027-010-062	0,337
	"Ел-қоныс" ш/қ	060464028203	02-027-010-216	0,509
15	"Али-Бейбарыс" ш/қ	111264020057	02-027-010-068	0,286
	"Али-Бейбарыс" ш/қ	111264020057	02-027-010-184	0,216

	"Али-Бейбарыс" ш/қ	111264020057	02-027-010-348	1,995
16	"Тугыр" ш/қ	130464021975	02-027-010-098	0,545
17	"Абылай" ш/қ	80564016693	02-027-010-090	0,245
18	"Алтынгүл" ш/қ	130664001761	02-027-010-084	0,425
19	"Ануар" ш/қ	780303403029	02-027-010-159	0,374
	"Ануар" ш/қ	780303403029	02-027-010-217	0,400
	"Ануар" ш/қ	780303403029	02-027-010-327	0,440
20	"Заря" ш/қ	40364062137	02-027-010-125	0,585
	"Заря" ш/қ	40364062137	02-027-010-126	0,220
	"Заря" ш/қ	40364062137	02-027-010-191	0,411
21	"Нүргүл" ш/қ	650126301533	02-027-010-096	0,450
22	"Ж-Жандос" ш/қ	50564024341	02-027-010-170	0,149
	"Ж-Жандос" ш/қ	50564024341	02-027-010-304	1,060
	"Ж-Жандос" ш/қ	50564024341	02-027-010-283	0,453
23	"Гүлден" ш/қ	051064021515	02-027-010-182	0,187
	"Гүлден" ш/қ	051064021515	02-027-010-183	0,070
24	"Тим-Ол" ш/қ	120264020313	02-027-010-086	0,258
25	"Жұлдыз-А" ш/қ	090764009322	02-027-010-236	0,061
26	"Вайнах" ш/қ	060564028099	02-027-010-278	0,664
	"Вайнах" ш/қ	060564028099	02-027-010-231	0,162
	"Вайнах" ш/қ	060564028099	02-027-010-309	0,441
	"Вайнах" ш/қ	060564028099	02-027-010-303	0,512
	"Вайнах" ш/қ	060564028099	02-027-010-344	0,401
27	"Есмұрат " ш/қ	130564023102	02-027-010-301	0,515
	"Есмұрат " ш/қ	130564023102	02-027-010-	0,259
28	"Жанай" ш/қ	130364012060	02-027-010-299	0,431
	"Жанай" ш/қ	130364012060	02-027-010-318	0,598
29	"Аяна" ш/қ	940111450339	02-027-010-307	0,791
30	"Шынғыс-К" ш/қ	150764013552	02-027-010-308	0,449
31	"Көркем" ш/қ	700226301628	02-027-010-319	0,888
32	"Ернияз" ш/қ	610212401361	02-027-010-320	1,405
33	"Ақмаржан" ш/қ	870405300110	02-027-010-321	1,506
34	"Әлихан" ш/қ	600130301229	02-027-010-322	2,076
35	"Нұр-Арыс" ш/қ	180664029332	02-027-010-329	0,614
	"Нұр-Арыс" ш/қ	180664029332	02-027-010-347	0,536
	"Нұр-Арыс" ш/қ	180664029332	02-027-010	0,982
36	"Диас" ш/қ	190664016848	02-027-010-330	0,750
37	"Берекет" ш/қ	830309302316	02-027-010-365	0,334
38	"Adal-Agro" ш/қ	060940017876	02-027-010-024	0,397
39	"Нұрсұлтан" ш/қ	930226300706	02-027-010-371	0,077
	"Нұрсұлтан" ш/қ	930226300706	02-027-010-372	0,362

40	"Жалғасбайлық" ш/к	740728302127	02-027-010-380	0,146
41	"Мұхтар" ш/к	811103302721	02-027-010-383	0,025
42	"Бекжан" ш/к	740127399043	02-027-	0,215
43	"Жиеней" ЖШС	970840003836	02-027-010-214	1,169
	"Жиеней" ЖШС	970840003836	02-027-010-215	2,861
44	"Тагдыр и Т" ЖШС	990140005870	02-027-010-043	3,178
	"Тагдыр и Т" ЖШС	990140005870	02-027-010-317	1,000
45	"Қасиет АК" ЖШС	990140006778	02-027-010-091	3,071
	"Қасиет АК" ЖШС	990140006778	02-027-010-092	1,224
46	"КазТатМунай" ЖШС	600500033253	02-027-010-248	0,069
47	"Аграрная кредитная корпорация" АҚ	010340000953	02-027-008-668	0,034
48	"Талап МТС Сервис" АШК	170140030276	02-027-010-284	0,415
	жиыны			83,436

Ескерту: аббревиатуралардың транскрипциясы: ш / к – шаруа қожалығы;

Ауылдық округ аумағындағы ауыл шаруашылығы жануарларының саны: ірі қара мал-2217; қой мен ешкі – 5196 және жылқы-412 бас.

Сағашилі ауылында: ірі қара мал – 901, қой мен ешкі – 2722, жылқы-210 бас.

Басшилі ауылында: ірі қара мал – 646, қой мен ешкі – 1549, жылқы-136 бас.

Тепсең Қарабұлақ ауылында: ірі қара мал –385, қой мен ешкі – 291 бас, жылқы 48 бас.

Темір көпір ауылында: ірі қара мал – 285, қой мен ешкі – 634, жылқы-18 бас.

Ауылдық округтің жайылымдық жемшөптерінің қоректік коэффициенті 0,28 жем шөп бірлігіне дейін болады. Бұл 100 кг жайылымдық жемде табиғи ылғалдылықта 28-ге дейін жем бірлігі бар дегенді білдіреді. Жайылымдық жемшөптің осындай қоректік коэффициентімен тәулігіне: ірі қара мал -32 кг; ұсақ мал -6,4 кг; жылқы – 35,7 кг; жайылым кезеңінде 240 күн: ірі қара мал -7680 кг; ұсақ мал -1536 кг; жылқы-8568 кг мал азығы қажет. Өнімділігі 1020 кг/га және жайылымдық жемнің қоректік коэффициенті 0,28 жем. Мал жаю жүктемесі: ІҚМ-7,7; ұсақ мал-1,5 және жылқы-бір басына 8,4 гектар.

4-кесте. Жайылымдарды бөлу

№ п/п	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Елді мекен атауы	Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар	
				Ірі қара мал	Ұсақ мал
1	2	3	4	5	6
			Сағашилі	6937	4083

	Еңбек ауылдық округі	154841000	Басшилі	4974	2323
			Тепсең Қарабұлақ	2964	436
			Темір көпір	2194	951

Кестенің жалғасы

Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар		Көпшілік пайдаланатын жайылымдардың алаңы, гектар	Шалғайдағы жайылымдар алаңы, гектар
жылқылар	түйелер		
7	8	9	10
1764	0	13995	0
1142	0	7584	0
403	0	6648	0
151	0	0	0

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю үшін 28322 га қажет.

Ірі қара мал – 2217; қой мен ешкі – 5196 және жылқы – 412 бас Қоғамдық жайылымдарда жайылады, ауданы 28227 гектар, алыстағы жайылымдарда 0 Бас жайылады, ауданы 0 мың гектар.

Еңбек ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылатын малға жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді. Алайда, Басшилі елді мекенінде жайылымдардың тапшылығы 855 га, Темір көпір елді мекенінде 3296 га құрады, осыған байланысты жайылымдық аумақтарды елді мекендер арасында қайта бөлуді қарастыру қажет.

5-кесте. Қажетті қосымша жайылымдар

р/с №	Босалқы жерлерден қажет етілетін қосымша жайылымдар, мың гектар	Қосымша берілетін жайылымдар	
		жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар, мың гектар	жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыру мақсатында резервке қойылуға тиіс жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4

Еңбек ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 2 қосымша

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері

		Табиғи азықтық алқаптар			
--	--	-------------------------	--	--	--

Табиғи азықтық алқаптардың жіктелуі бойынша және түсініксіз бойынша шифрлар, күні	Контурлар мен сипаттамалар нөмірі (жақша ішінде)	типтерінің (айырмаларының, түрлендірулерінің) жер бедеріне топыраққа байланыстырылған атауы. Басқа жерлер мен алқаптардың атауы	Алқап түрі	Контурдағы пайыздық қатынас	Алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5	6
Еңбек ауылдық округі	14, 12, 172, 144, 52,	Селеулі-бетегелі - әртүрлі шөптер және жусанды, бұталы өсімдіктері бар дала жайылымдары	Жазық жайылымдар мен шабындықтар	Селеулі бетегелі – 60% Әртүрлі шөптер – 40%	33,5

кестенің жалғасы

Заманауи пайдаланылуы	Жалпы түсімділік, гектарына центнерден (зерттеп-қарау жылы)	Орташа жыл ішінде желінетін өсімдіктердің түсімділігі: құрғақ массаның гектарына центнерден, азық бірлігінің гектарына центнерден, қорытылатын протеиннің гектарына килограмм					
		маусымдар бойынша жайылымдық азық					
		шабындық	шабылатын жайылым	көктем	жаз	күз	қыс
7	8	9	10	11	12	13	14
Жыл бойы	10,5	-	-	8,8	9,3	10,1	5,1

Кестенің жалғасы

Контур бойынша есептелген түсімділік: құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Кормозапас по контуру: центнеров на гектар сухой массы (числитель), центнеров на гектар кормовых единиц (знаменатель)	Дақылдық-техникалық жай-күй, дәрілік өсімдіктердің бар-жоғы	Пайдалану бойынша ұсыныстар, малдың түрі. Жақсарту жөнінде ұсынылған шаралар
15	16	17	18
8,3 2324	278050 77854	қанағаттанарлық	Ұсақ және ірі қара мал және жылқы үшін учаскелерді ауыстырып қолдау

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу мәліметтері

Географиялық орналасуы

Сағашилі - Қазақстанның Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданындағы ауыл. Еңбек ауылдық округінің әкімшілік орталығы. Қандыағаш қаласының орталығынан солтүстікке қарай 25 шақырым жерде орналасқан.

Климаты

Ауылдық округтің климаты құрғақ дала аймағына жатады, қысы ұзақ қатал, қысқа ыстық жазда, қыс пен жаздың температурасының күрт қарама-қайшылықтарымен, жылдық жауын-шашынның аздығымен, құрғақшылықпен сипатталады.

Топырақ

Топырақ негізінен қоңыр және қызыл қоңыр, гумусы аз. Геоботаникалық зерттеу нәтижесінде жайылымдардың мынадай түрлері анықталды: әртүрлі, селеулі-бетегелі жусанды және бетегелі-жусанды, тобылғы-қараған бұталы өсімдіктер. Шөптерде: жусан, бұйырғын, тасбұйырғын, күйреуік, изен, шөгінді, блюграсс, бетеге, камфоросма, қауырсынды шөп, екпе шөп, ши, тамарикс, шабындық, көкпек, бидай шөптері, вострец, астрагал, тобылғы, қараған, шабындық кездеседі. Ауылдық округ жайылымдарының жалпы проективті жабыны жалпы алаңның 60% құрайды. Қыша, квиноа, адыраспан, ошаған, сафора сияқты шөптердің 3% - от улы және зиянды өсімдіктердің болуы. Бұл жайылымдардың потенциалды өнімділігі табиғи ылғалдылықта 10,5 ц/га дейін болды.

Мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер

Ауылдық округте бір мал қорымы бар.

Еңбек ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 3 қосымша

Жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер

p/c №	Жайылымдық инфрақұрылым объектілері	Жұмыс істеп тұрған жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің саны, бірлік	Құрылысты (реконструкцияны) талап ететін, бірліктер	Ұзындығы, километр	Алаңы, мың шаршы метр
1	2	3	4	5	6
1.	Суландыру құрылысжайлары (ұңғымалар, құбырлы және шахталы құдықтар, апандар)				
2.	Құрылысжайлар, көпірлер, жолдар	1		0,1	0,1
3.	Мал айдайтын жолдар, малды аялдануға арналған				

	алаңдар мен суат алаңдары				
4.	Қойларды тоғытуға арналған ыдыстар, қоралар және қоршалған жерлер, жайылымдардың қоршаулары, шарбақтар (оның ішінде электрлі шарбақтар), ауыл шаруашылығы жануарларын қоршап-бөлшектеп жаюға арналған қашалар				
5.	Ауыл шаруашылығы жануарларын ветеринариялық емдеуге арналған өткелектер	1			0,025
6.	Электр және жылу энергиясымен қамтамасыз етуге арналған құрылысжайлар мен объектілер, жаңартылатын және баламалы энергия көздері пайдаланылатын объектілер				
7.	Сумен жабдықтау объектілері және тіршілікті қамтамасыз етудің басқа да түрлері, персоналдың маусымдық тұруына арналған құрылысжайлар				

және жайылымдарды күтіп-ұстау мен пайдалану үшін қажетті өзге де мүлік				
--	--	--	--	--

Еңбек ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 4 қосымша

1 –кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, олардың саны туралы деректер

р/с №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Иесінің типі	Иесінің бизнес сәйкестендіру нөмірі/ жеке сәйкестендіру нөмірі
1	2	3	4	5
1	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Атадастүр" ш/қ	810620400521
2	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Сағыныш" ш/қ	040864019403
3	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Арыс" ш/қ	041164023111
4	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Жан" ш/қ	070664002556
5	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Бирлик-К" ш/қ	111264016554
6	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Саян" ш/қ	090564008981
7	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Абай" ш/қ	070664026038
8	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Жарасхан" ш/қ	060664028340
9	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Асқар" ш/қ	100464002130
10	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Бейбарыс" ш/қ	040664025649
11	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Тайбурыл" ш/қ	570901302587
12	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Үмбет" ш/қ	610215301758
13	154841000	Еңбек ауылдық округі	"Байқар" ш/қ	060664027554

14	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Ел-қоныс" ш/қ	060464028203
15	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Али-Бейбарыс" ш/қ	111264020057
16	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Тугыр" ш/қ	130464021975
17	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Абылай" ш/қ	80564016693
18	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Алтынгүл" ш/қ	130664001761
19	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Ануар" ш/қ	780303403029
20	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Заря" ш/қ	40364062137
21	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Нүргүл" ш/қ	650126301533
22	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Ж-Жандос" ш/қ	50564024341
23	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Гүлден" ш/қ	051064021515
24	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Тим-Ол" ш/қ	120264020313
25	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Жұлдыз-А" ш/қ	090764009322
26	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Вайнах" ш/қ	060564028099
27	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Есмұрат " ш/қ	130564023102
28	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Жанай" ш/қ	130364012060
29	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Аяна" ш/қ	940111450339
30	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Шынғыс-К" ш/қ	150764013552
31	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Көркем" ш/қ	700226301628
32	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Ернияз" ш/қ	610212401361
33	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Ақмаржан" ш/қ	870405300110
34	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Әлихан" ш/қ	600130301229
35	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Нұр-Арыс" ш/қ	180664029332
36	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Диас" ш/қ	190664016848

37	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Берекет" ш/қ	830309302316
38	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Адал-Агро" ш/қ	060940017876
39	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Нұрсұлтан" ш/қ	930226300706
40	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Жалғасбайлық" ш/қ	740728302127
41	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Мұхтар" ш/қ	811103302721
42	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Бекжан" ш/қ	740127399043
43	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Жиеней" ЖШС	970840003836
44	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Тағдыр и Т" ЖШС	990140005870
45	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Қасиет АҚ" ЖШС	990140006778
46	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Аграрная кредитная корпорация" АҚ	010340000953
47	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"КазТатМунай" ЖШС	600500033253
48	154841000	Еңбек округі	ауылдық	"Талап МТС Сервис" АШК	170140030276

кестенің жалғасы

Жеке тұлғалардың аты, әкесінің аты (бар болса), тегі немесе заңды тұлғалардың атауы	Мал басының саны, бас			
	Ірі кара мал	Ұсақ мал	жылқылар	түйелер
6	7	8	9	10
Нурбаев Жубаназар	70		167	
Сагимбаев Амантай	20	48	29	
Балаушин Турсынбай	69	82	34	
Сағындыков Елтай	25	78		
Койшыгарин Жоламан	53		18	
Айтпагамбетов Турганбай	18		184	
Кенжебаев Кайрат	67	75	1	
Даулетов Ержан	68	54	21	
Калин Нурболат	237		161	
Нурлыбаева Гулбаршын	25		29	

Елеуов Тажигали	245		2079	146
Мырзатаев Т			237	
Баймбетова Гульжан	613		509	
Байтулеков Елеусин				
Даулбаев Еркін	358	58	17	
Айдар Ақтан			10	
Уразжанов Талғат	23	60	15	
Молдабаев Бисенгали	41	10	28	
Тыржанова Ақманат	118	195	30	
Мурзагулов Аманат	15		54	
Ергузов Самат			50	
Жарменов Аалмат	65		88	
Баханов Жанат	17	60		
Накбаев Каден	6		20	
Сагиндыков Марат	16	6		
Айсаханов Анзор	320			
Есмагамбетов Мурат	101		100	
Абенов Жанай	409		286	
Монашев Бауыржан			101	
Давулбаев Ж			20	
Абрашев Бауыржан	11	9	34	
Калниязова К	189	44	46	
Ертаев Азамат				
Хамзин Самат				
Жаңбырбайқызы А	242	541	110	11
Мамбетова Нүргүл	3	102		
Утебаев Руслан	7		16	
Койшыбаев Сабыржан				
Ерғали Еркебұлан	142		154	
Тлесов Нұрлан	112	60	31	
Қосыбаев Аслан				
Изғалиев Еркінбай	62	30	40	
Каласова Орынша	12	203	72	
Мурзатаев Дүйсен	466	186		
	204	50	25	
	50			

2-кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер

№ п/п	Әкімшілік-ау мақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны			
			Ірі қара мал			
			бұқалар	сиырлар	қашарлар	бұқашықтар
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:	Еңбек	0	14	0	0

Кестенің жалғасы

Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны						
Ұсақ мал			Жылқылар		Түйелер	
койлар және ешкілер	төл (тоқтылар, шыбыштар)	төл (еркек тоқтылар, текешіктер)	айғырлар, биелер	төл	түйелер	төл
8	9	10	11	12	13	14
9	0	0	2	0	0	0

3- кесте. Шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер

р/с №	Әкімшілік-ау мақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Численность поголовья, голов			
			Ірі қара мал		Ұсақ мал	
			жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:					

Кестенің жалғасы

Численность поголовья, голов			
Жылқылар		Түйелер	
жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
8	9	10	11

Екпе және құрғақ жайылымдарда, орман, су қорлары жерлерінде және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың ерекшеліктері туралы деректер

Екпе жайылымдар мен аридтік жайылымдарда ауылшаруашылық жануарларын жаю әртүрлі факторлармен, соның ішінде өсімдік жамылғысының түрімен, қоршаған орта жағдайларымен және басқару әдістерімен ерекшеленеді. Өсімдік жамылғысы адам қалыптастыратын екпе жайылымдарда жайылым көбінесе бақыланатын және қарқынды басқарылатын болады, бұл жемшөптің өнімділігі мен сапасын оңтайландыруға мүмкіндік береді. Аридтік жайылымдар, керісінше, аз өсімдіктермен және қатал жағдайлармен сипатталады, бұл тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін бейімделгіш жайылым стратегияларын қажет етеді.

Еңбек ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 5 қосымша

Ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары

жылдар	Учаскелердің нөмірлері			
	I	II	III	IV
бірінші жыл	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске
екінші жыл	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым
үшінші жыл	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым
төртінші жыл	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым

Ауылдық округтің жайылымдары маусымдық болып табылады. Түрлік құрамына байланысты маусымдық жайылымдарда мал жаю жемшөптің қоректенуге жарамдылығымен және оның өнімділігін сақтау ұзақтығымен анықталады. Көктемгі жайылымдар эфемерлердің қайта өсуімен қолданылады. Жазда (бидай шөптері, дәнді-шөптер); көктемде (қауырсын шөптері басым шымтезек-жусан, қауырсынды-типті-тар жусан), күзде (жусан-дәнді дақылдар) және қыста (жартылай бұта - солянка). Жайылымдарды оларды қорғау шараларын сақтамай пайдалану көбінесе жайылымдардың тозып кетуіне, әртүрлі дәрежедегі деградацияға әкеледі. Сондай-ақ, қажетті (оңтайлы) маусымда шөпті пайдаланбау 40-70% жем бірлігін және 60-80% ақуызды жоғалтуға әкеледі. Осыған байланысты жыл сайын жаңартылатын ресурстың жоғалуын болдырмау үшін әрбір учаске өз мерзімінде пайдаланылуы тиіс.

Жайылым алаңдарын жекелеген жайылымдық учаскелерге бөлу;

Әр маусымның (күндердің) жайылым ұзақтығы белгілі бір жылдың шарттарымен анықталады. Жануарларды жаю ауа температурасының +10oC тұрақты көрсеткішіне жеткенде басталуы керек. Жайылым биіктігі 15-20 см қар жамылғысымен аяқталады.

Ауылдық округтің көктемгі жайылымдары селеулі-жусан, қауырсын-бетегелі жусан типтері басым. Жайылымның ұзақтығы **көктемгі жайылымдарда** (сәуір-маусым) – 70 күнді құрайды.

Жазғы жайылымдар бидай шөптері, дәнді дақылдар мен шөптердің түрлерімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (маусым-қыркүйек) 70 күн.

Күзгі жайылымдар жусан-жарма түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қыркүйек-қараша) 70 күн.

Қысқы жайылымдар бұта-солянка түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қараша-желтоқсан) 30 күн.

Ауыл шаруашылығы жануарларының орташа тәуліктік су тұтынуы:

Жазғы уақытта (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-55;

қысыр сиырлар-50;

2 жасқа дейінгі нетели-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-20;

жатырды емізбейтін жұмысшы жылқылар-50;

асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-50;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-40;

7 айға дейінгі құлындар – 10;

ересек қой-8;

1 жасқа дейінгі жас қой-3.

Көктем және күз мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-45;

қысыр сиырлар-40;

2 жасқа дейінгі баспақтар-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-40;

асыл тұқымды жылқылар,

емізетін жатырлар-40;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-30;

7 айға дейінгі құлындар-6;

ересек қойлар-5.

Қыс мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-35;

қысыр сиырлар-30;

2 жасқа дейінгі баспақтар-25;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-30;

асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-30;

1,5 жасқа дейінгі құлындар – 20;

ересек қойлар-3.

Ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі. Ақкемер ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді жайылатын мал. Алайда, Басшилі елді мекенінде жайылымдардың тапшылығы 855 га, Темір көпір елді мекенінде 3296 га га құрады, осыған байланысты жайылымдық аумақтарды елді мекендер арасында қайта бөлуді қарастыру қажет.

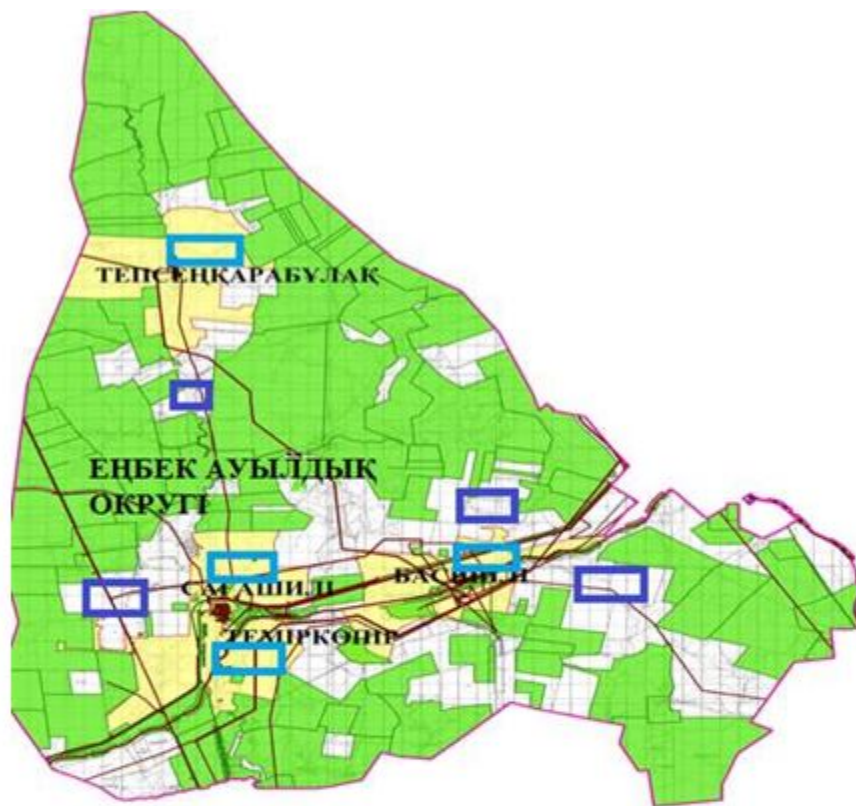
1. Құқық белгілейтін құжаттар негізінде жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде Еңбек ауылдық округі аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы)

Шартты белгілер:

- Еңбек ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар (жер пайдаланушылардың жер учаскелері)
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар

2. Жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған жайылымдарды, оның ішінде жайылымдардың, оның ішінде жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен аяндары көрсетілетін қоғамдық жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

Шартты белгілер:

- Еңбек ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар
- Күз, қыс кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер
- Көктем, жаз кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер

3. Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілетін жайылым айналымдарының ұсынылатын схемалары көрсетілген Схема (карта)

жылдар	1 қамау көктем	2 қамау көктем-жаз	3 қамау көктем-жаз-күз	4 қамау күз

2025	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу
2026	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2027	көктемгі-жазғы маусым 1	Летний период 2	Күзгі маусым 3	демалу
2028	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2029	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу

ескерту: 1, 2, 3, 4 жылына қолданылатын қамаудың реті

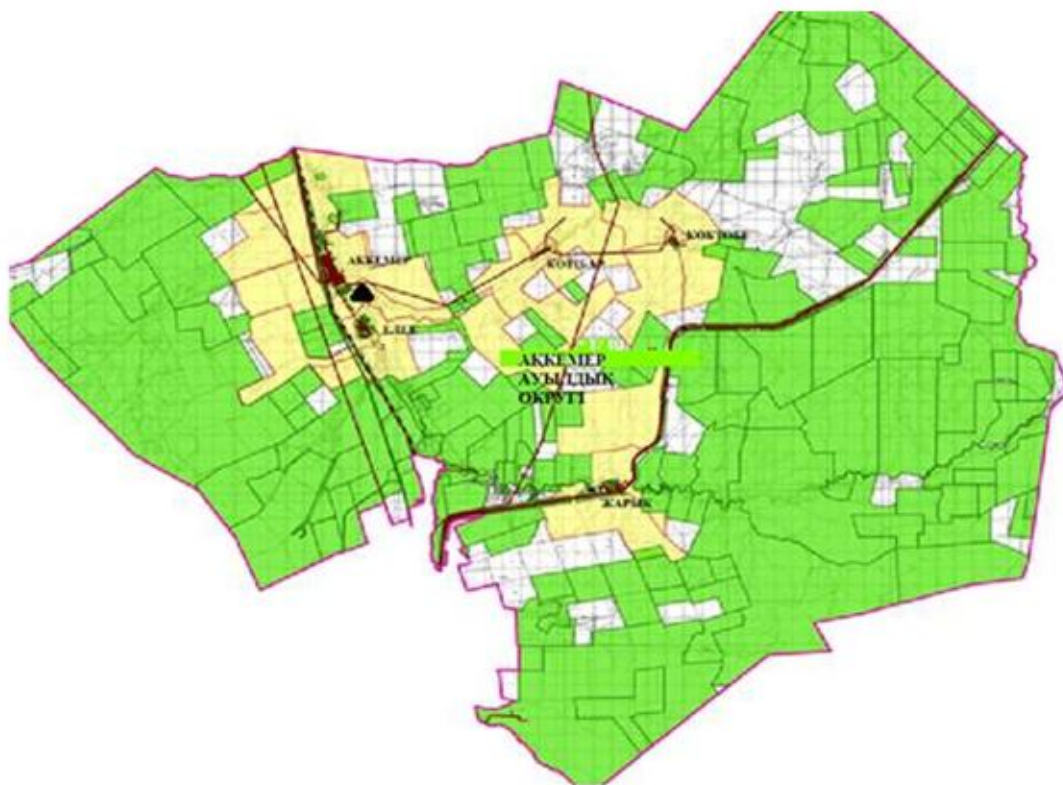
Еңбек ауылдық округі шекарасы

1,2,3,4

Жайылым айналымдары №

4. Ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттарды, мал айдау трассаларын және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілерін, сондай-ақ ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдау трассалары, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық

шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетілетін мал қорымдарын (биометриялық шұңқырларды) белгілейтін Схема (карта)

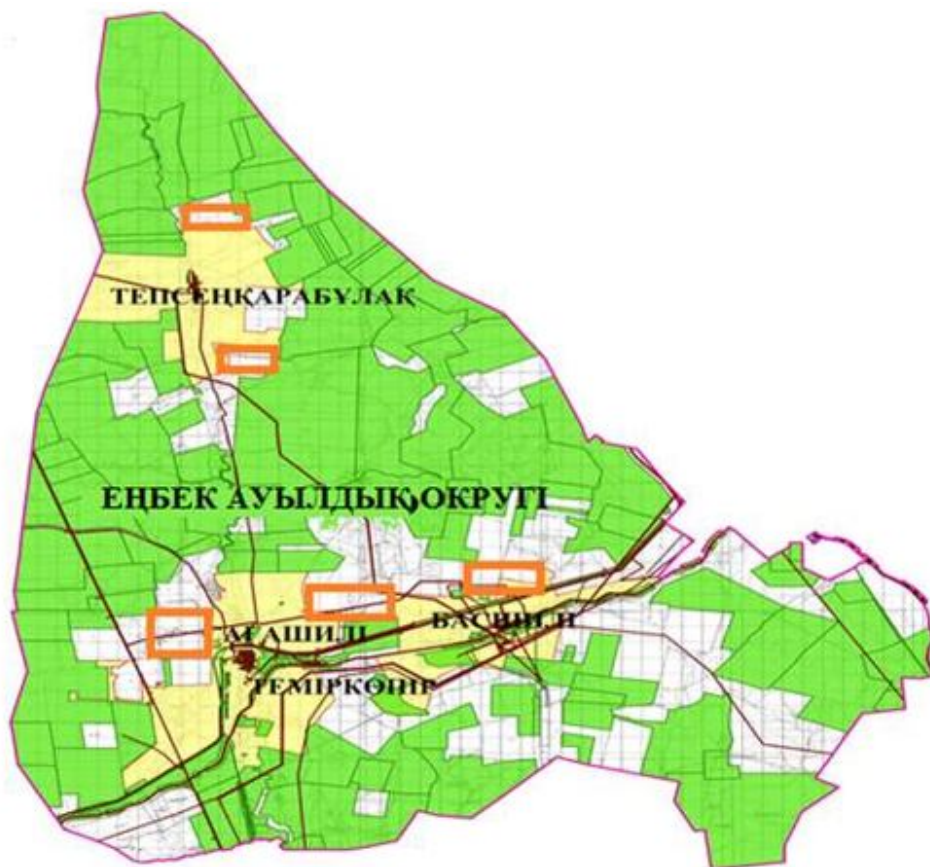

Шартты белгілер:

Мал қорымы

5. Жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

Шартты белгілер:

Жергілікті жағдайлар мен ерекшеліктерге қарай жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаюға халық мұқтажын қанағаттандыру үшін қажетті жайылымдардың сыртқы мен ішкі шекаралары және алаңдары белгіленген картасы

7. Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Шартты белгілер:

- Аккемер ауылдық округі шекарасы
- Желілік су объектілері (өзендер)
- Көлдер, өзендер, тоғандар, мал суару орындары және басқа да көздер
- Елді мекендер
- Егістік
- Табиғи жайылымдар
- 1,2,3,4 Жайылым айналымдары №
- Жайылымдық инфрақұрылым объектісі
- Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю және жылжытудың маусымдық маршруттары
- Жайылым пайдаланушылардың су көздеріне қол жеткізу маршруты

8. Ауыл, ауылдық округ жанында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

9. Ауылда, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

Мұғалжар аудандық
мәслихатының 2025 жылғы
16 шілдедегі № 421 шешіміне
6 қосымша

Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспар

Осы жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар (бұдан әрі-жоспар) "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6 – бабының 4-1) тармақшасына (бұдан әрі-Заң), "мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 29 шілдедегі бұйрығына сәйкес әзірленді 2024 жылғы № 263 "жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 34831 болып тіркелген).

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, жемшөпке қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуы процестерін болғызбау мақсатында қабылданады.

Жоспарды әзірлеген кезде мыналар ескеріледі:

1) осы Жоспарға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері.

2) осы Жоспарға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері.

3) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 3 ақпандағы № 35 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19987 болып тіркелген) бекітілген Мал қорымдарының (биотермиялық шұңқырлардың) тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес қалыптастырылған мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер;

4) осы Жоспарға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер.

5) осы Жоспарға 4-қосымшаның 1-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, оларды сәйкестендіру дерекқорынан алынған ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы деректер;

6) осы Жоспарға 4-қосымшаның 2-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер.

7) осы Жоспарға 4-қосымшаның 3-кестесіне сәйкес нысан бойынша шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер.

8) екпе және аридтік жайылымдарда, орман, су қорлары мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерлерінде ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы деректер.

9) осы Жоспарға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары;

10) мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы статистикасы бойынша ресми статистикалық ақпарат.

Жоспарда мынадай қосымшалар қамтылған:

1) әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында жайылымдардың жер санаттары бөлінісінде орналасу схемасы (картасы), онда жайылымдардың шекаралары, алаңдары мен түрлері, оның ішінде шалғайдағы, маусымдық, құрғақ және екпе жайылымдар, жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттарының негізінде олардың меншік иелері немесе жер пайдаланушылар туралы мәліметтер көрсетіледі;

2) жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдар, оның ішінде қоғамдық жайылымдар белгіленген

схема (карта), онда жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдардың, оның ішінде қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

3) ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілген схема (карта), онда жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетіледі;

4) ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілері, сондай-ақ мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) белгіленетін схема (карта), онда ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетіледі;

5) жайылымды пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар белгіленген схема (карта).

6) халықтың жеке ауласындағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдарды белгілейтін схема (карта), онда жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі.

7) суды тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, қазандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы, онда жануарлардың су көздеріне қарай жүріп-тұру маршруттары көрсетіледі.

8) ауыл шаруашылығы жануарларының басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы, онда ауыл шаруашылығы жануарларының басын орналастыруға арналған шалғайдағы жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

9) ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі;

10) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте жайылымдарды ұтымды пайдалану үшін қажетті талаптар:

"Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 14 сәуірдегі № 3-3/332 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын сақтау;

жайылым айналымын және суды пайдалану көздерін ескере отырып жайылымдарды пайдалану;
 жайылым алаңдарын жекеленген өріс учаскелеріне бөлу;
 жайылым учаскелерін жыл маусымдары бойынша кеңістікте және уақытпен (маусым, жыл ішінде) кезектестіру;
 жайылым айналымы учаскелерінің бірін жайылымсыз және ауыл шаруашылығы жануарларынсыз жыл сайын қалдыру.

Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 1 қосымша

Өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері 1-кесте. Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінің жер санаттары бойынша жайылымдарды бөлу, гектар

Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Жерлің санаттары	
		ауыл шаруашылығы мақсатындағы	елді мекендердің
1	2	3	4
Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	154843000	101990	23730

Кестенің жалғасы

Жерлің санаттары					жерлер жиыны
өнеркәсіп, көлік және өзге де ауыл шаруашылығы мақсатындағы емес	ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың	орман қорының	су қорының	босалқы жер	
5	6	7	8	9	10
4311	0	21461	0	20306	171798

Әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінде 5 ауылдық елді мекен бар. Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округі аумағының жалпы ауданы 171798 гектар. Санаттар бойынша жерлер: ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер - 101990 гектар; елді мекендердің жерлері – 23730 гектар, орман қоры – 21461 гектар, өнеркәсіп жерлері – 4311 гектар, босалқы жерлер – 20306 гектра болып бөлінеді. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың, су қорының жерлері жоқ.

2-кесте. Елді мекеннің жайылымдарын бөлу, гектар

Әкімшілік-аумақтық	Жайылымдардың
ық	

№ р/с	Ауылдық округ атауы	объектілер жіктеушінің коды	елді мекеннің атауы	жалпы алаңы, гектар	1	2	3	4	5
	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округ	154843000	Қаракөл Жаңатұрмыс	134369442					

Кестенің жалғасы

Жайылым алаңы мен түрлері					
жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыруға арналған, гектар	көпшілік пайдаланатын, мың гектар	шалғайдағы, гектар	маусымдық, гектар	аридтік, гектар	екпе жайылымдар, гектар
6	7	8	9	10	11
134369442	134369442	0	0	0	0

Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінің аумағында шалғайдағы, маусымдық, аридтік және екпе жайылымдар жоқ. Округте 44 шаруа қожалығы жұмыс істейді, оларға 94 919 гектар жайылым бекітілген.

3-кесте. Жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде меншік иелері мен жер пайдаланушылар туралы мәліметтер

р/с №	Меншік иелерінің, жер пайдаланушылардың атауы	Бизнес сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Жайылымдар алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5
1	"Рысбек" ш/қ	650218300644	02-027-025-035	0,619
2	"Мереке" ш/қ	031264020733	02-027-025-071	0,499
	"Мереке" ш/қ	031264020733	02-027-025-104	3,990
3	"Асау" ш/қ	520424300440	02-027-025-013	0,455
4	"Заманай" ш/қ	030464023564	02-027-025-034	1,372
	"Заманай" ш/қ	030464023564	02-027-025-033	0,050
	"Заманай" ш/қ	030464023564	02-027-025-110	0,942
5	"Жомарт" ш/қ	080364003674	02-027-025-021	0,301
	"Жомарт" ш/қ	080364003674	02-027-025-079	0,780
6	"Калинин" ш/қ	130264025871	02-027-025-036	7,347
	"Калинин" ш/қ	130264025871	02-027-025-037	0,720

7	"Мадияр" ш/к	040964025491	02-027-025-094	0,498
8	"Нұрболат" ш/к	040564035672	02-027-025-039	0,220
9	"Берік" ш/к	050164026978	02-027-025-070	0,499
	"Берік" ш/к	050164026978	02-027-025-046	1,000
10	"Жарқын" ш/к	710709300875	02-027-025-069	0,750
	"Жарқын" ш/к	710709300875	02-027-025-030	0,184
11	"Қуаныш" ш/к	030664021179	02-027-025-031	0,299
	"Қуаныш" ш/к	030664021179	02-027-025-047	0,100
12	"Аманат" ш/к	520814300529	02-027-025-029	0,300
13	"Дархан" ш/к	600126300942	02-027-025-065	0,092
	"Дархан" ш/к	600126300942	02-027-025-066	0,714
	"Дархан" ш/к	600126300942	02-027-025-042	0,200
	"Дархан" ш/к	600126300942	02-027-025-028	0,394
14	"Тірлік" ш/к	051164024736	02-027-025-052	0,500
	"Тірлік" ш/к	051164024736	02-027-007-610	0,600
	"Тірлік" ш/к	051164024736	02-027-007-634	1,763
15	"Нұрболат-5" ш/к	740607302397	02-027-0250-003	0,099
16	"Достық" ш/к	060464029231	02-027-025-054	1,257
17	"Ердәулет" ш/к	070264031159	02-027-025-016	0,571
	"Ердәулет" ш/к	070264031159	02-027-025-017	0,053
18	"Асхат" ш/к	070664002784	02-027-025-061	0,497
19	"Әли" ш/к	520923400716	02-027-025-010	0,250
	"Әли" ш/к	520923400716	02-027-025-113	1,415
	"Әли" ш/к	520923400716	02-027-025-072	1,750
20	"Бекет" ш/к	120464011576	02-027-025-062	0,798
21	"Аққыстау" ш/к	100864000525	02-027-025-063	0,500
22	"Аян-У" ш/к	120264013816	02-027-025-067	0,553
23	"Ислам-1" ш/к	621101400939	02-027-025-077	0,434
24	"Нұр" ш/к	140164027013	02-027-025-073	0,499
25	"Мынбай" ш/к	780526302710	02-027-025-083	0,996
26	"Сәтжол" ш/к	140464032675	02-027-025-089	0,979
	"Сәтжол" ш/к	140464032675	02-027-018-077	4,988
	"Сәтжол" ш/к	140464032675	02-027-025	9,972
27	"Амансай" ш/к	790208300271	02-027-025-090	3,659
28	"Байшуақ" ш/к	171064001490	02-027-025-101	2,989
	"Байшуақ" ш/к	171064001490	02-027-025-093	
29	"Айбол" ш/к	771006402969	02-027-025-102	1,796
	"Айбол" ш/к	771006402969	02-027-025-103	1,397
30	"Берекет" ш/к	680121300880	02-027-025-109	3,222
31	"Темірлан" ш/к	200864030270	02-027-025-107	0,836
	"Темірлан" ш/к	200864030270	02-027-025-	0,447

32	"Қанат" ш/қ	760301400298	02-027-025-106	2,890
33	"Елпаш" ш/қ	200764023819	02-027-025-108	0,497
34	"Бахытназар" ш/қ	851022300099	02-027-025-119	1,497
35	"Азрет" ш/қ	650517301995	02-027-025-118	2,012
36	"Алтын Ата" ш/қ	911022302584	02-027-025-120	0,499
37	"Чингиз" ш/қ	551215302011	02-027-025-121	0,198
	"Чингиз" ш/қ	551215302011	02-027-025-121	4,415
38	"Тәуекел" ш/қ	800610301834	02-027-025-124	2,123
39	"Қамбар ата" ш/қ	590508401433	02-027-025123	0,343
	"Қамбар ата" ш/қ	590508401433	02-027-007-647	0,338
40	"Бауырбұлақ" ш/қ	811019301648	02-027-025-	0,544
41	"Бірлік-Д" ЖШС	061200003094	02-027-025-060	2,993
	"Бірлік-Д" ЖШС	061200003094	02-027-007	0,737
42	"Орқаш-А" ЖШС	030540008177	02-027-025-004	0,743
43	"НурАгроПром" ЖШС	170740005920	02-027-025-099	4,778
44	"Құлагер Б" ЖШС	210440031473	02-027-025	3,452
	жиыны			94,919

Ескерту: аббревиатуралардың транскрипциясы: ш / қ – шаруа қожалығы;

Ауылдық округ аумағындағы ауыл шаруашылығы жануарларының саны: ірі қара мал-1330; қой мен ешкі – 3214 және жылқы-186 бас.

Қаракөл ауылында: ірі қара мал – 861; қой мен ешкі – 2430, жылқы-127 бас.

Жаңатұрмыс ауылында: ірі қара мал – 469; қой мен ешкі – 784, жылқы-59 бас.

Ауылдық округтің жайылымдық жемшөптерінің қоректік коэффициенті 0,28 жем шөп бірлігіне дейін болады. Бұл 100 кг жайылымдық жемде табиғи ылғалдылықта 28-ге дейін жем бірлігі бар дегенді білдіреді. Жайылымдық жемшөптің осындай қоректік коэффициентімен тәулігіне: ірі қара мал -32 кг; ұсақ мал -6,4 кг; жылқы – 35,7 кг; жайылым кезеңінде 240 күн: ірі қара мал -7680 кг; ұсақ мал -1536 кг; жылқы-8568 кг мал азығы қажет. Өнімділігі 1020 кг/га және жайылымдық жемнің қоректік коэффициенті 0,28 жем. Мал жаю жүктемесі: ІҚМ-7,7; ұсақ мал-1,5 және жылқы-бір басына 8,4 гектар.

4-кесте. Жайылымдарды бөлу

№ п/п	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Елді мекен атауы	Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар	
				Ірі қара мал	Ұсақ мал
1	2	3	4	5	6
	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	154843000	Қаракөл	6630	3645
			Жаңатұрмыс	3611	1176

Кестенің жалғасы

Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар		Көпшілік пайдаланатын жайылымдардың алаңы, гектар	Шалғайдағы жайылымдар алаңы, гектар
жылқылар	түйелер		
7	8	9	10
1066	0	13436	0
495	0	9442	0

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю үшін 16 623 га қажет.

Ірі қара мал – 1330; қой мен ешкі - 3214 және жылқы – 186 бас қоғамдық жайылымдарда жайылады, ауданы 22878 гектар, алыстағы жайылымдарда 0 Бас жайылады, ауданы 0 мың гектар.

Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылатын малға жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді

5-кесте. Қажетті қосымша жайылымдар

p/c №	Босалқы жерлерден қажет етілетін қосымша жайылымдар, мың гектар	Қосымша берілетін жайылымдар	
		жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар, мың гектар	жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыру мақсатында резервке қойылуға тиіс жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4

Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 2 қосымша

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері

Табиғи азықтық алқаптардың жіктелуі бойынша және түсініксіз бойынша шифрлар, күні	Контурлар мен сипаттамалар нөмірі (жақша ішінде)	Табиғи азықтық алқаптар типтерінің (айырмаларының түрлендірулерінің) жер бедеріне топыраққа байланыстырылған атауы. Басқа жерлер мен алқаптардың атауы	Алқап түрі	Контурдағы пайыздық қатынас	Алаңы, мың гектар

1	2	3	4	5	6
Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округі	14, 17, 20, 144	Селеулі-бетегелі -әртүрлі шөптер және жусанды, бұталы өсімдіктері бар дала жайылымдары	Жазық жайылымдар мен шабындықтар	Селеулі бетегелі – 60% Әртүрлі шөптер –40%	33,5

кестенің жалғасы

Заманауи пайдаланылуы	Жалпы түсімділік, гектарына центнерден (зерттеп-қарау жылы)	Орташа жыл ішінде желінетін өсімдіктердің түсімділігі: құрғақ массаның гектарына центнерден, азық бірлігінің гектарына центнерден, қорытылатын протеиннің гектарына килограмм					
		маусымдар бойынша жайылымдық азық					
		шабындық	шабылатын жайылым	көктем	жаз	күз	қыс
7	8	9	10	11	12	13	14
Жыл бойы	10,5	-	-	8,8	9,3	10,1	5,1

Кестенің жалғасы

Контур бойынша есептелген түсімділік: құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Контур бойынша азық қоры құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Дақылдық-техникалық жай-күй, дәрілік өсімдіктердің бар-жоғы	Пайдалану бойынша ұсыныстар, малдың түрі. Жақсарту жөнінде ұсынылған шаралар
15	16	17	18
8,3 2324	189887 53168	қанағаттанарлық	Ұсақ және ірі қара мал және жылқы үшін учаскелерді ауыстырып қолдау

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу мәліметтері

Географиялық орналасуы

Қаракөл - Қазақстанның Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданындағы ауыл. Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округінің әкімшілік орталығы. Қандыағаш қаласының орталығынан солтүстікке қарай 42 шақырым жерде орналасқан.

Климаты

Ауылдық округтің климаты құрғақ дала аймағына жатады, қысы ұзақ қатал, қысқа ыстық жазда, қыс пен жаздың температурасының күрт қарама-қайшылықтарымен, жылдық жауын-шашынның аздығымен, құрғақшылықпен сипатталады.

Топырақ

Топырақ негізінен қоңыр және қызыл қоңыр, гумусы аз. Геоботаникалық зерттеу нәтижесінде жайылымдардың мынадай түрлері анықталды: әртүрлі, селеулі-бетегелі жусанды және бетегелі-жусанды, тобылғы-қараған бұталы өсімдіктер. Шөптерде: жусан, бұйырғын, тасбұйырғын, күйреуік, изен, шөгінді, блюграсс, бетеге, камфоросма,

қауырсынды шөп, екпе шөп, ши, тамарикс, шабындық, көкпек, бидай шөптері, вострец, астрагал, тобылғы, қараған, шабындық кездеседі. Ауылдық округ жайылымдарының жалпы проективті жабыны жалпы алаңның 60% құрайды. Қыша, квиноа, адыраспан, ошаған, сафора сияқты шөптердің 3% - от улы және зиянды өсімдіктердің болуы. Бұл жайылымдардың потенциалды өнімділігі табиғи ылғалдылықта 10,5 ц/га дейін болды.

Мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер

Ауылдық округте бір мал қорымы бар.

Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 3 қосымша

Жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер

р/с №	Жайылымдық инфрақұрылым объектілері	Жұмыс істеп тұрған жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің саны, бірлік	Құрылысты (реконструкцияны) талап ететін, бірліктер	Ұзындығы, километр	Алаңы, мың шаршы метр
1	2	3	4	5	6
1.	Суландыру құрылысжайлары (ұнғымалар, құбырлы және шахталы құдықтар, апандар)				
2.	Құрылысжайлар, көпірлер, жолдар	1		0,1	0,1
3.	Мал айдайтын жолдар, малды аялдануға арналған алаңдар мен суат алаңдары				
	Қойларды тоғытуға арналған ыдыстар, қоралар және қоршалған жерлер, жайылымдардың қоршаулары, шарбақтар (

4.	оның ішінде электрлі шарбақтар), ауыл шаруашылығы жануарларын қоршап-бөлшектеп жаюға арналған қашалар				
5.	Ауыл шаруашылығы жануарларын ветеринариялық емдеуге арналған өткелектер	1			0,025
6.	Электр және жылу энергиясымен қамтамасыз етуге арналған құрылысжайлар мен объектілер, жаңартылатын және баламалы энергия көздері пайдаланылатын объектілер				
7.	Сумен жабдықтау объектілері және тіршілікті қамтамасыз етудің басқа да түрлері, персоналдың маусымдық тұруына арналған құрылысжайлар және жайылымдарды күтіп-ұстау мен пайдалану үшін қажетті өзге де мүлік				

Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 4 қосымша

1 –кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, олардың саны туралы деректер

p/c №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Иесінің типі	Иесінің бизнес сәйкестендіру нөмірі/ жеке сәйкестендіру нөмірі
1	2	3	4	5
1	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Рысбек" ш/қ	650218300644
2	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Мереке" ш/қ	031264020733
3	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Асау" ш/қ	520424300440
4	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Заманай" ш/қ	030464023564
5	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Жомарт" ш/қ	080364003674
6	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Калинин" ш/қ	130264025871
7	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Мадияр" ш/қ	040964025491
8	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Нұрболат" ш/қ	040564035672
9	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Берік" ш/қ	050164026978
10	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Жарқын" ш/қ	710709300875
11	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Қуаныш" ш/қ	030664021179
12	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Аманат" ш/қ	520814300529
13	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Дархан" ш/қ	600126300942

14	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Тірлік" ш/қ	051164024736
15	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Нұрболат-" ш/қ	740607302397
16	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Достық-Ж" ш/қ	060464029231
17	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Ердәулет" ш/қ	070264031159
18	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Асхат" ш/қ	070664002784
19	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Али" ш/қ	520923400716
20	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Бекет" ш/қ	120464011576
21	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Аққыстау" ш/қ	100864000525
22	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Аян-У" ш/қ	120264013816
23	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Ислам-1" ш/қ	621101400939
24	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Нұр" ш/қ	140164027013
25	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Мыңбай" ш/қ	780526302710
26	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Сәтжол" ш/қ	140464032675
27	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Амансай" ш/қ	790208300271
28	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Байшуақ" ш/қ	171064001490
29	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Айбол" ш/қ	771006402969

30	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Берекет" ш/қ	680121300880
31	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Темірлан" ш/қ	200864030270
32	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Қанат" ш/қ	760301400298
33	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Елпаш" ш/қ	200764023819
34	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Бахытназар" ш/қ	851022300099
35	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Азрет" ш/қ	650517301995
36	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Алтын Ана" ш/қ	911022302584
37	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Чингиз" ш/қ	551215302011
38	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Тәуекел" ш/қ	800610301834
39	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Қамбар ата" ш/қ	590508401433
40	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Бауырбұлақ" ш/қ	811019301648
41	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Бірлік-Д" ЖШС	061200003094
42	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"Орқаш-А" ЖШС	030540008177
43	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"НұрАгроПром" ЖШС	170740005920
44	154843000	Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі	"ҚұлагерБ" ЖШС	210440031473

кестенің жалғасы

Жеке тұлғалардың аты, әкесінің аты (бар болса), тегі	Мал басының саны, бас			

немесе заңды тұлғалардың атауы	Ірі қара мал	Ұсақ мал	жылқылар	түйелер
6	7	8	9	10
Түлеуов Ади	0	0	100	0
Жолдаева Сайрагул	75	371	8	0
Құлшар Тұрсынбек	104	0	0	0
Отарбаев Бекет	153	0	0	0
Шагиров Жомарт	91	224	2	0
Уалиев Медеубай	93	0	47	0
Аликулов Бердимұрат	146	218	0	0
Нуриев Асылбек	99	0	0	0
Куспанов Айғали	10	10	10	0
Утеулин Жаркын	106	0	0	0
Сегізбаев Қуаныш	80	0	10	0
Актаев Кайдан	26	86	0	0
Байменшин Мырзағали	134	148	49	0
Тованов Умбетқали	78	135	161	0
Боранкулов Нұрболат				
Беркалиева Дамели				
Бисенбина Рая	0	0	47	0
Сапин Асқар	9	27	0	0
Алимагамбетова Г	376	0	228	0
Байсеитов Асет	55	0	0	0
Утемуратов Мирғали	10	0	0	0
Даулетов Ернар	12	0	0	0
Байкадамова Гүлшара	39	15	0	0
Ермагамбетов Қамал	0	0	26	0
Танкаев Асылбек	161	0	0	0
Нурғалмиев Қият	53	0	229	0
Умбетов Танат	56	327	15	0
Түлегенов Марат	141	0	153	0
Туржанова Нүргүль	200	0	0	0
Елжанов Мнайдар	388	0	266	0
Жумабаев Максат	118	0	52	0
Кумекбаева Эльмира	50	310	79	0
Калиев Жандос	0	0	169	0

Доцанов Избасар	282	0	0	0
Бухарбаев Телагыс	55	0	48	0
Анесов Данабек	0	0	21	0
Ермагамбетов Камал	120	570	0	0
Қожамуратов Рустам	135	0	67	0
Бижанова Нагрипа	50	114	25	0
Айсұлтан Ерболат	52	0	30	0
Исенов Бекболат	553	0	377	0
Ермагамбетова Роза	0	0	68	0
Байменшин Ерлан	30	0	50	0
Кушербаев Нурбол	0	0	85	0

2-кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер

№ п/п	Әкімшілік-ау мақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны			
			Ірі қара мал			
			бұқалар	сиырлар	қашарлар	бұқашықтар
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:	Қ.Жұбанов	0	8	0	0

Кестенің жалғасы

Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны						
Ұсақ мал			Жылқылар		Түйелер	
қойлар және ешкілер	төл (тоқтылар, шыбыштар)	төл (еркек тоқтылар, текешіктер)	айғырлар, биелер	төл	түйелер	төл
8	9	10	11	12	13	14
7	0	0	1	0	0	0

3- кесте. Шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер

р/с №	Әкімшілік-ау мақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың,	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Численность поголовья, голов			
			Ірі қара мал		Ұсақ мал	
			ж е к е ауладағы	а у ы л шаруашылығы	ж е к е ауладағы	а у ы л шаруашылығы

	ауылдық округтің коды			ы тауарын өндірушілер		ы тауарын өндірушілер
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:					

Кестенің жалғасы

Численность поголовья, голов			
Жылқылар		Түйелер	
жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
8	9	10	11

Екпе және құрғақ жайылымдарда, орман, су қорлары жерлерінде және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың ерекшеліктері туралы деректер

Екпе жайылымдар мен аридтік жайылымдарда ауылшаруашылық жануарларын жаю әртүрлі факторлармен, соның ішінде өсімдік жамылғысының түрімен, қоршаған орта жағдайларымен және басқару әдістерімен ерекшеленеді. Өсімдік жамылғысы адам қалыптастыратын екпе жайылымдарда жайылым көбінесе бақыланатын және қарқынды басқарылатын болады, бұл жемшөптің өнімділігі мен сапасын оңтайландыруға мүмкіндік береді. Аридтік жайылымдар, керісінше, аз өсімдіктермен және қатал жағдайлармен сипатталады, бұл тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін бейімделгіш жайылым стратегияларын қажет етеді.

Қ. Жұбанов атындағы ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 5 қосымша

Ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары

жылдар	Учаскелердің нөмірлері			
	I	II	III	IV
бірінші жыл	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске
екінші жыл	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым
үшінші жыл	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым
төртінші жыл	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым

Ауылдық округтің жайылымдары маусымдық болып табылады. Түрлік құрамына байланысты маусымдық жайылымдарда мал жаю жемшөптің қоректенуге жарамдылығымен және оның өнімділігін сақтау ұзақтығымен анықталады. Көктемгі жайылымдар эфемерлердің қайта өсуімен қолданылады. Жазда (бидай шөптері, дәнді-шөптер); көктемде (қауырсын шөптері басым шымтезек-жусан, қауырсынды-типті-тар жусан), күзде (жусан-дәнді дақылдар) және қыста (жартылай бұта - солянка). Жайылымдарды оларды қорғау шараларын сақтамай пайдалану

көбінесе жайылымдардың тозып кетуіне, әртүрлі дәрежедегі деградацияға әкеледі. Сондай-ақ, қажетті (оңтайлы) маусымда шөпті пайдаланбау 40-70% жем бірлігін және 60-80% ақуызды жоғалтуға әкеледі. Осыған байланысты жыл сайын жаңартылатын ресурстың жоғалуын болдырмау үшін әрбір учаске өз мерзімінде пайдаланылуы тиіс.

Жайылым алаңдарын жекелеген жайылымдық учаскелерге бөлу;

Әр маусымның (күндердің) жайылым ұзақтығы белгілі бір жылдың шарттарымен анықталады. Жануарларды жаю ауа температурасының +10oC тұрақты көрсеткішіне жеткенде басталуы керек. Жайылым биіктігі 15-20 см қар жамылғысымен аяқталады.

Ауылдық округтің көктемгі жайылымдары селеулі-жусан, қауырсын-бетегелі жусан типтері басым. Жайылымның ұзақтығы **көктемгі жайылымдарда** (сәуір-маусым) – 70 күнді құрайды.

Жазғы жайылымдар бидай шөптері, дәнді дақылдар мен шөптердің түрлерімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (маусым-қыркүйек) 70 күн.

Күзгі жайылымдар жусан-жарма түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қыркүйек-қараша) 70 күн.

Қысқы жайылымдар бұта-солянка түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қараша-желтоқсан) 30 күн.

Ауыл шаруашылығы жануарларының орташа тәуліктік су тұтынуы:

Жазғы уақытта (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-55;

қысыр сиырлар-50;

2 жасқа дейінгі нетели-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-20;

жатырды емізбейтін жұмысшы жылқылар-50;

асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-50;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-40;

7 айға дейінгі құлындар – 10;

ересек қой-8;

1 жасқа дейінгі жас қой-3.

Көктем және күз мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-45;

қысыр сиырлар-40;

2 жасқа дейінгі баспақтар-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-40;

асыл тұқымды жылқылар,

емізетін жатырлар-40;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-30;

7 айға дейінгі құлындар-6;

ересек қойлар-5.

Қыс мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-35;

қысыр сиырлар-30;

2 жасқа дейінгі баспақтар-25;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-30;

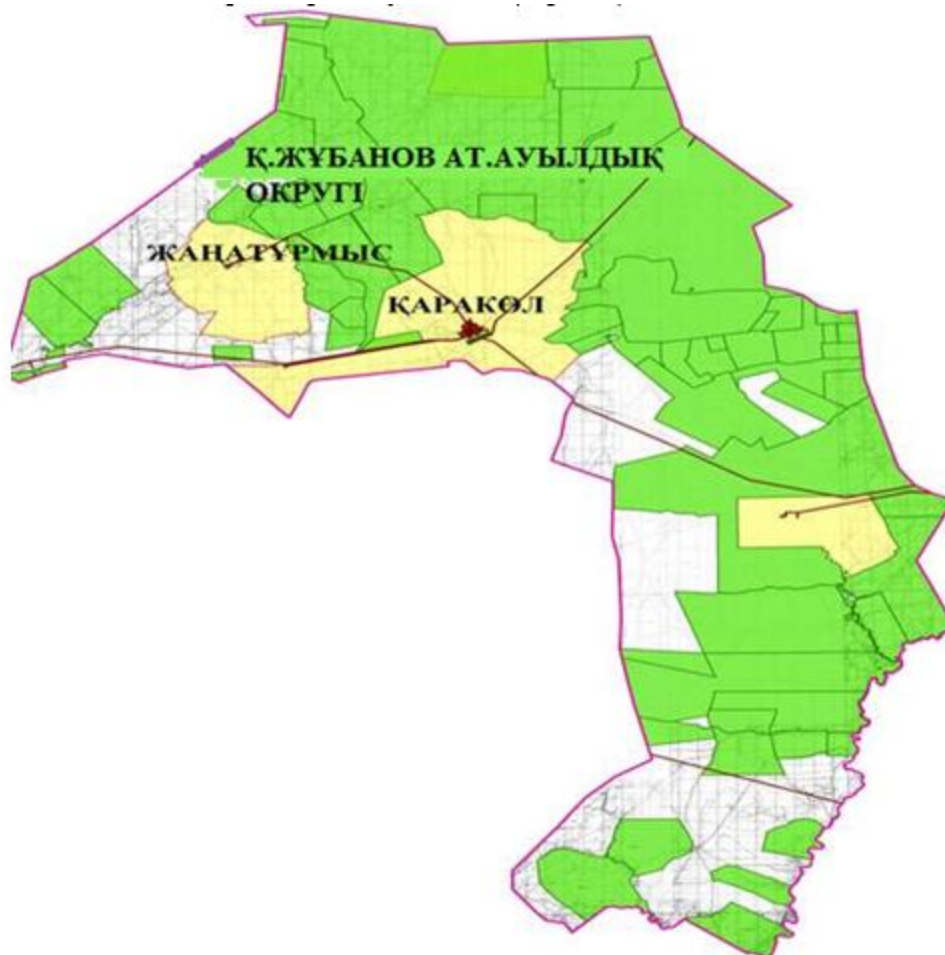
асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-30;

1,5 жасқа дейінгі құлындар – 20;

ересек қойлар-3.

Ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі. Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді.

1. Құқық белгілейтін құжаттар негізінде жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (қартасы)

Шартты белгілер:

Қ.Жұбанов атындағы ауылдық округі

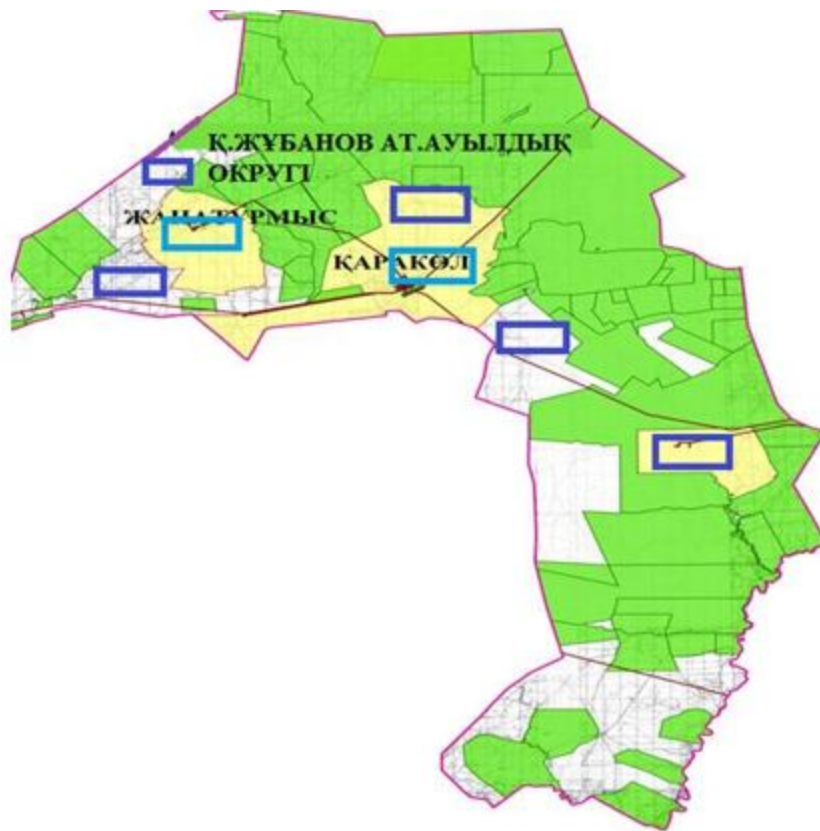

Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар (жер пайдаланушылардың жер үчаскелері)

Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар

2. Жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған жайылымдарды, оның ішінде жайылымдардың, оның ішінде жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетілетін қоғамдық жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

Шартты белгілер:

- Қ.Жубанов ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар
- Күз, қыс кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер
- Көктем, жаз кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер

3. Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілетін жайылым айналымдарының ұсынылатын схемалары көрсетілген Схема (карта)

жылдар	1 қамау көктем	2 қамау көктем-жаз	3 қамау көктем-жаз-күз	4 қамау күз
2025	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу
2026	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2027	көктемгі-жазғы маусым 1	Летний период 2	Күзгі маусым 3	демалу
2028	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2029	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу

ескерту: 1, 2, 3, 4 жылына қолданылатын қамаудың реті

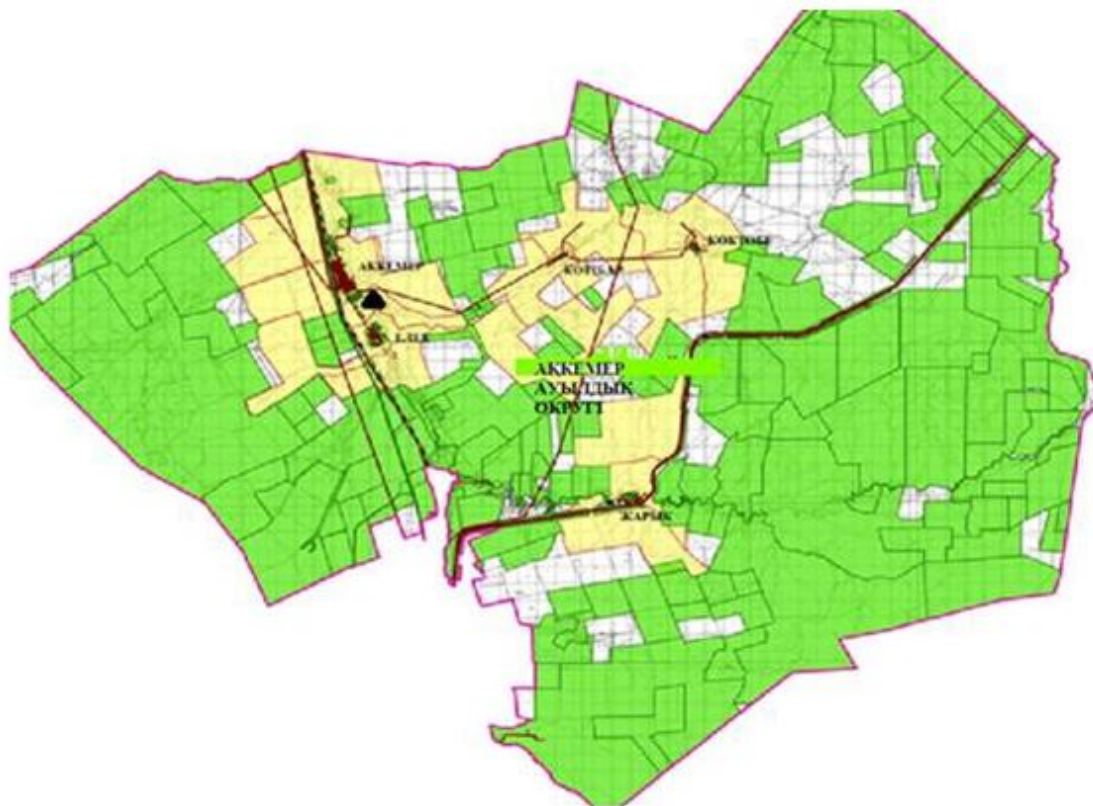

Ақкемер ауылдық округі шекарасы

1,2,3,4

Жайылым айналымдары №

4. Ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттарды, мал айдау трассаларын және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілерін, сондай-ақ ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдау трассалары, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетілетін мал қорымдарын (биометриялық шұңқырларды) белгілейтін Схема (карта)

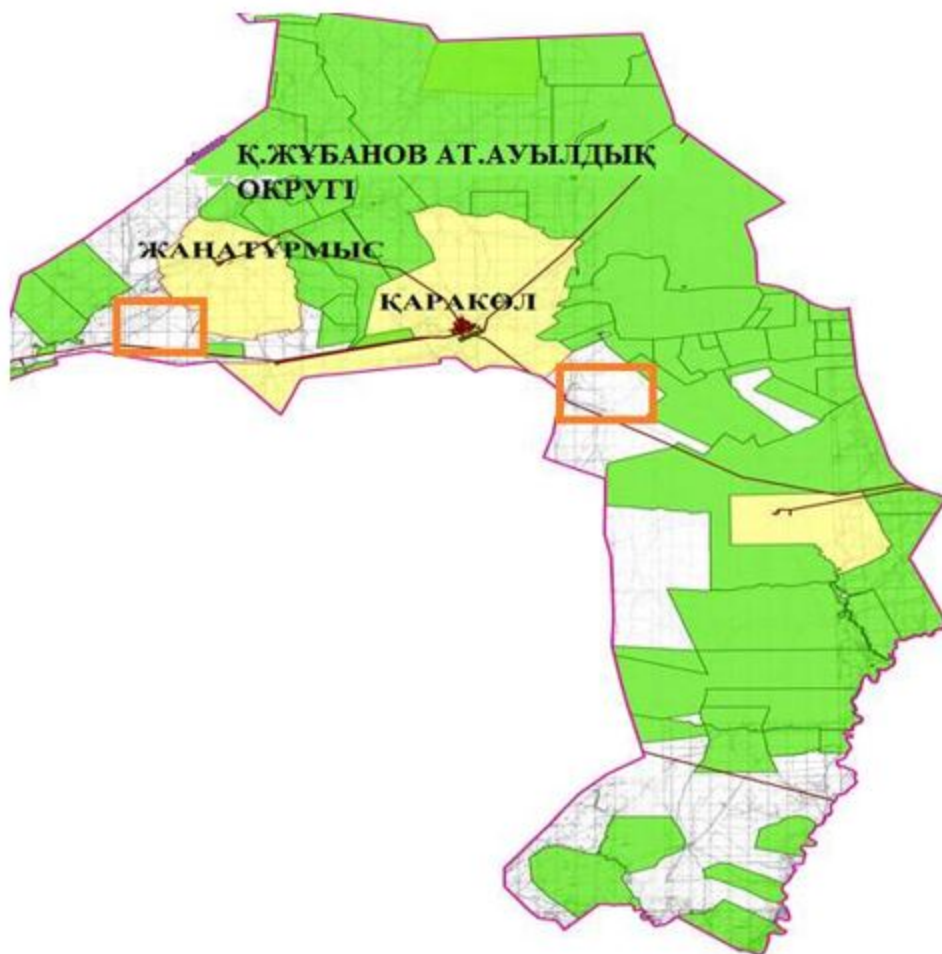

Шартты белгілер:

Мал қорымы

5. Жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

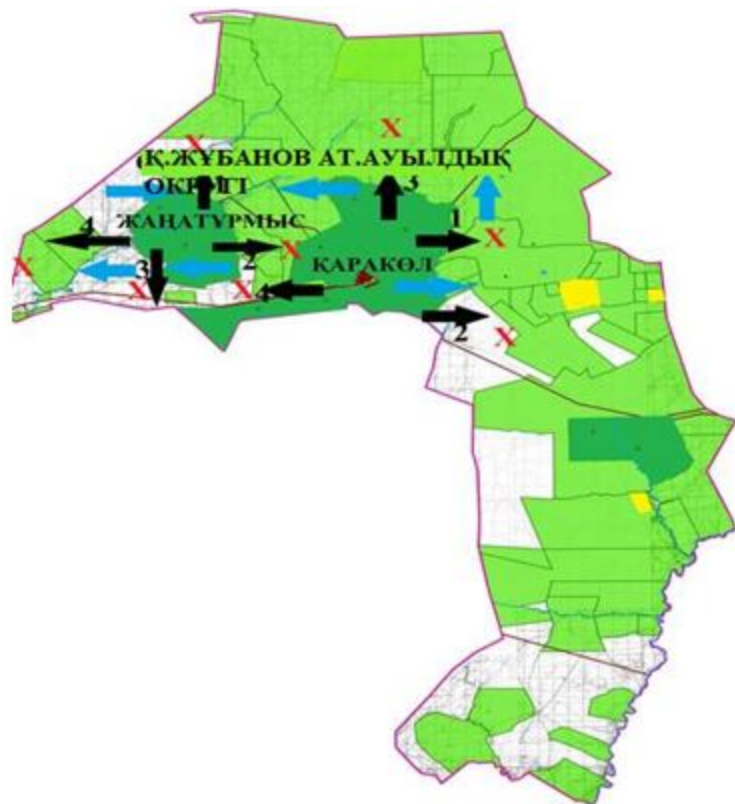

Шартты белгілер:

Жергілікті жағдайлар мен ерекшеліктерге қарай жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаюға халық мұқтажын қанағаттандыру үшін қажетті жайылымдардың сыртқы мен ішкі шекаралары және алаңдары белгіленген картасы

7. Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Шартты белгілер:

Аккемер ауылдық округі шекарасы

Желілік су объектілері (өзендер)

Көлдер, өзендер, тоғандар, мал суару орындары және басқа да көздер

Елді мекендер

Егістік

Табиғи жайылымдар

1,2,3,4

Жайылым айналымдары №

X

Жайылымдық инфрақұрылым объектісі

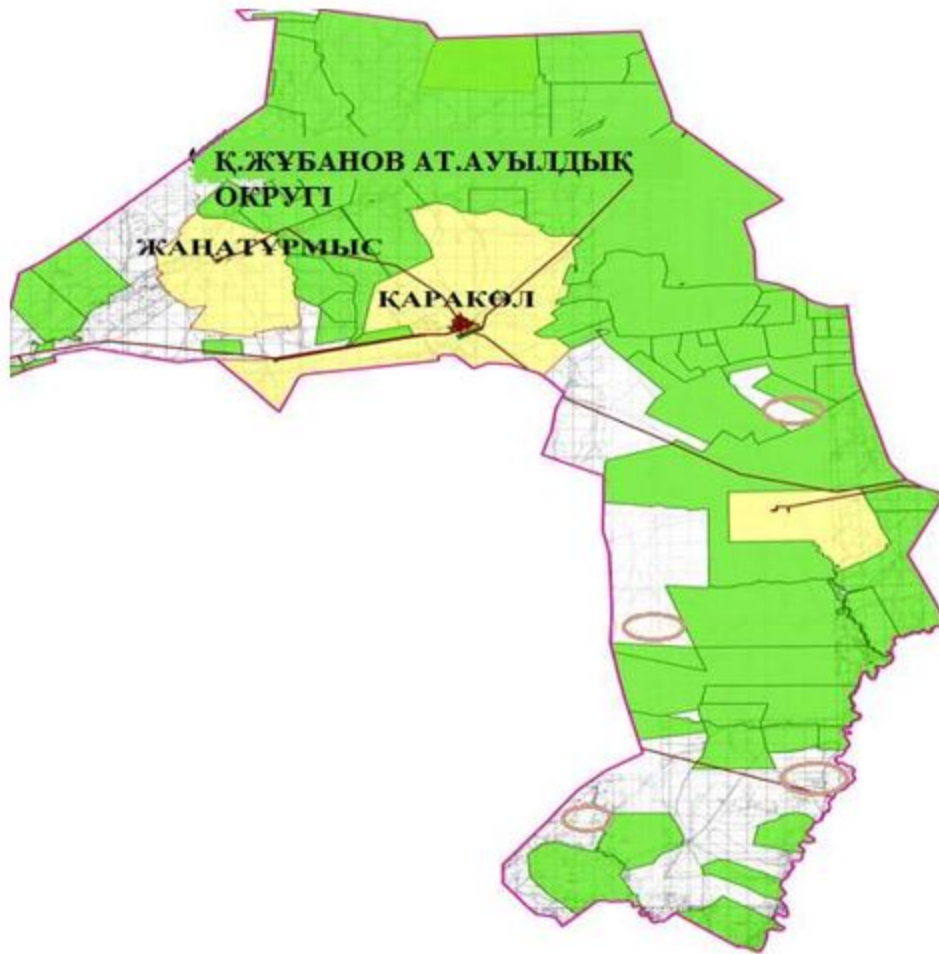

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю және жылжытудың маусымдық маршруттары

Жайылым пайдаланушылардың су көздеріне қол жеткізу маршруты

8. Ауыл, ауылдық округ жанында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

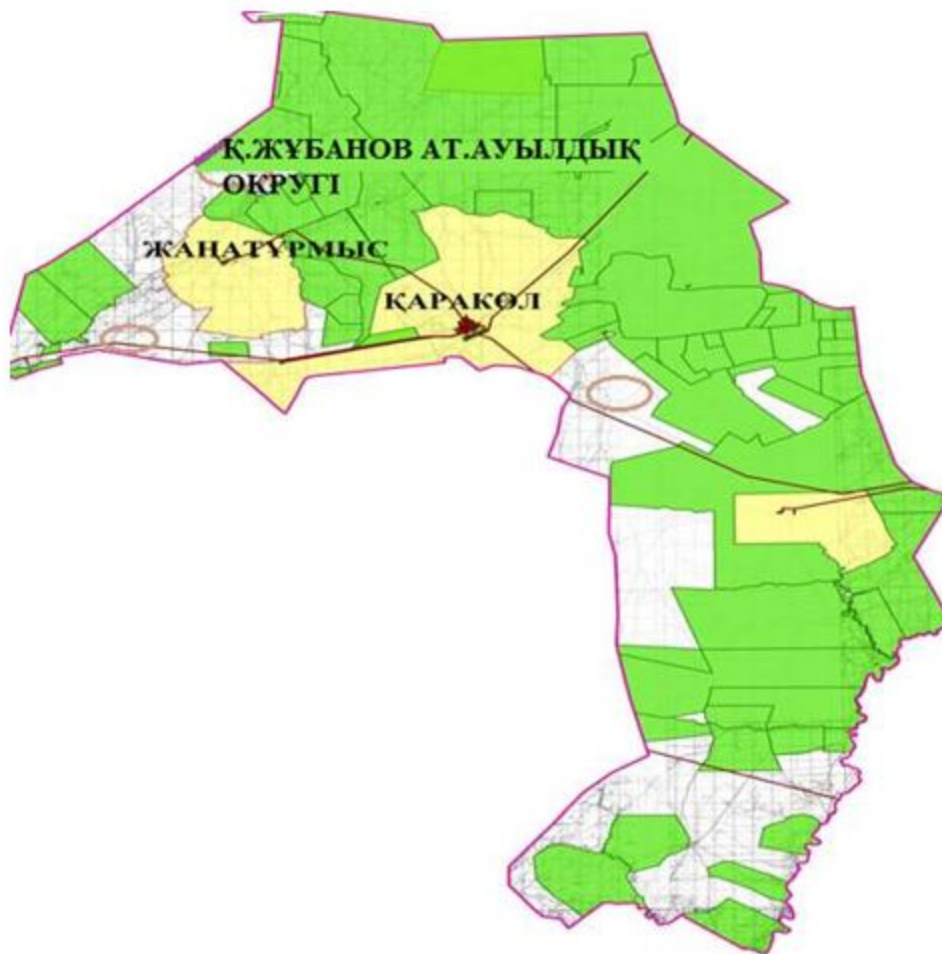

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

9. Ауылда, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

Мұғалжар аудандық
мәслихатының 2025 жылғы
16 шілдедегі № 421 шешіміне
7 қосымша

Құмсай ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспар

Осы жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар (бұдан әрі-жоспар) "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6 – бабының 4-1) тармақшасына (бұдан әрі-Заң), "мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 29 шілдедегі бұйрығына сәйкес әзірленді 2024 жылғы № 263 "жайылымдарды басқару және оларды пайдалану

жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 34831 болып тіркелген).

Жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалану, жемшөпке қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозуы процестерін болғызбау мақсатында қабылданады.

Жоспарды әзірлеген кезде мыналар ескеріледі:

1) осы Жоспарға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері.

2) осы Жоспарға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері.

3) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 3 ақпандағы № 35 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19987 болып тіркелген) бекітілген Мал қорымдарының (биотермиялық шұңқырлардың) тізілімін жүргізу қағидаларына сәйкес қалыптастырылған мал қорымдары (биотермиялық шұңқырлар) туралы мәліметтер;

4) осы Жоспарға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер.

5) осы Жоспарға 4-қосымшаның 1-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, оларды сәйкестендіру дерекқорынан алынған ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы деректер;

6) осы Жоспарға 4-қосымшаның 2-кестесіне сәйкес нысан бойынша ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер.

7) осы Жоспарға 4-қосымшаның 3-кестесіне сәйкес нысан бойынша шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер.

8) екпе және аридтік жайылымдарда, орман, су қорлары мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерлерінде ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері туралы деректер.

9) осы Жоспарға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары;

10) мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы статистикасы бойынша ресми статистикалық ақпарат.

Жоспарда мынадай қосымшалар қамтылған:

1) әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында жайылымдардың жер санаттары бөлінісінде орналасу схемасы (картасы), онда жайылымдардың шекаралары, алаңдары мен түрлері, оның ішінде шалғайдағы, маусымдық, құрғақ және екпе жайылымдар, жер

учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттарының негізінде олардың меншік иелері немесе жер пайдаланушылар туралы мәліметтер көрсетіледі;

2) жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдар, оның ішінде қоғамдық жайылымдар белгіленген схема (карта), онда жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтаждығына арналған жайылымдардың, оның ішінде қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

3) ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілген схема (карта), онда жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетіледі;

4) ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілері, сондай-ақ мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) белгіленетін схема (карта), онда ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдайтын трассалар, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетіледі;

5) жайылымды пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар белгіленген схема (карта).

6) халықтың жеке ауласындағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдарды белгілейтін схема (карта), онда жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервке алынуға жататын жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі.

7) суды тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, қазандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы, онда жануарлардың су көздеріне қарай жүріп-тұру маршруттары көрсетіледі.

8) ауыл шаруашылығы жануарларының басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы, онда ауыл шаруашылығы жануарларының басын орналастыруға арналған шалғайдағы жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетіледі;

9) ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі;

10) тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте жайылымдарды ұтымды пайдалану үшін қажетті талаптар:

"Жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің

2015 жылғы 14 сәуірдегі № 3-3/332 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064 болып тіркелген) сәйкес жайылымдардың жалпы алаңына түсетін жүктеменің шекті рұқсат етілетін нормасын сақтау;

жайылым айналымын және суды пайдалану көздерін ескере отырып жайылымдарды пайдалану;

жайылым алаңдарын жекеленген өріс учаскелеріне бөлу;

жайылым учаскелерін жыл маусымдары бойынша кеңістікте және уақытпен (маусым, жыл ішінде) кезектестіру;

жайылым айналымы учаскелерінің бірін жайылымсыз және ауыл шаруашылығы жануарларынсыз жыл сайын қалдыру.

Құмсай ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 1 қосымша

Өңірдің жер балансының және мемлекеттік жер кадастрының ақпараттық жүйесінің деректері 1-кесте. Құмсай ауылдық округінің жер санаттары бойынша жайылымдарды бөлу, гектар

Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Жерлің санаттары	
		ауыл шаруашылығы мақсатындағы	елді мекендердің
1	2	3	4
Құмсай ауылдық округі	154855000	123355	27970

Кестенің жалғасы

Жерлің санаттары					жерлер жиыны
өнеркәсіп, көлік және өзге де ауыл шаруашылығы мақсатындағы емес	ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың	орман қорының	су қорының	босалқы жер	
5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	36627	187952

Әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша Құмсай ауылдық округінде 1 ауылдық елді мекен бар. Құмсай ауылдық округі аумағының жалпы ауданы 187952 гектар. Санаттар бойынша жерлер: ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер - 123355 гектар; елді мекендердің жерлері – 27970 гектар, босалқы жер 36627 гектар болып бөлінеді. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың, орман қорының, су қорының жерлері жоқ.

2-кесте. Елді мекеннің жайылымдарын бөлу, гектар

	Әкімшілік-аумақтық							
--	--------------------	--	--	--	--	--	--	--

№р/с	Ауылдық округ атауы	ы қ объектілер жіктеуішінің коды	елді мекеннің атауы	Жайылымдардың жалпы алаңы, гектар	1	2	3	4	5
	Құмсай ауылдық округ	154855000	Құмсай	27551					

Кестенің жалғасы

Жайылым алаңы мен түрлері					
жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыруға арналған, гектар	көпшілік пайдаланатын, мың гектар	шалғайдағы, гектар	маусымдық, гектар	аридтік, гектар	екпе жайылымдар, гектар
6	7	8	9	10	11
27551	27551	0	0	0	0

Құмсай ауылдық округінің аумағында шалғайдағы, маусымдық, аридтік және екпе жайылымдар жоқ. Округте 29 шаруа қожалығы жұмыс істейді, оларға 121934 гектар жайылым бекітілген.

3-кесте. Жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары негізінде меншік иелері мен жер пайдаланушылар туралы мәліметтер

р/с №	Меншік иелерінің, жер пайдаланушылардың атауы	Бизнес сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Жайылымдар алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5
1	"Мейрбек" ш/қ	040764024931	02-027-026-006	1,010
	"Мейрбек" ш/қ	040764024931	02-027-026-046	0,679
	"Мейрбек" ш/қ	040764024931	02-027-026-059	4,999
2	"Айдын" ш/қ	050264031462	02-027-028-001	0,300
	"Айдын" ш/қ	050264031462	02-027-026-011	0,400
3	"Оразғали" ш/қ	690425301338	02-027-026-008	0,894
	"Оразғали" ш/қ	690425301338	02-027-026-053	2,443
4	"Жұмағұл" ш/қ	041164024992	02-027-026-010	0,580
5	"Ен-Бек-Тау" ш/қ	050264033607	02-027-026-009	1,154
6	"Салим" ш/қ	050964022677	02-027-026-012	0,320
7	"Мейржан" ш/қ	050764021245	02-027-026-017	1,410
	"Мейржан" ш/қ	050764021245	02-027-026-029	1,981

	"Мейржан" ш/қ	050764021245	02-027-026-055	9,990
	"Мейржан" ш/қ	050764021245	02-027-026-078	9,185
8	"Мерген" ш/қ	130564012523	02-027-026-030	1,437
	"Мерген" ш/қ	130564012523	02-027-026-060	2,924
	"Мерген" ш/қ	130564012523	02-027-026	1,996
9	"Қайыңдыбұлақ" ш/қ	141064012778	02-027-026-033	10,072
	"Қайыңдыбұлақ" ш/қ	141064012778	02-027-026-070	5,585
	"Қайыңдыбұлақ" ш/қ	141064012778	02-027-026-075	4,993
10	"Ақтасты" ш/қ	040664004578	02-027-026-034	2,217
11	"Иманқара" ш/қ	141264015630	02-027-026-036	0,698
	"Иманқара" ш/қ	141264015630	02-027-026-073	1,197
12	"Бейбарыс-А" ш/қ	150864015027	02-027-026-039	2,995
13	"ШынАли" ш/қ	810628301913	02-027-026-040	3,325
14	"Восток" ш/қ	590912300792	02-027-026-041	0,998
15	"Нұржан" ш/қ	160564002690	02-027-026-044	2,112
16	"Мейрлан" ш/қ	650117300655	02-027-026-047	0,499
	"Мейрлан" ш/қ	650117300655	02-027-026-071	0,127
17	"Сұлтан" ш/қ	830226301892	02-027-026-050	1,493
18	"Жарқымбай" ш/қ	721011301972	02-027-026-054	4
19	"Амирок-К" ш/қ	180864009305	02-027-026-052	1,199
	"Амирок-К" ш/қ	180864009305	02-027-026-064	5,054
	"Амирок-К" ш/қ	180864009305	02-027-	
20	"Бекзат" ш/қ	710518301508	02-027-026-057	0,799
21	"Ақмырза" ш/қ	780106303399	02-027-026-056	1,995
	"Ақмырза" ш/қ	780106303399	02-027-026-065	1,497
22	"Дастан" ш/қ	780906303407	02-027-026-061	1,999
23	"Нұр" ш/қ	760602301474	02-027-026-062	2,997
24	"Аманжол" ш/қ	900401302222	02-027-026-063	5,993
25	"Дәулет" ш/қ	880409301935	02-027-026-074	0,822
26	"Құлагер-Н" ш/қ	750103300868	02-027-026	3,149
	"Құлагер-Н" ш/қ	750103300868	02-027-026-081	3,913
27	"Байторы" ш/қ	721221301230	02-027-026-079	5,823
28	"Ибрагим" ш/қ	770403301890	02-027-026-080	0,484
29	"Нұрислам" ш/қ	630310300762	02-027-026-080	4,197
	жиыны			121,934

Ескерту: аббревиатуралардың транскрипциясы: ш / қ – шаруа қожалығы;

Ауылдық округ аумағындағы ауыл шаруашылығы жануарларының саны: ірі қара мал-1210; қой мен ешкі – 2700 және жылқы-210 бас.

Құмсай ауылында: ірі қара мал – 1210; қой мен ешкі – 2700, жылқы- 210 бас.

Ауылдық округтің жайылымдық жемшөптерінің қоректік коэффициенті 0,28 жем шөп бірлігіне дейін болады. Бұл 100 кг жайылымдық жемде табиғи ылғалдылықта 28-ге дейін жем бірлігі бар дегенді білдіреді. Жайылымдық жемшөптің осындай қоректік коэффициентімен тәулігіне: ірі қара мал -32 кг; ұсақ мал -6,4 кг; жылқы – 35,7 кг; жайылым кезеңінде 240 күн: ірі қара мал -7680 кг; ұсақ мал -1536 кг; жылқы-8568 кг мал азығы қажет. Өнімділігі 1020 кг/га және жайылымдық жемнің қоректік коэффициенті 0,28 жем. Мал жаю жүктемесі: ІҚМ-7,7; ұсақ мал-1,5 және жылқы-бір басына 8,4 гектар.

4-кесте. Жайылымдарды бөлу

№ п/п	Ауылдық округ атауы	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуішінің коды	Елді мекен атауы	Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар	
				Ірі қара мал	Ұсақ мал
1	2	3	4	5	6
1	Құмсай ауылдық округі	154855000	Құмсай	9317	4050

Кестенің жалғасы

Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін қажетті жайылым алаңы, гектар		Көпшілік пайдаланатын жайылымдардың алаңы, гектар	Шалғайдағы жайылымдар алаңы, гектар
жылқылар	түйелер		
7	8	9	10
1764	0	27551	0

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю үшін 15 131 га қажет.

Ірі қара мал – 1210; қой мен ешкі - 2700 және жылқы – 210 бас қоғамдық жайылымдарда жайылады, ауданы 27551 гектар, алыстағы жайылымдарда 0 Бас жайылады, ауданы 0 мың гектар.

Құмсай ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылатын малға жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді.

5-кесте. Қажетті қосымша жайылымдар

р/с №	Босалқы жерлерден қажет етілетін қосымша жайылымдар, мың гектар	Қосымша берілетін жайылымдар	
		жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдар, мың гектар	жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халық мұқтажын қанағаттандыру мақсатында резервке қойылуға тиіс жайылымдар, мың гектар
1	2	3	4

Құмсай ауылдық округінде

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеп-қарау мәліметтері

Табиғи азықтық алқаптардың жіктелуі бойынша және түсініксіз бойынша шифрлар, күні	Контурлар мен сипаттамалар нөмірі (жақша ішінде)	Табиғи азықтық алқаптар типтерінің (айырмаларының) түрлендірулерінің жер бедеріне топыраққа байланыстырылған атауы. Басқа жерлер мен алқаптардың атауы	Алқап түрі	Контурдағы пайыздық қатынас	Алаңы, мың гектар
1	2	3	4	5	6
Құмсайауылдық округі	11,17,20	Селеулі-бетегелі -әртүрлі шөптер және жусанды, бұталы өсімдіктері бар дала жайылымдары	Жазық жайылымдар мен шабындықтар	Селеулі бетегелі – 60% Әртүрлі шөптер –40%	27,5

кестенің жалғасы

Заманауи пайдаланылуы	Жалпы түсімділік, гектарына центнерден (зерттеп-қарау жылы)	Орташа жыл ішінде желінетін өсімдіктердің түсімділігі: құрғақ массаның гектарына центнерден, азық бірлігінің гектарына центнерден, қорытылатын протеиннің гектарына килограмм					
		маусымдар бойынша жайылымдық азық					
		шабындық	шабылатын жайылым	көктем	жаз	күз	қыс
7	8	9	10	11	12	13	14
Жыл бойы	10,5	-	-	8,8	9,3	10,1	5,1

Кестенің жалғасы

Контур бойынша есептелген түсімділік: құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Контур бойынша азық қоры құрғақ массаның гектарына центнерден (алымы), азық бірлігінің гектарына центнерден (бөлгіш)	Дақылдық-техникалық жай-күй, дәрілік өсімдіктердің бар-жоғы	Пайдалану бойынша ұсыныстар, малдың түрі. Жақсарту жөнінде ұсынылған шаралар
15	16	17	18
8,3	228673	қанағаттанарлық	Ұсақ және ірі қара мал және жылқы үшін

Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу мәліметтері**Географиялық орналасуы**

Құмсай - Қазақстанның Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданындағы ауыл. Құмсай ауылдық округінің әкімшілік орталығы. Қандыағаш қаласының орталығынан оңтүстік-шығысқа қарай 65 шақырым жерде орналасқан.

Климаты

Ауылдық округтің климаты құрғақ дала аймағына жатады, қысы ұзақ қатал, қысқа ыстық жазда, қыс пен жаздың температурасының күрт қарама-қайшылықтарымен, жылдық жауын-шашынның аздығымен, құрғақшылықпен сипатталады.

Топырақ

Топырақ негізінен қоңыр және қызыл қоңыр, гумусы аз. Геоботаникалық зерттеу нәтижесінде жайылымдардың мынадай түрлері анықталды: әртүрлі, селеулі-бетегелі жусанды және бетегелі-жусанды, тобылғы-қараған бұталы өсімдіктер. Шөптерде: жусан, бұйырғын, тасбұйырғын, күйреуік, изен, шөгінді, блюграсс, бетеге, камфоросма, қауырсынды шөп, екпе шөп, ши, тамарикс, шабындық, көкпек, бидай шөптері, вострец, астрагал, тобылғы, қараған, шабындық кездеседі. Ауылдық округ жайылымдарының жалпы проективті жабыны жалпы алаңның 60% құрайды. Қыша, квиноа, адыраспан, ошаған, сафора сияқты шөптердің 3% - от улы және зиянды өсімдіктердің болуы. Бұл жайылымдардың потенциалды өнімділігі табиғи ылғалдылықта 10,5 ц/га дейін болды.

Мал қорымдары (биометриялық шұңқырлар) туралы мәліметтер

Ауылдық округте бір мал қорымы бар.

Құмсай ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 3 қосымша

Жайылымдық инфрақұрылым объектілері туралы және ауыл шаруашылығы жануарларын айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер

р/с №	Жайылымдық инфрақұрылым объектілері	Жұмыс істеп тұрған жайылымдық инфрақұрылым объектілерінің саны, бірлік	Құрылысты (реконструкцияны) талап ететін, бірліктер	Ұзындығы, километр	Алаңы, мың шаршы метр
1	2	3	4	5	6
1.	Суландыру құрылысжайлары (ұңғымалар, құбырлы және				

	шахталы құдықтар, апандар)				
2.	Құрылысжайлар, көпірлер, жолдар	1		0,1	0,1
3.	Мал айдайтын жолдар, малды аялдануға арналған алаңдар мен суат алаңдары				
4.	Қойларды тоғытуға арналған ыдыстар, қоралар және қоршалған жерлер, жайылымдардың қоршаулары, шарбақтар (оның ішінде электрлі шарбақтар), ауыл шаруашылығы жануарларын қоршап-бөлшектеп жаюға арналған қашалар				
5.	Ауыл шаруашылығы жануарларын ветеринариялық емдеуге арналған өткелектер	1			0,025
6.	Электр және жылу энергиясымен қамтамасыз етуге арналған құрылысжайлар мен объектілер, жаңартылатын және баламалы энергия көздері пайдаланылатын объектілер				

7.	Сумен жабдықтау объектілері және тіршілікті қамтамасыз етудің басқа да түрлері, персоналдың маусымдық тұруына арналған құрылысжайлар және жайылымдарды күтіп-ұстау мен пайдалану үшін қажетті өзге де мүлік				
----	---	--	--	--	--

Құмсай ауылдық округінде жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарға 4 қосымша

1 –кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының иелерін көрсете отырып, олардың саны туралы деректер

р/с №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Иесінің типі	Иесінің бизнес сәйкестендіру нөмірі/ жеке сәйкестендіру нөмірі
1	2	3	4	5
1	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Мейрбек" ш/қ	040764024931
2	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Айдын" ш/қ	050264031462
3	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Оразғали" ш/қ	690425301338
4	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Жұмағұл" ш/қ	041164024992
5	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Ең-Бек-Тау" ш/қ	050264033607
6	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Сәлім" ш/қ	050964022677
7	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Мейіржан" ш/қ	050764021245
8	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Мерген" ш/қ	130564012523

9	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Қайыңдыбұлақ" ш/қ	141064012778
10	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Ақтасты" ш/қ	040664004578
11	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Иманқара" ш/қ	141264015630
12	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Бейбарыс-А" ш/қ	150864015027
13	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Шын-Али" ш/қ	810628301913
14	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Восток" ш/қ	590912300792
15	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Нұржан" ш/қ	160564002690
16	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Мейрлан" ш/қ	650117300655
17	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Сұлтан" ш/қ	830226301892
18	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Жарқымбай" ш/қ	721011301972
19	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Амирок-К" ш/қ	180864009305
20	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Бекзат" ш/қ	710518301508
21	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Ақмырза" ш/қ	780106303399
22	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Дастан" ш/қ	780906303407
23	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Нұр" ш/қ	760602301474
24	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Аманжол" ш/қ	900401302222
25	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Дәулет" ш/қ	880409301935
26	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Құлагер-Н" ш/қ	750103300868
27	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Байторы" ш/қ	721221301230
28	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Ибрагим" ш/қ	770403301890
29	154855000	Құмсай ауылдық округі	"Нұрислам" ш/қ	630310300762

продолжение таблицы

Жеке тұлғалардың аты, әкесінің аты (Мал басының саны, бас			

бар болса), тегі немесе заңды тұлғалардың атауы	Ірі қара мал	Ұсақ мал	жылқылар	түйелер
6	7	8	9	10
Жумуров Ерболат	101	945	0	0
Байбулов Мырзағали	0	6	5	0
Ныгметов Шынболат	135	836	98	0
Исбусинов Боранғазы	75	62	21	0
Бурханов Серикбай	99	420	58	0
Аблаев Мурат	259	643	87	0
Аблаев Қалдыбай	503	1329	687	0
Бурханов Есен	160	480	57	0
Даркулов К	1271	0	251	0
Жумуров Сейтжан	0	0	211	0
Жапаров Б	149	726	83	0
Түлеуов Б	14	0	295	0
Айнабеков Е	0	0	161	0
Забиров Станислав	1	0	136	0
Оспанов Нұрлан	84	110	113	0
Амандыков Амиржан	149	384	63	0
Барабусинов Сакен	0	0	110	0
Бисенов Нурбек	16	0	49	0
Кулжанов Нурбол	206	894	391	0
Салихов Асхат	119	392	35	0
Отаралин Мерген	102	88	26	0
Бекбулатов Омиргали	108	337	58	0
Утегенов Бектас	0	0	117	0
Махамбетов Мербек	25	196	22	0
Қыдырбеков Берик	49	70	12	0
Жакишов Нурғали	0	0	0	0
Нариманов Дастан	0	0	0	0
Ныгметов Оразғали	111	504	0	0
Ибраев Алданғар	48	53	3	0

2-кесте. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер

	Әкімшілік-аумақтық	Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны			
		Ірі қара мал			

№ п/п	объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	бұқалар	сиырлар	қашарлар	бұқашықтар
1	2	3	4	5	6	7
	Итого:	Құмсай	0	8	0	0

Кестенің жалғасы

Үйірлердің, отарлардың, табындардың саны						
Ұсақ мал			Жылқылар		Түйелер	
койлар және ешкілер	төл (тоқтылар, шыбыштар)	төл (еркек тоқтылар, текешіктер)	айғырлар, биелер	төл	түйелер	төл
8	9	10	11	12	13	14
5	0	0	1	0	0	0

3- кесте. Шалғайдағы жайылымдарда жаю үшін ауыл шаруашылығы жануарлары басының саны туралы мәліметтер

р/с №	Әкімшілік-аумақтық объектілердің жіктеуіші бойынша кенттің, ауылдың, ауылдық округтің коды	Кенттің, ауылдың, ауылдық округтің атауы	Численность поголовья, голов	
			Ірі қара мал	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
1	2	3	4	5
	Итого:			

Кестенің жалғасы

Численность поголовья, голов					
Ұсақ мал		Жылқылар		Түйелер	
жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер	жеке ауладағы	ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер
6	7	8	9	10	11

Екпе және құрғақ жайылымдарда, орман, су қорлары жерлерінде және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың ерекшеліктері туралы деректер

Екпе жайылымдар мен аридтік жайылымдарда ауылшаруашылық жануарларын жаю әртүрлі факторлармен, соның ішінде өсімдік жамылғысының түрімен, қоршаған орта жағдайларымен және басқару әдістерімен ерекшеленеді. Өсімдік жамылғысы адам қалыптастыратын екпе жайылымдарда жайылым көбінесе бақыланатын және қарқынды басқарылатын болады, бұл жемшөптің өнімділігі мен сапасын оңтайландыруға

мүмкіндік береді. Аридтік жайылымдар, керісінше, аз өсімдіктермен және қатал жағдайлармен сипатталады, бұл тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін бейімделгіш жайылым стратегияларын қажет етеді.

Құмсай ауылдық округінде
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025-2029 жылдарға арналған
жоспарға 5 қосымша

Ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары

жылдар	Учаскелердің нөмірлері			
	I	II	III	IV
бірінші жыл	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске
екінші жыл	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым	күзгі маусым
үшінші жыл	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым	жазғы маусым
төртінші жыл	жазғы маусым	күзгі маусым	демалатын учаске	көктемгі маусым

Ауылдық округтің жайылымдары маусымдық болып табылады. Түрлік құрамына байланысты маусымдық жайылымдарда мал жаю жемшөптің қоректенуге жарамдылығымен және оның өнімділігін сақтау ұзақтығымен анықталады. Көктемгі жайылымдар эфемерлердің қайта өсуімен қолданылады. Жазда (бидай шөптері, дәнді-шөптер); көктемде (қауырсын шөптері басым шымтезек-жусан, қауырсынды-типті-тар жусан), күзде (жусан-дәнді дақылдар) және қыста (жартылай бұта - солянка). Жайылымдарды оларды қорғау шараларын сақтамай пайдалану көбінесе жайылымдардың тозып кетуіне, әртүрлі дәрежедегі деградацияға әкеледі. Сондай-ақ, қажетті (оңтайлы) маусымда шөпті пайдаланбау 40-70% жем бірлігін және 60-80% ақуызды жоғалтуға әкеледі. Осыған байланысты жыл сайын жаңартылатын ресурстың жоғалуын болдырмау үшін әрбір учаске өз мерзімінде пайдаланылуы тиіс.

Жайылым алаңдарын жекелеген жайылымдық учаскелерге бөлу;

Әр маусымның (күндердің) жайылым ұзақтығы белгілі бір жылдың шарттарымен анықталады. Жануарларды жаю ауа температурасының +10oC тұрақты көрсеткішіне жеткенде басталуы керек. Жайылым биіктігі 15-20 см қар жамылғысымен аяқталады.

Ауылдық округтің көктемгі жайылымдары селеулі-жусан, қауырсын-бетегелі жусан типтері басым. Жайылымның ұзақтығы **көктемгі жайылымдарда** (сәуір-маусым) – 70 күнді құрайды.

Жазғы жайылымдар бидай шөптері, дәнді дақылдар мен шөптердің түрлерімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (маусым-қыркүйек) 70 күн.

Күзгі жайылымдар жусан-жарма түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қыркүйек-қараша) 70 күн.

Қысқы жайылымдар бұта-солянка түрімен ұсынылған. Жайылымның ұзақтығы (қараша-желтоқсан) 30 күн.

Ауыл шаруашылығы жануарларының орташа тәуліктік су тұтынуы:

Жазғы уақытта (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-55;

қысыр сиырлар-50;

2 жасқа дейінгі нетели-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-20;

жатырды емізбейтін жұмысшы жылқылар-50;

асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-50;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-40;

7 айға дейінгі құлындар – 10;

ересек қой-8;

1 жасқа дейінгі жас қой-3.

Көктем және күз мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-45;

қысыр сиырлар-40;

2 жасқа дейінгі баспақтар-30;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-40;

асыл тұқымды жылқылар,

емізетін жатырлар-40;

1,5 жасқа дейінгі құлындар-30;

7 айға дейінгі құлындар-6;

ересек қойлар-5.

Қыс мезгілінде (1 бас малға тәулігіне литр):

сүтті сиырлар-35;

қысыр сиырлар-30;

2 жасқа дейінгі баспақтар-25;

6 айға дейінгі бұзаулар-15;

емізбейтін жұмысшы жылқылар-30;

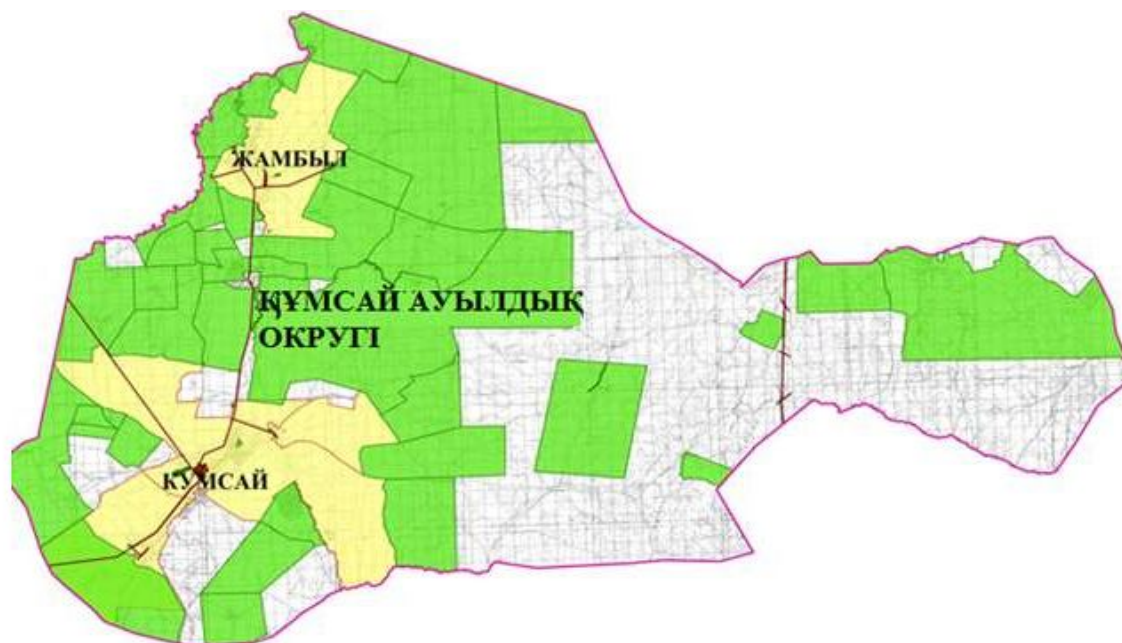
асыл тұқымды жылқылар, емізетін жатырлар-30;

1,5 жасқа дейінгі құлындар – 20;

ересек қойлар-3.

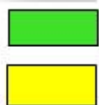
Ауылдық округке кіретін ауылдық елді мекендер арасында жайылымдарды жобалық бөлу (қайта бөлу), онда жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды бөлу (қайта бөлу) схемасы көрсетіледі. Құмсай ауылдық округінің қоғамдық жайылым алаңы жайылымдық жемге деген қажеттілікті қамтамасыз етеді жайылатын мал.

1. Құқық белгілейтін құжаттар негізінде жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде Құмсай ауылдық округі аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы)

Шартты белгілер:

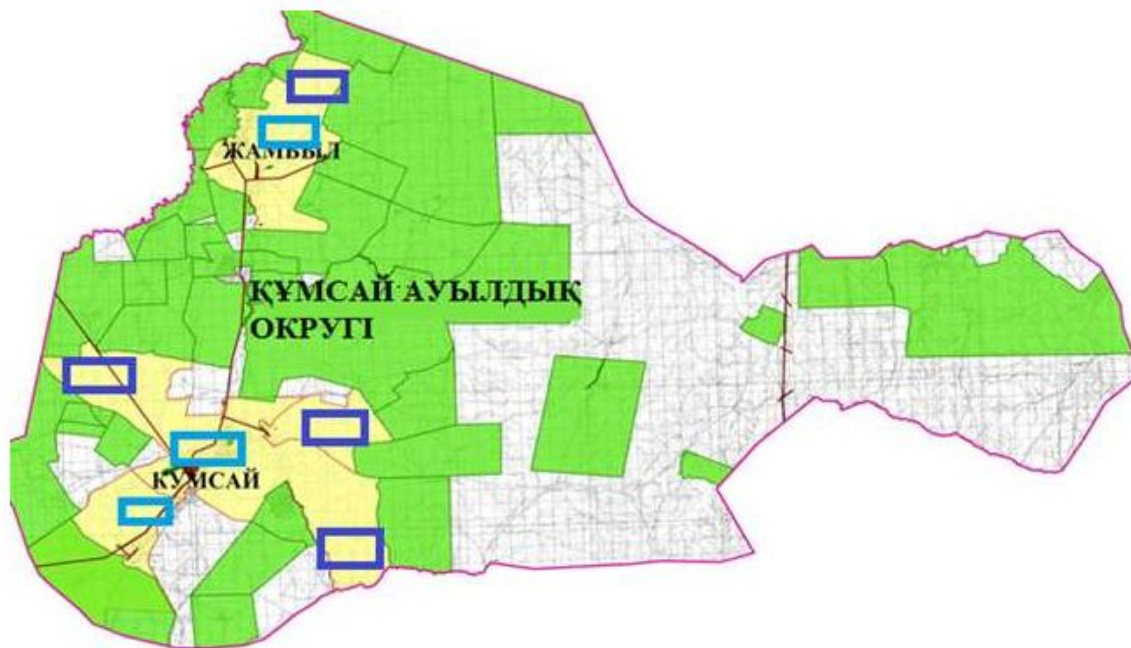
Құмсай ауылдық округі шекарасы

Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар (жер пайдаланушылардың жер учаскелері)

Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар

2. Жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған жайылымдарды, оның ішінде жайылымдардың, оның ішінде жеке ауланың ауыл шаруашылығы жануарларын жаю жөніндегі халықтың мұқтажына арналған қоғамдық жайылымдардың шекаралары мен алаңдары көрсетілетін қоғамдық жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

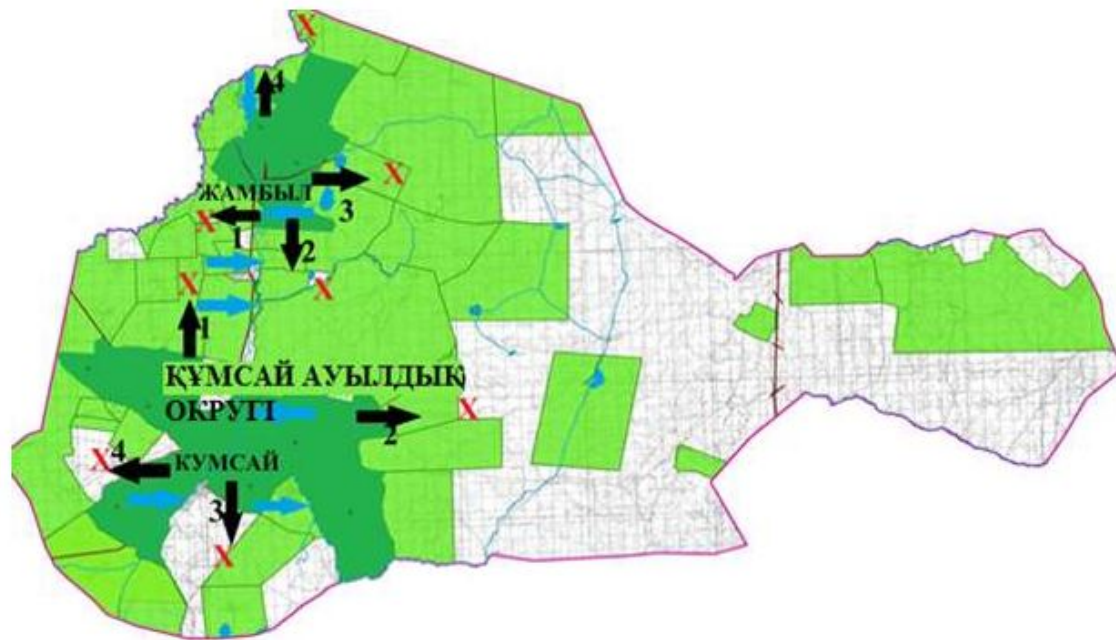
Шартты белгілер:

- Құмсай ауылдық округі шекарасы
- Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлері санатындағы жайылымдар
- Елді мекендер жерлері санатындағы жайылымдар
- Күз, қыс кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер
- Көктем, жаз кезеңдерінде пайдаланылатын жайылымдық жерлер

3. Жайылымдарды геоботаникалық зерттеу негізінде ұсынылатын жайылым айналымдарының схемалары көрсетілетін жайылым айналымдарының ұсынылатын схемалары көрсетілген Схема (карта)

жылдар	1 қамау көктем	2 қамау көктем-жаз	3 қамау көктем-жаз-күз	4 қамау күз
2025	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу
2026	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2027	көктемгі-жазғы маусым 1	Летний период 2	Күзгі маусым 3	демалу
2028	демалу	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3
2029	көктемгі-жазғы маусым 1	Жазғы маусым 2	Күзгі маусым 3	демалу

ескерту: 1, 2, 3, 4 жылына қолданылатын қамаудың реті

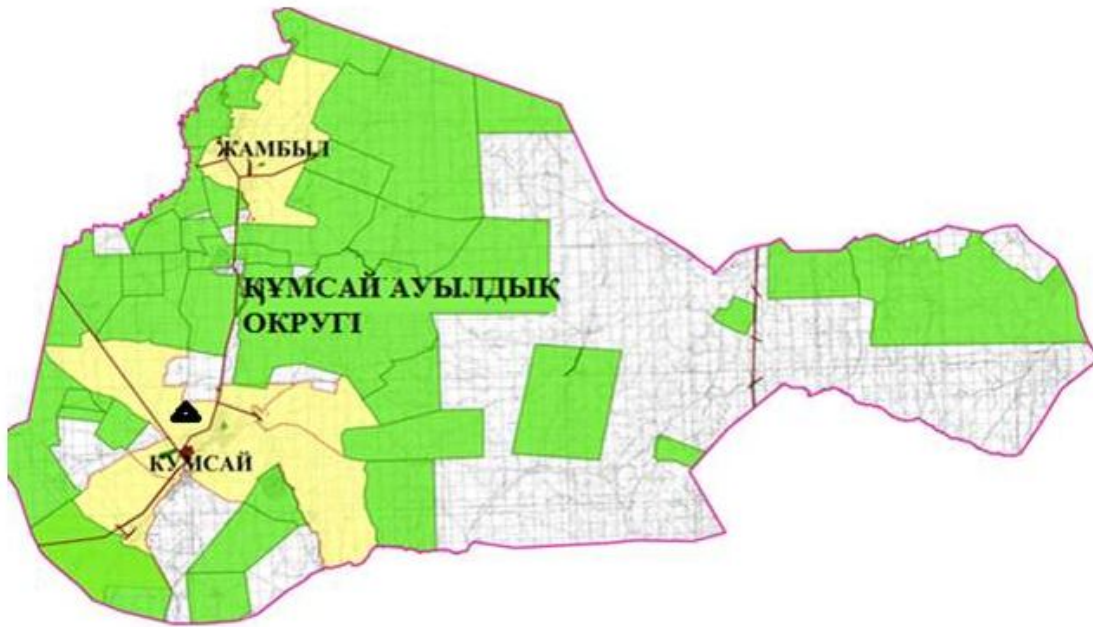

Кұмсай ауылдық округі шекарасы

1,2,3,4

Жайылым айналымдары №

4. Ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттарды, мал айдау трассаларын және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілерін, сондай-ақ ауыл шаруашылығы жануарларын айдауға арналған сервитуттар, мал айдау трассалары, жайылымдық инфрақұрылым объектілері, мал қорымдарының (биометриялық шұңқырлардың) орналасқан жері көрсетілетін мал қорымдарын (биометриялық шұңқырларды) белгілейтін Схема (карта)

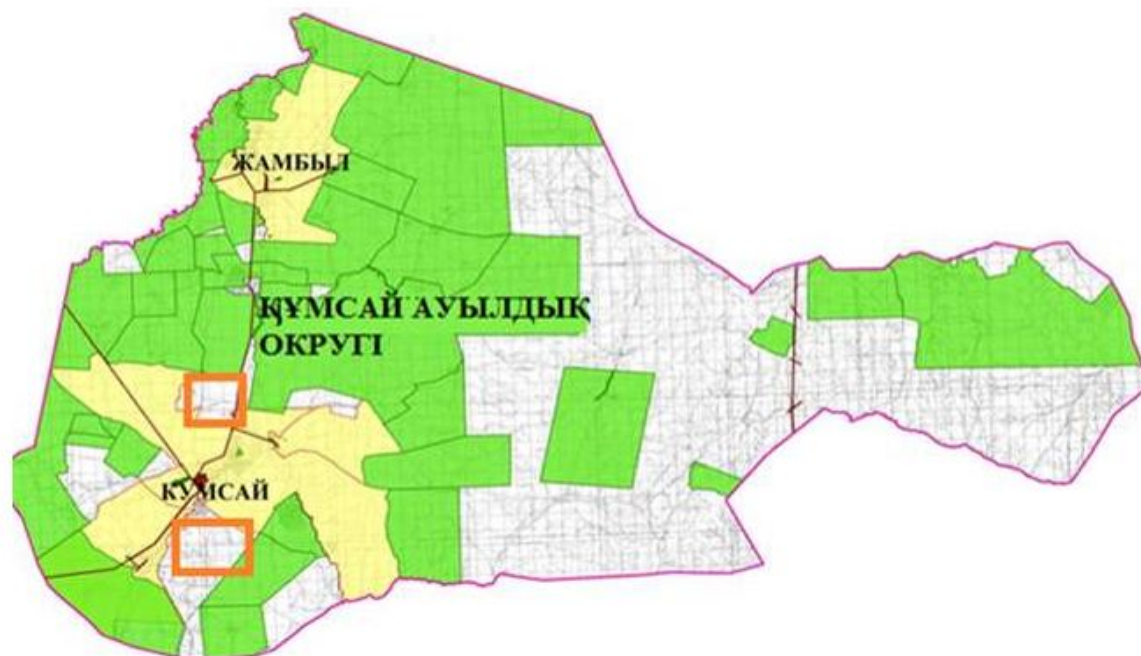

Шартты белгілер:

Мал қорымы

5. Жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілуі мүмкін жайылымдарды белгілейтін Схема (карта)

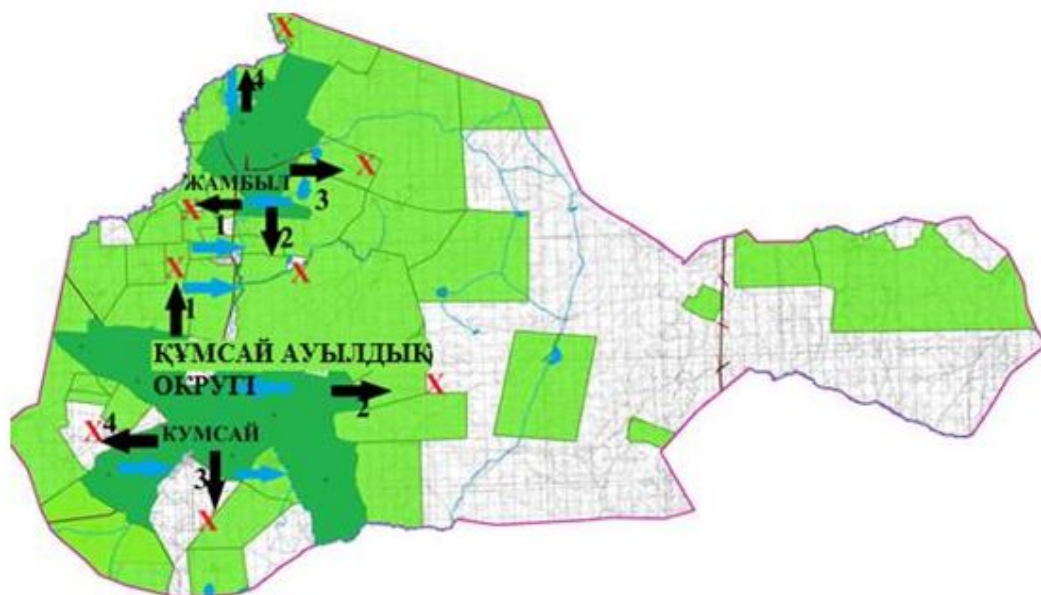

Шартты белгілер:

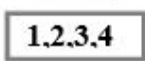

Жергілікті жағдайлар мен ерекшеліктерге қарай жеке ауладағы ауыл шаруашылығы жануарларын жаюға халық мұқтажын қанағаттандыру үшін қажетті жайылымдардың сыртқы мен ішкі шекаралары және аялдары белгіленген картасы

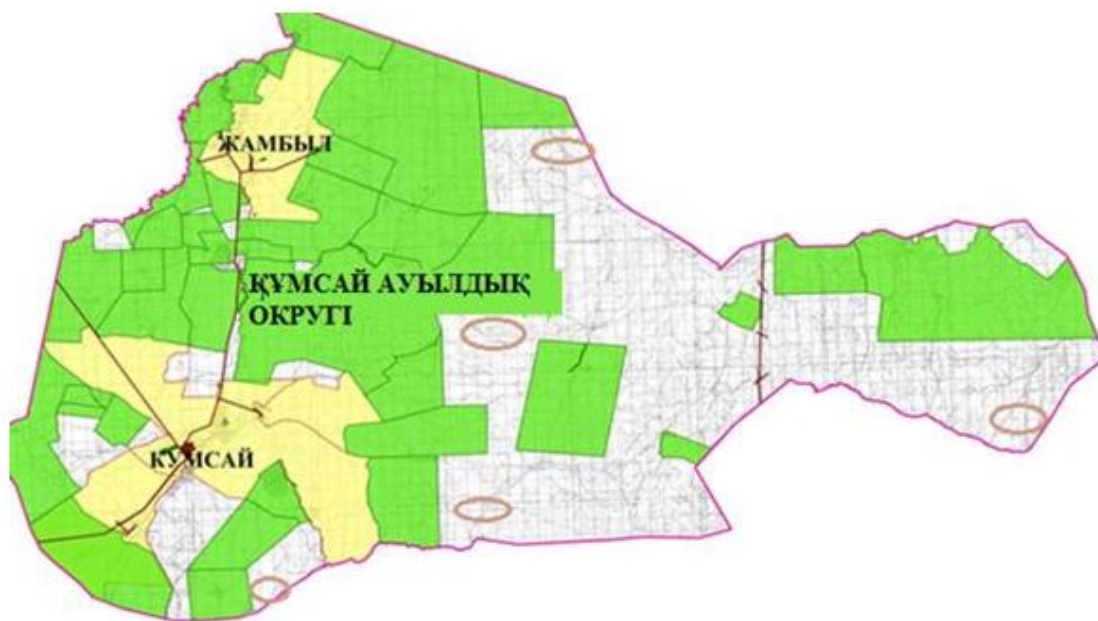
7. Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру арналарына, құбырлы немесе шахта құдықтарына) қол жеткізу схемасы

Шартты белгілер:

- Ақкемер ауылдық округі шекарасы
- Желілік су объектілері (өзендер)
- Көлдер, өзендер, тоғандар, мал суару орындары және басқа да көздер
- Елді мекендер
- Егістік
- Табиғи жайылымдар
- Жайылым айналымдары №
- Жайылымдық инфрақұрылым объектісі
- Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю және жылжытудың маусымдық маршруттары
- Жайылым пайдаланушылардың су көздеріне қол жеткізу маршруты

8. Ауыл, ауылдық округ жанында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

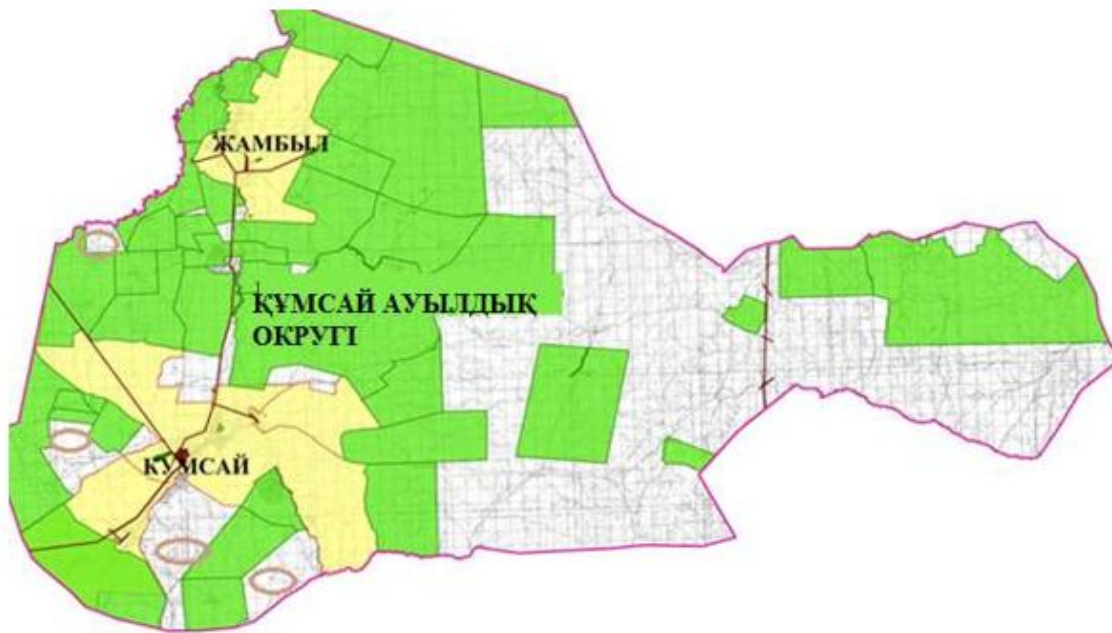

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың шалғайдағы жайылымдарында ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру схемасы

9. Ауылда, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

Шартты белгілер:

Жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының басы үшін ауылдық округтің ауылдық елді мекендері арасында жайылымдарды қайта бөлу схемасы

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК